

გოჩა სხალოძე

ამბოთია
სიბუნელოში

დაიქვენი და ეხევი

თბილისი 2013

რედაქტორი:
დიზაინი, დაკაბადონება:

კახა აბაშიძე
კახა აბაშიძე

ავტორი მადლობას უხდის წიგნის გამოცემისთვის პოლიგრაფიული საწარმო „პრინტ-ექსპრესის“ ხელმძღვანელს, ბატონ კახაბერ მანჯავიძეს.

დაიბეჭდა პოლიგრაფიულ საწარმო
„პრინტ-ექსპრესში“.

ISBN 978-9941-0-5446-4

© გოჩა სხილაძე, 2013

პოეტის გულში ზღვა სინათლა

(წინასიტყვაობა)

გონა სხილაძე არ არის დამწყები პოეტი, საერთოდაც, დამწყები პოეტი შეუძლებელია, არსებობდეს, რადგან, როგორც სამუილ მარშაკი შენიშნავდა: „თუ არ დაიწყო, ის პოეტი არაა ჯერაც და თუ დაიწყო, აღარაა უკვე დამწყები“. სწორედ ამიტომ წინამდებარე კრებულს სხვისი წინასიტყვაობა იქნებ სულაც არც სჭირდებოდეს, უკეთუ თავად ავტორმა საკმაოდ მკაფიოდ, სხარტად და დამაჯერებლად წარმოგვიდგინა საკუთარი თავი.

გონა სხილაძეს ბევრი წაუკითხავს, უნახავს, უფიქრია და განუცდია, რაც ამჟამად ჩანს მის ფაქიზ ლექსებსა და ესეისტურ მინიატურებში. მას აქვს პოეზიის საკუთარი გაგება, ჩამოყალიბებული ესთეტიკური კრედი. პოეზია მისთვის ენაში გაჩენილი ყვავილია, სარკმელია, საიდანაც ყოფიერების არსება შემოგვეყურებს.

*უცნაურია, ვიცი, აქ ხარ, მე ვაკაკუნებ,
ყოველ კარს იქით შენ დგახარ და ქარში ყანა ხარ,
ხელმოცარულთა მეფის გვირგვინს რისთვის მარგუნებ,
შენმა თვალებმა ცის სინათლე რად დამანახა?*

გონა სხილაძემ იცის, რომ პოეზია ყოველთვის არ ნიშნავს განსაკუთრებულ აზრებს, მაგრამ სამაგიეროდ ყოველთვის მიელტვის ნებისმიერი აზრის ოსტატურად გამოხატვას. მხატვრული სახეები დასტურია პოეტის დამოკიდებულებისა ამა თუ იმ მოვლენისადმი, მისი მეოხებით კი – მთელი სამყარო.

როსადმი. ფილოსოფიური, ანალიტიკური აზროვნების უნარი კარგად ჩანს ესეებში, სადაც ავტორმა საკუთარ თავს თვითონ დაუნიშნა მეტად მკაცრი და მძიმე გამოცდა, რადგან არც თუ ადვილია ლექსი ყოველთვის შეესაბამებოდეს მისსავე უმაღლეს კრიტერიუმებს. (ხანდახან მეჩვენება კიდევ, თეორიის ზედმიწევნით ცოდნა ხელს ზომ არ უშლის-თქო ჩანაფიქრის პრაქტიკულ ხორცშესხმას, რადგან არაიშვიათად პრაქტიკა თეორიის უარყოფა, მისი ბორკილების მსხვრევა და თავისუფლებისკენ მიმავალი სრულიად უცნობი გზების ძიებაა!).

გოჩა სხილაძე მართებულად არიდებს თავს ლექსით ფილოსოფოსობას თუ მენტორულ დიდაქტიკოსობას, რადგან პოეტურ ტექსტებში მისთვის მთავარია განცდა, ემოცია, ხილვა, საგანთა და მოვლენათა არსში მისნური მზერით შეღწევა.

*შემოვა ჩემში ჭრიჭინობელის
უცხო დუმილის ყრუ ხმაურობა
და ახლო არის დაუჭკნობელი
ვარდების მხარის უცნაურობა.*

ინტუიცია მკარნახობს, რომ წინამდებარე ლექსები სულაც არაა ავტორის პირველი ნაწარმოებები. მათ უთუოდ უძლოდა წინ ხანგრძლივი ძიებები და ექსპერიმენტები, რადგან სიტყვის ასეთი პოეტური ფლობა მხოლოდ დიდი გარჯით მიიღწევა.

*გულში კვლავ არის სიმაღლის და ნათლის კუნჭული,
ვარსკვლავების და შენი მკერდის ამომბურცველი,
ახლა ვარდების ბაღში ვდგავარ თვალდახუჭული,
ახლა ვარდიდან ჩამოვარდნას ლამობს ფურცელი.*

რამდენადაც ვხვდები, ოსტატობა, „ტექნიკა“ გონა სხილაძისთვის საკუთარი „მე“-ს, შინაგანი ვნებათაღელვის, რწმენის, ეჭვების, აღმაფრენისა თუ სინანულის გამოსახატავი საშუალებაა. ასეც ვიტყვოდი: ლექსი მისთვის სულის ტელესკოპია, საიდანაც მთელი მრავალსახოვანი სამყარო მოჩანს თავისი ამალღებული მშვენიერებითა და უმანკოებით, ზოგჯერ კიდევ – ტრაგიზმითა და სიმახინჯით.

*ვარ სიმჩვარდნილ ხვალის სიმღერა,
სინაის მთვარის ვარ ვერცხლის სინი,
ვარ უსინათლო ლომების ბღვერა,
რომელსაც ჩემში გრძნობენ ისინი!*

რაც უფრო ფართოდ გაშლი ხელებს, მით უფრო ადვილია შენი ჯვარცმალ, გვაფრთხილებს ნიცშე. გონა სხილაძეს არ ეშინია ხელების გაშლის, პირიქით, იგი მზადაა, გულში ჩაიკრას ყველა, ვისაც მიზეზთა გამო ასცდა წუთისოფლის სიამტკებულობა, თუმცა, როგორც მკითხველი შენიშნავს, არც თვითონაა განებივრებული განგების ყურადღებით („მე ვარ ამ კერის უცნობი გერი, მე წინ სიბნელის ზღვა ამეტუზა“). და მაინც – თანაგანცდა, თანადგომა, თანაზიარობა მისი მიწიური ყოფის შეუვალე მახასიათებელია, ერთგვარი საფირმო ნიშანია.

*ჩემ სიმარტოვით დავინახავ სხვა სიმარტოვეს,
თითქოს ხე ვარ და ტოტებს მათლიან.
ტკივილში ღმერთი იზრდება და სახლს იფართოვებს
და ახლა გულში ზღვა სინათლეა...*

გოჩა სხილაძის ლექსის თავი და თავი გულახ-
დილობა, გულითადობა და სიწრფელეა, რადგან თუ
სტრიქონების მოტივი ყალბია, მათ ვერანაირი გარე-
სამკაული ვერ უშველის. მართალია, ჩამოთვლილ
ღირსებებთან ერთად მათ არც ე.წ. გარესამკაულები
აკლიათ, თუ კი ასეთებად ჩავთვლით მოხდენილ
რითმებს, შედარებებსა თუ ეპითეტებს. მეტაფო-
რა მოტორია ლექსისათ, თქვა ერთხელ ანდრეი
ვოზნესენსკიმ და ეს გამონათქვამი ბევრ აქ გამო-
ქვეყნებულ ტექსტსაც შეიძლება, მიესადაგოს.
მაგალითისთვის ორ სტროფს მოვიხმობ:

*ბნელ სულის ჭიდან მოჩანს მთვარის დიდი მეჭეჭი,
ბეჭით ქარებმა ჩამიმტვრიეს სიზმრის ვიტრინა,
მამა, კომმარი ჩემს ნავს დახვდა, როგორც მეჩენი,
შეაღო ბავშვმა გულის კარი და გაიტვრინა.*

*ბავშვის სიზმრებში კვლავ იელვებს მერიდიანი,
სადაც ორფეოსს მოეხვევა ცრემლის მენადა.
მოგესალმები თეთრ ალმებით ქუდბედიანი,
შენი ვარსკვლავის გრძელი სხივი გულს დამენათა.*

ცნება „ღირიკული გმირი“ გოჩა სხილაძისთვის
თავად მეტაფორაა, მოხერხებული ნიღაბია, რომლის
მიღმიდან შეუძლია ბევრი რამე გვითხრას, ჩაგვაგო-
ნოს, დაგვანახოს. თვალშისაცემია ისიც, რომ მისი
ბევრი ლექსი, უთანამედროვესიც კი, მითისა და
სახის ნაზავია, ერთგვარი სინთეზია ცხადისა და
უხილავის, მისაწვდომისა და მიუწვდომლის. იგი
გაურბის მოღური სიტყვების წარამარა ხმარებას,
სრულიად შეგნებულად ემიჯნება ე.წ. „მოძებნიანი“
თემებით სპეკულირებას, არ უფროთხის რეტროგრა-

დად შერაცხვას და ცდილობს მხოლოდ უმთავრესი და უმნიშვნელოვანესი მოინიშნოს გულის ფიცარზე. პოეტის არჩევანი მრავალსაუკუნოვანი ტრადიციული რითმიანი ლექსის მხარეზეა, მის სულსა და გონებას კი მეტწილად კაცობრიობის მარადიული სატკივრები აწვალებს და აფორიაქებს.

მიუხედავად ერთგვარი ტრადიციულობისა, რაც მე პირადად სულაც არ მეჩოთირება, გოჩა სხილაძე „არატრადიციულ“ სფეროშიც თავს საკმაოდ დაჯერებულად გრძნობს. უფრო მეტიც, აქ იგი წამით თითქოს ივიწყებს კიდევ თავის აღნიშნულ მრწამსს და პირდაპირ ექსტრავაგანტური სახელებისა თუ სახეების მორევში გვისვრის, მხედველობაში მაქვს ლექსი „ღლისა და ღამის გათანაბრება“, სადაც მკითხველის თვალწინ გაიელვებს სოროსის ნაჩუქარი კომპიუტერი, გაკრთებიან ტკბილხმოვანი სელინ დიორი, „სილიკონის ძუძუებიანი ბედნიერება“ – პამელა ანდერსონი, უბადლო ფრენკ სინატრა, აისვეტება გამაოგნებელი კელნის ტაძარი, ეიფელის კოშკი და მეტროპოლიტენის მუზეუმი. ჩვენ აქ ვიხილავთ ქრისტეს და ბუდას, გოეთეს გოთიკასა და გალაკტიონის „დაღანდს“, გოლფის მოთამაშე მდიდრებსა და აბსტრაქციონისტ-პოსტმოდერნისტებს. პოეტი თვითონაც გრძნობს, რომ ეს ქაოსია და სწორედ ამ ქაოსიდან აფრენაა მისი მიზანი.

გოჩა სხილაძისთვის, რომელსაც თავის დროზე უმაღლესი სასულიერო განათლება აქვს მიღებული, ახლობელი და, რაც მთავარია, ბუნებრივია სახარებისეული მოტივები, სჯანი. „სიყვარული, როგორც მოვლენა ადამიანის ცხოვრებაში, მიუთითებს ღმერთის და მის მიერ შექმნილი სამოთხის არსებობაზე. ეს მოვლენა მანათობელი მაცნეა, მახარობელია,

ღმერთიდან ჩვენკენ რომ მოისწრაფის გულამოვარდნილი. ის ტოვებს ნიშნებს, ბილიკებს, გვიწვევს, გვაჯადოებს, შემდეგ კი გვტოვებს უდაბნოში”, - წერს პოეტი და მე მეჩვენება, რომ ამ ციტატის განსაკუთრებით ბოლო წინადადება უპირველესად მის პოეზიას ეხება. (უდაბნოში დარჩენას ამ შემთხვევაში აღვიქვამ, როგორც დარჩენას საკუთარ თავთან).

გოჩა სხილაძის ლექსები სიჩუმეში, სიმარტოვეში, სულიერი სიმშვიდისა თუ ძლელვარების ჟამს წასაკითხი ტექსტებია – სამონოლოგო, საჩურჩულო, სააღსარებო! ისინი თითქოს ამოვარდნილია თანამედროვე პოეტური „ტრენდიდან“, გნებავთ, „მეინსტრიმიდან“, როგორც მავანნი იტყვიან. და არა მხოლოდ იმიტომ, რომ ფორმალურად ჯერ კიდევ არ დამკვიდრებულან ქართულ პოეტურ სივრცეში, არამედ უფრო იმიტომ, რომ მის ლანდშაფტზე შესაძლოა, ეგზოტიკური კორომივით განცალკევებულნი აღმოჩნდნენ.

აქვე ბარემ იმასაც დავსძენ, რომ გოჩა სხილაძის ლექსებში აქა-იქ შეიძლება უნებურად შემოგეფეთოთ დიად წინამორბედთა ნაცნობი ინტონაციები, მათი განუმეორებელი ხმების ექოები. ამას სასაყვედუროდ სულაც არ ვამბობ, პირიქით, ხაზი მინდა გავუსვა პოეტის შინაგან, ბუნებრივ და სასურველ კავშირს იმ ძირისძირებთან, საიდანაც ბუნებრივად ამოიზრდება ხოლმე პოეტური ხის ახალი და ჭეშმარიტი ნერვი.

და ბოლოს: მე არ ვიცნობ გოჩა სხილაძეს პირადად, რასაც ხელი არ შეუშლია ჩემთვის სასესებით დამსახურებულად მეთქვა მის პოეზიაზე ორიოდე გულითადი სიტყვა, აკი პოეტის ბიოგრაფია (უმთავრესად სულიერი) სწორედ მის ლექსებშია,

რომლებიც, მჯერა, გააბათილებენ ყველა შემოქმედისთვის ნაცნობი სასოწარკვეთის ჟამს შემთხვევით ამოძახებულ სტრიქონს: „მე წარუმატებელი მათხოვარი ვარ!”

რაულ ჩილაჩავა

მწერალი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო დოქტორი, უკრაინის ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე, საქართველოს, უკრაინის, ლატვიისა და საერთაშორისო ლიტერატურული პრემიების ლაურეატი, უკრაინის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი.

ადრეული წაშობი

მეგობრის ხსოვნას

ზამთრის წინ ვარდი რომ იკოკრება
და ანათებენ ყვითლად გოგრები,
გულში სხივების ცდილობ მოკრებას,
თვალნათელ ბავშვებს ემეგობრები.

სერზე გადიფრენს საფლავის ყვავი,
ენაჭარტალა და მესოფლია.
შენ კი გახარებს სიმინდის ხვავი,
სავსე მტევნებიც შენი ოფლია.

დილით აღარ ჩანს დავითოული,
ბნელ ველზე დგახარ სანთელჩაქრალი,
შენ წინ ყელამდე არის თოული,
ფეხქვეშ ვარდება დიდი ნაპრალი.

შენთვის არასდროს მოვა მაისი,
ვარდებას არავინ აგიბრიალებს,
შენ გიცდის მხარე არარაისი,
იქ სისხლი წვეთავს, დანა პრიალებს.

ქარი ვარდებზე ცდილობს დაშვებას,
ვტირი, ბავშვები რომ არ გამშვენებს,
ჰე, მეგობარო ჩემი ბავშვობის,
შენი ფანჯარაც ამოაშენეს...

სინეგო დიდებს ზე

„ლოდი რომელი შეურაცკევებს მაშენებელთა
ესე იქცა თავკიდეთა, უფლის მიერ იყო ეს
და არს საკვირველ წინაშე თვალთა ჩვენთა.“

გარეთ ქარებს აქვთ გულის ფანცქალი,
მზე რომ უკვდება მიმქრალ მდელოებს,
ხმა უკუნოდან ბოლოქანქალის
ველზე ოქროებს გააბრელოებს.

დაცვივა შიშის მტვერ-ბუზანკალი
ამ მზესუმზირებს, უსახელოებს.
რა ახლოს ელავს შავი ნამგალი,
ვაი, მუნჯებს და უმეტყველოებს.

ვარდებთან ახლოს გვიყურყუტია,
ნიავმა გრიგალს აქ გზა უტია,
დიდება დიდებს, გამონაკლისებს...

ბნელი ღრუბელი, ჩიტის ჟღურტული,
ბავშვი სინათლით თავჩაღურთული
ვიცი, ხანდახან მოგვისაკლისებს.

სინათლე ლაბირინთში

როცა გუბდება გულში სანთლის წარმავლობა
და მისი ქრობით ააღდება ქარის ნამღერი,
სინათლესავით შორი მოჩანს შენი წყალობა,
ჩემს წამწამებზე ახლო არის შენი ნამქერი.

ხვალინდელი დღე უნაპირო ღამით თენდება,
ყოველი წამი გულის ფეთქვამ გამოიძია,
ყოველ წამისგან აქ სიცოცხლის სახლი შენდება,
სადაც არიან, არც არიან და არც იციან...

იგი ბავშვია დაკარგული, ოქროსთმიანი,
მუდამ იმედებს დაჰყვება და ცა ემალება,
მას მუდამ ელის სიყვარულის მერიდიანი,
მუდამ აკვირვებს გაზაფხულის ფერიცვალებას.

როცა იწყება ყვავილებით ჩემი ნათლობა,
ღამავიწყდება, ლაბირინთის რომ ვართ მკვიდრები.
ამ სინათლისთვის მინდა, გითხრა დიდი მადლობა,
რომ ვართ უზომოდ ღარიბები და თან მდიდრები.

ძილი

ეკას

აქეთ თვალგახელილი სევდიანი ბრძებია,
 აქეთ შენი სიცოცხლე სიკვდილს დაუბრებია,
 მიმოდინ ტალღები-ჩუმი საუბრებია,
 ინთებიან ვარსკვლავნი, ინთებიან, ქრებიან.
 ვარდებისკენ ქარები ისევ გადიხრებიან,
 ვხედავ ბავშვის კულულებს და მის ავსიზმრებიან
 ძილში ალვა იჭრება, მყინვარები დნებიან,
 გრიგალი და სინათლე ერთად დაიძვრებიან,
 თითქოს არც კი ყოფილან, არც ვის დასიზმრებ-
 იან...

უცნაური სიმშვიდე

კახა აბაშიძეს

გულში ეული ოქროს დღეა,
როგორც სიმშვიდე ხეში, ცულში.
სიკვდილ-სიცოცხლე იგივეა –
დასაწყისია დასასრულში.

უიმედოა ფოთოლცვენა,
თუ არ მოელი ყვავილობას,
თუკი სიცოცხლემ გაგიხსენა,
აღარ იხსენებ დაღლილობას.

გულმა სინათლე თუ იპოვა,
სიო გადუფრენს ამ მთებს წამსვე,
აქვს გულს ბუმბულზე მცირე წონა
და თვალი ცრემლით არის სავსე.

ამბორი სიბნელეში

გეძებდი ყველგან, მტრედის ფრთებში, გაშლილ
ვარდებში,
ვათვალეიერე ვარსკვლავები, ვშალე ქალაღდი.
თვალღ მოგკარღ სხვის თვალღბში, ძველ ბარათღბში,
ვერ მოგღხელთღ და მტრედღვღთ ცაში ამალღღღ.

აღარ სრულღება შენღ ბნელში დამაღობანა
და მაღლა ცაში ვარსკვლავღბად იქცნენ მღვევრღბღ,
მე უკვე დეღამ სღსხღღღანი სახე მომბანა,
მამამ აავსო შემოღდღომღთ დღღღ ქვევრღბღ.

ბნელღს კღღღზე კღაფობენ ცღცღნათღღბღ,
ღღღღბღს კღღღს აწყღღბღღან ჭრღღღ ჰეპღღბღ,
ღბერღბღღან კვღრტღბღ და ყვავღღს მატღღბღ
ეღღღღბღღან ვღთ დეღღფაღს მღსღ მხღღღღღბღ.

უცნაურღა, ვღცღ, აქ ხარ, მე ვაკაკუნღბღ,
ყოველ კარს იჭღთ შენ ღგახარ და ქარში ყანა ხარ,
ხელმოცარულთა მღფღს გვღრგვღღნს რღსთვღს
მარგუნღბღ,
შენმა თვალღბმა ცღს სღნათღღ რად დამანახა?

იქნებ შენ სახელს ამოთქვავენ მომაკვდავები?
შენი ელჩები-ბრმა ჩვილები ამბობენ: „აღუს“
მე სურვილების უამრავი ჯაჭვით დავები
და დაბნეული, ლამპარჩამქრალს ვემსგავსე მსა-
ხურს.

ისევ მომელის ჩემი მთები, ჩემი თაბორი,
მინდა მწვერვალზე ამიყვანონ ჩემმა ფეხებმა.
მოულოდნელი „სიბნელეში“ ბავშვის ამბორი –
ასეთი არის უცნაური შენი შეხება.

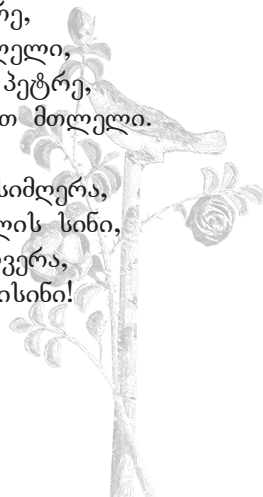
მუაჯუდი ყიფნა

ვარ ვარსკვლავიდან გადმონავარდნი
გამდნარი თოვლი, გაშლილი ვარდი,
ვარ მწუხარება მთვარის ნაბარდნი
და გარდაცვლილთა უცვლელი დარდი.

ვარ ბავშვის მზერა, მზე ცხრათვალეა
დაუცხრომელი, რომელ არს მნათი,
ბრმა მეზობელი შავი სათვალით
და ის უისრო მამის საათი.

მისი თითების უცხო სითეთრე,
გაშლილი თმების შრიალა ლელი,
მამლის ყივილით შეშლილი პეტრე,
მტრების მტკაველა მახვილით მთლელი.

ვარ სიმჩავარდნილ ხვალის სიმღერა,
სინაის მთვარის ვარ ვერცხლის სინი,
ვარ უსინათლო ლომების ბღვერა,
რომელსაც ჩემში გრძნობენ ისინი!

ვალაგენილი კენწერო

აქ მზე ამოდის და ჩადის ფულზე,
დოლარისფერი ჩანს სააქაო,
დომინოსავით დაწვები გულზე,
საგულდაგულოდ გათლილო ქვაო.

აღარ ანათებს აქ წითლად ბლები,
ხეზე არ სხედან ჭრელი ჩიტები,
აქ მხოლოდ ისმის ტირილი ბრძების
და სიგრილეა ჭვარტლის, ბინდების.

ცის შავმა წერომ – მზემ ბედისწერის,
გულს ჩაგალურსმა სხივთა ფიწალი,
გადატეხილი დარჩა კენწერო,
ხეზე აღარ ჩანს წლების კინწალი..

ალბათ ხანდახან თუ ახელ თვალებს
და გულისფერი გახსოვს ვარსკვლავი,
სერზე შედგება კაცი და მთვარე,
წელამდე თოვლი არის საკვლევი.

საით წახვედი მითხარი, მამა,
გზა არსაითკენ, რეკავს საათი,
ღმერთმა ტკივილი თუ დაგიამა,
თუ გესმის სოფლის ცრუ მასლაათი..

ნა

ნია, ნიავი თმებს გადაგყვება,
 თუ გეშინია, სულშიც იქროლებს,
 ნია, აქ ქარი ქარიშხალს ჰყვება,
 ემშვიდობება აქ და იქ როლებს.

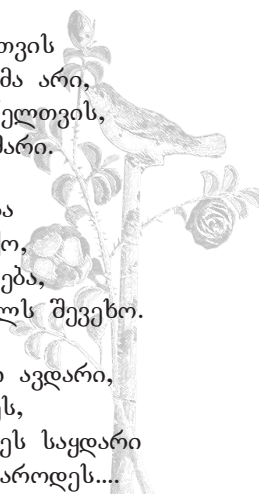
ნათდება ავი დროების ბროლით
 სიზმრებში მქროლის განმარტოება,
 სადღაც სიმღერა კრთება თებროლის
 და ხე ბრიალებს ყვითელრტოება.

მალე სიკვდილის ყვითელი ტორი
 ქორის მზეს ქარში დაეტოლება,
 დაბრკოლებაა სხივების თორი,
 შორით ანათონ თანატოლებმა.

ნია, თანატოსს ველი ყოველთვის
 ძილში, რომელიც მისთვის ძმა არი,
 მკვლელი ჯვარია იანვრის ბნელთვის,
 შენთვის ნალველით ისმება ძმარი.

გრილი წერტილი აქ დაისმება
 და ჩაწყვეტილი სიმღერის ექო,
 სიზმარს ტირილით შეეხორცება,
 შენ ხომ არ გინდა, რომ ბნელს შევებო.

ქროდეს, ვერ მოგწვდეს, ქარი ავდარი,
 არ მიგწუროდეს მზეი აროდეს,
 გამტყდარი სანთლით კრთოდეს საყდარი
 მისთვის, ვინც ბნელში მიიჩქაროდეს....

გულში სულ იყო მძიმე ზამთარი,
მერე ნათელი გამოერია...
შენა ხარ ჩემი მზის კელაპტარი,
შენა ხარ ჩემი სიზმრის ფერია.
მე შენს სინათლეს მინდა ვუყურო:
დიდთვალეებს და ეგრე დიდთმინს,
შენით იშლება ვარდის კუკურო,
სანამ სოფელი არ დამითმია,
როცა დილაზე გაკოცებ ნია,
თითქოს გაცვია ვარდის ეფოდი.
მაშუქებს შენი თვალების ია,
მე ვწუხდი, რომ არ მესიზმრებოდი...

ქეთი

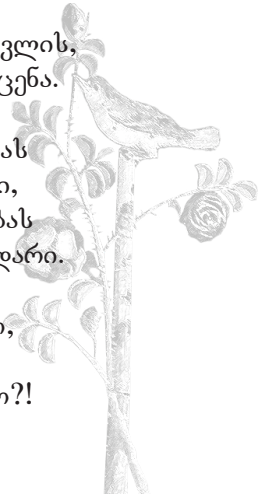
ქეთი, ქარია შორი აქედან,
ქედს რომ გადუფრენს თეთრი ქედანით,
დანისლულ ღღეთა ფორიაქიდან
გულს ძირს დახრიან ახალბედანი.

სანამ მზემ, ქეთი, ღღე გაანათა
გულანათალი ჩანს ორქიდეა,
არის კრიალი ვერცხლის დანათა,
ჩემი სიცოცხლე ბნელის კიდეა.

შენი მშვენების დანაშაულის
სასწაულია ვარდთა დაცვენა,
მერე შენს თვალებს მზე გადაუვლის,
მზე, ჩვენ რომ ღამით აღმოგვაცენა.

უფალს შეასმენს, როს ღაღადებას
სალამოს ქარის გრილი საყდარი,
მთვარით ვარდების გაღაღადებას
აღარ შეხედავ შენ, გულგამტყდარი.

ჯვარის გზა არის არუნარეკლო,
გულში არეკლე ღია, რახელი,
რა მაღალია, ხედავ, სამრეკლო?!
რა მაღალია უფლის სახელი!

ვარსკვლავების დარაჯი

ამ ველურ ვარდებში ვარ ეულ-მთვარეული,
შვიას ვარსკვლავების მიყვარს დარაჯობა,
არ მშივა სიცოცხლე არეულ-დარეული,
გული ეუბნება სიკვდილს: გამარჯობა!

შენლობა შენდა, ვარსკვლავო სხივქორბუდა,
შენდამი ვარდი ვარ მიქელ-გაბრიელო,
ვარსებობთ შენ და მე, ოქროსფერო ბუდა,
მე აქ მთვარის ვერცხლი უნდა გიბრიალო.

ტყელებიან ვერხვები, ცეცხლით ასვეტილი,
დაისვა წერტილი ვარდების სახსოვარის,
მთვარის დამაფიქრებს ღილი აწყვეტილი,
და ღიმილჩაქრობილი თვალი მაცხოვარის.

აქ არის მთვარე, მთქნარებით მონავალი,
ზღვარი იანვარის, ქარების, მყინვარების,
ვარდი, ვარსკვლავები, ბავშვი ონავარი,
კვლავ ქარის ამოვარდნა ხვალის მძვინვარების!

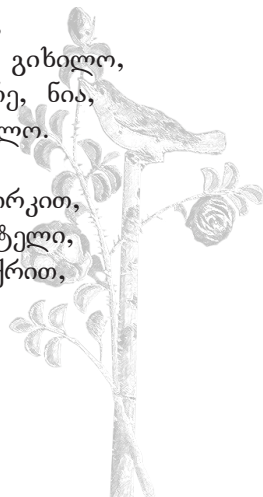
უცნაური ნათელი

გულის კიდეშიც ცეცხლი ვიგინებს,
 გული შენ გხატავს დანატრებული,
 მე ვხედავ ბნელში ქერა კიკინებს,
 ოქროსფერ სხივებს აფენს კრებული.

ჩქარი სიზმარის ლივლივებს ჩქერი,
 მტერი კოშმარის სხვაა მეღუზა,
 მე ვარ ამ კერის უცნობი გერი,
 მე წინ სიბნელის ზღვა ამეტუზა.

შენი თვალების ცით მიფრენია,
 სიზმრებშიც მინდა, ხვალ რომ ვიხილო,
 მაცოცხლებს მაგ ცის სიცისფრე, ნია,
 ციმციმებს შენი თვალის ღიღილო.

გვესება თმები ვარსკვლავთა ბირკით,
 ხელში გაქვს ვარდი და მაკრატელი,
 ჩაუვული სოფელს მაღალი ფიქრით,
 და უცნაური დამაქვს ნათელი.

შენედიის შექცეულობა

გულში კვლავ არის სიმაღლის და ნათლის კუნჭული, ვარსკვლავების და შენი მკერდის ამომბურცველი, ახლა ვარდების ბაღში ვდგავარ თვალდახუჭული, ახლა ვარდიდან ჩამოვარდნას ლამობს ფურცელი.

ცრემლით ივსება თვალის გუგა, ვხედავ კურცხალით, ბრმა მერცხალივით შეჯახება მიჯნურთ ნათება, მივდივარ ჩუმად, მამასავით ბედლაუმცხრალი, მთვარეა გარეთ და ქარების მიჩუმათება..

მივდივარ ჩუმად, მთვარესავით სხივგაბურღული, ჩიტის ჩრიტინი ბნელ ღამეში გულს მესახება, შენს ვარდების ბაღს უმძიმესი ადევს ურდული, შენს გულს ჩაესმის ვარსკვლავების ყრუ შეჯახება..

ს

დაშვილობა

ვემშვიდობები თოვლის ფანტელებს,
ბაბუაწვერას, ბავშვობის ლანდებს,
ბნელში დაკარგულ ციციანათელებს,
შენს სინათლეში გადამლილ ვარდებს,

მთვარეს, რომელიც არ ჩანდა ბოლოს,
მზეს, სხივი აქაც რომ მომაწვდინა,
ბავშვის თითებში შემომდნარ ლოლოს,
ჩიტებს და ხეებს, დღეებს მაცდინარს,

დიდ კანდელებზე ანთებულ ლოცვებს,
გულში დარჩენილ ხეს უკენწეროს,
ხანძრებს, რომელთაც ტყეები მოწვეს,
უკუნს, ზამთრის წინ გაფრენილ წეროს,

ვემშვიდობები ცას მარად ახალს,
ვარსკვლავებს, ხილულთ და უხილავებს,
ქალაქის ნავეებს, ზღვის მაღალ ტალღას,
ჩემს მოყვარულებს და ჩემს მკილავებს,

შეყვარებულთა მზერას და კოცნებს,
მკვდართან ვარდებით სავსე კალათებს,
ხელებს, რომელთაც კალათი მოწნეს,
მაღალ მთებს, სოფლებს, დაბებს, ქალაქებს,

ვემშვიდობები გუგულის დარდილს,
ბავშვებს, დარჩენილთ უბედისმწერლოდ
და მათ, რომელთა ჩამოთვლაც არ ღირს,
ვინც ჩუმად უნდა გამოიცელოს.

მზე ზამთარში

მოწყენილია რაფაზე ბალბა,
უნდა ზამთარში თბილი მზე ჩანდეს,
მე ახლობლებში ვილიმი ყალბად,
ყალბ ფაიფურით ვსვამ „რიო გრანდეს“.

მკლავს თავდახრილი ვარდების დამბლა,
რაც ვარსკვლავების განგებას მანდეს,
სინათლის სხივი მოწვეთავს დაბლა,
ეცემა გულზე შერისხულ დანტეს.

მე შენს ხმას ბოლოს შევისმენ ალბათ,
მინდა, გულს სისხლის ცრემლები მბანდეს,
ეს გული სისხლის ცრემლებით დალბა,
დაეცა შუქი უღრანს და ღრანტეს.

ჩანს ახლოს სანთელჩადგმული ტაბლა,
ქარი მხარს გაკრავს ანთებულ სანთელს,
მე ახლობლებში ვილიმი ყალბად,
ყალბ ფაიფურით ვსვამ „რიო გრანდეს“.

სიახლოვე

ვარ მოციმციმე ცრემლი ღამეში,
როცა მომიხმობს უფლის შენობა,
დიდი ცრემლების სიკამკამეში
გულს მაწევს ვარდის გაუშლელობა.

მსურდა დათრობა და გაბრუშება,
მსურდა, წყვდიადის გზები მეთელა,
დედა ამაოდ მეგუნგრუშება,
ბავშვი ვარ დიდი და გულფეთელა...

როცა წყნარდება ქარის სისინი,
ღმერთი მეფუტკრე სულ ახლოშია;
ანგელოზებად ჩანან ისინი,
ტოტიდან ტოტზე დახტის შოშია.

შემოვა ჩემში ჭრიჭინობელის
უცხო ღუმილის ყრუ ხმაურობა
და ახლო არის დაუჭკნობელი
ვარდების მხარის უცნაურობა.

ქსეკლია

რა უბრალოდ იხსნებიან
გულის ცრემლის საგუბრები,
რა უბრალოდ იწყებიან,
ნია, შენთან საუბრები,

სიზმრებიდან მოჩანს გზები,
გზები-შენთან დაუბრების,
თვალებიდან შუქი კრთების
ნიაპორის და ნუკრების.

მეშინია ჟამის ფრთების
და სიბნელის დამუქრების,
რა უბრალოდ იწყებიან,
ნია, შენთან საუბრები!

სხივების კვართი

კვას

ჩემი ბავშვობის დაღმართებში დის კვართებელა,
სხივების კვართში არის ვარდი, ხატიპეპელა.

შენ ამოავსე ვარსკვლავებით ეს ნაპრალები,
კვლავ ცოცხალი ვარ შენგნით, შენგან შენაბრალები.

სხივები გულში ოქროს სილად დაინუკრება,
შენს თვალებიდან შემოხედეს დაისს ნუკრებმა.

გული მარტოა, სიბნელიდან ამოჩურჩული,
შენ სინათლეში შემოდწევას ლამობს ჩურჩული.

ჩემი ბავშვობის დაღმართებში დის კვართებელა,
სხივების კვართში არის ვარდი, ხატიპეპელა.

ცრემლების კლდე

ვიცი, ნია, ეგ თმები
ცით ვარდების დაშვების,
გლიცინიად ენთები,
ფრთებს დაჰყვები შაშვების.

გულს გრჩენია ტაროსი,
ზღვებად ატორტმანება,
ხმები ამ სამყაროსი,
კვი პაროსის ზმანება

და ცრემლების კლდეები
ვარსკვლავთა დაცალების,
უნიათო დღეები
ჩემი გარდაცვალების.

მინდოდა მეთქვა

ყვავილნი მსხვერპლნი არიან, ცელით
მათ სინათლეში ათლოდათ გული,
მამას მოცელავს დღის ღრიანცელი
და მაინც ელის ხსნას გათანგული.

მაღალ შროშნების ამ თაიგულებს
სხივები გულზე მოეკიდება,
მათ ხელსისხლიან მესაიდუმლეს
საგალობლები უთხრეს ბინდებმა.

შენთვის ძნელია სხვების შენდობა,
შინდება ბნელით სინათლე კვართა,
სულში ტადარი აღარ შენდება,
სიბნელე გულის გამოიკვართა.

დაფეთებული გული ფეთქავდა,
მე აითქვიფა, ერთჯერადია,
საფეთქელს ალბათ ჩაესმის ბათქი,
მინდოდა მეთქვა, ეს ჯერ აღრეა....

ჩუ

რაკი საზვერეს გადის ზვარაკი,
გოდებს გული და დღეც გაილევა,
სულს დღაბნის უქმი თქმა-ლაპარაკი,
მწყურია წყალი, სულ რომ ილევა.

ხარ ურმის თვალი, ხარიც, ზუალიც,
ვალების ხარბი გარდუვალობაც,
ცის ხურმის ტოლა მნათობთ უფალიც,
უალოო დროს გედის გალობაც.

დრო კი აცოცხლებს, რაც დაკარგულა,
თეთრ გვირილებად ფეთქდება კეთრი.
კვლავ სიცხიანი იცლება კულა,
რომელიც მუდამ ჩურჩულებს: შეთვრი

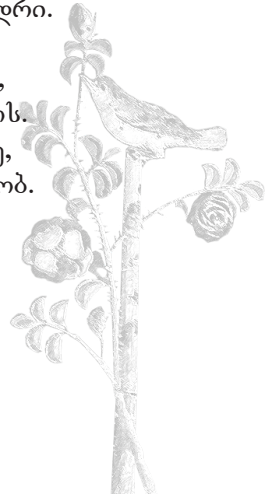
რაკი საზვერეს გადის ზვარაკი,
გოდებს გული და დღეც გაილევა.
სულს დღაბნის უქმი თქმა-ლაპარაკი,
მწყურია წყალი, სულ რომ ილევა.

შემოდგომის სიმღერა

ფრთამოტეხილ გრიგალივით
თებერვლიდან იანვრამდი
ვერ ცემს ძველებურად გული.
ველზე დაჭკნა ჩემი ვარდი.

ყველგან ვეძებ ვერ ვპოულობ,
სადღაც გაქრა მისი მადლი.
შემოდგომის გამხმარ ულოს
შენს ბავშვობის დღეებს ვადრი.

ძილში მინდა, ისევ მწამდე,
მიყვებოდე მთვარის ბადროს.
შენ შეხედვას სიკვდილამდე,
მერეც უსასრულოდ ვნატრობ.

სინათლის მიწოდება

ვარსკვლავიანი ცა შორია, ცა არის ღია,
ახლოს მფეთქავი გულის კუნთია.
თუ მამის გულში სიბნელეა, შემოდის ნია,
მამას სინათლე გულში უნთია.

თუ ბროწეულის ყვავილობა ჩაივლის ჩუმად,
როგორ მწყინს ჩემი გავერანება.
ხალხი ყვავივით დაგვტრიალებს და შეგვკვამს უმად,
ხალხს არაფერი არ ენანება...

ჩაგჭიდებ ხელს და გავუყვებით უცხო ხეივანს
და ვემალებით ვიღაც გუდიანს,
თვალეებში ცრემლით გვერდს ჩავუვლით ბავშვს,
ქალს-ხეიბარს,
ქალს მზისოდენა ჭილის ქუდი აქვს.

ჩემ სიმარტოვით დავინახავ სხვა სიმარტოვეს,
თითქოს ხე ვარ და ტოტებს მათლიან.
ტკვილში ღმერთი იზრდება და სახლს იფართოვებს
და ახლა გულში ზღვა სინათლეა...

სიკოცხლის ექო

სანამ ეს გული სანთლად ანათებს,
სანამ ფანჯრიდან ჩანს ბეგონია,
მამისგან იღებს ბავშვი ბარათებს,
სიკოცხლე მისი ექო ჰგონია.

გახედავს ბაღებს, სიზმარამხდარი,
უცნაურია ვარდის სინედლე,
ღრუბლიანი ცის შუბლი ჩამტყდარა,
ვარსკვლავებიდან მოჩანს სინათლე.

* * *

ვბედავ გაფრენა ვნახო მერცხლების
და დაისის ქვეშ გედის დამშვება,
მკრთალი ფერი აქვს სოფელს ცოცხლების
თუ არ შევხედეთ მამას ბავშვებმა.

აქ ძილში ნათობს სიზმრის ფითილი,
თილისმა ბავშვის – დილის კულუღი,
მზესუმზირების ქართან ჭიდილი,
ნათელი შენი გულდახურული.

* * *

ასისინდები ლეთით, უნასით,
კრთება ნაფლეთი ბინდის, წრუწუნა.
აქ ვარსკვლავებით ასიათასით,
ბავშვმა სიზმარში დაიწუწუნა.

ქარში ანათებს სიზმრების მარში:
მთვარის არშია და ქრიზანთემა,
ქარი ჩაწყნარდა, ბოლოს სიზმარში,
მზესუმზირების ჩაქრა ნათება.

ფიქვის ღაცემა

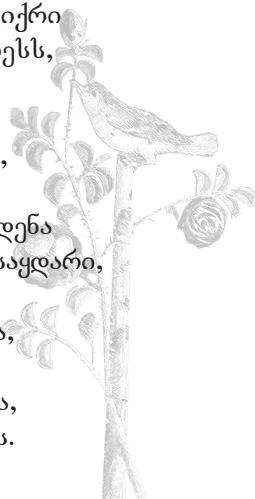
ამ გულს სანთელი აუნთე, ნია,
 სანამ ნიანგის ხახა ანათებს.
 განათელ ვარდთან ჩანს უთენია,
 ცრემლნი შვენიან ამ ამანათებს.

ნია, ნიადაგ ბნელით ენთები,
 შენ გელი ბლების შეთვალეზიდან,
 ფრთების გნისით დავითენთები,
 თუ ია ტირის შენს თვალეზიდან.

ნია, თუ უნებს შენს ღუნე ტაროსს,
 სამყაროს ხაროს ღუღუნებს ფიქრი
 და უნებლიეთ ვარდს, უნეტარესს,
 მთვარისოდენა ეცემა ფიფქი.

ის არის მთვარე, ნალისოდენა,
 შენაჩვენები ალით გამტყდარი,
 მაღალი ვარდით ცრემლის მოდენა
 და ხვალის მხრებზე მდგარი საყდარი,

ამ გულს სანთელი აუნთე, ნია,
 სანამ ნიანგის ხახა ანათებს.
 განათელ ვარდთან ჩანს უთენია,
 ცრემლნი შვენიან ამ ამანათებს.

ბავშვობა

ძმას

წარსულმა აქაც ხმა დამაწია,
ყვეს მანწიების ლეკვი ბუხულა,
მაშინ შორს იყო გაწამაწია,
ჯერ ისევ ენთო მამის ხუხულა.

ჩვენ დავაგუბეთ ლიპთან გუბურა,
თვალს გვადევნებდა თხმელის ჭინჭრაქა
და მერე უცებ ცა დაიბურა,
მამის ვენახი მთლად დაიჭრაქა.

ვინც კი მიმაჩნდა ჩემზე სულგრძელად,
ყველამ ინანა ქვეყნად გაჩენა,
ვენახს არავინ გამოუცვლა
და ჩვენ არავინ გვკითხა დარჩენა.

პნელი მყინვარი

ბავშვი აქ დარჩა თვალსველი,
დიდ ცრემლით მედღეხვალზე.
მივდივარ იქით წამსვლელი,
შენზე ფიქრს დღე შევალზე.

გულში სინათლე შემოვა,
ვარ ისევ დათვლილ ჟამამდე.
სანამდე გასტანს ეს ქროლვა?
არ მინდა, რომ გავთამამდე.

მოჩანს სინათლის კარიბჭე,
წასვლა არ გადავივადე,
შენს ვარდებს არ დავაბიჯე,
ბნელ მყინვარს შუბლი მივადე...

ჯაუჯ სიებს

დაცარიელდა სოფელი და უკვე აღარ მეცნობა,
მაღლა მზე დამათობელი, დაბლა დღის გულნამ-
ცეცობა.

ნუთუ არავინ არ დარჩა, რომ ნახოს ღელის
ლიპები?
გულში რაც სხივი გადარჩა, იმის კვალს ჩუმად
მივყვები.

რომ მხვდება უცხო ბავშვია, რომ მხვდება უცხო
კაცია,
იქ ჩემს გულს უკაშკაშია, მამას მოვრალს უბარბაცია.

ვიცი, სოფელო, შენი ხმა ცრემლებად დაიბადება,
გარდაუვალი შეიქმნა ვარდებზე თოვლის დადება,

გვერდზე ჩამივლის ბავშვობა-ნიავის მხარით გადება,
წინ-გულში დანის ჩასობა.. გზად წასვლისათვის
მზადება...

სიზმრების სუკო

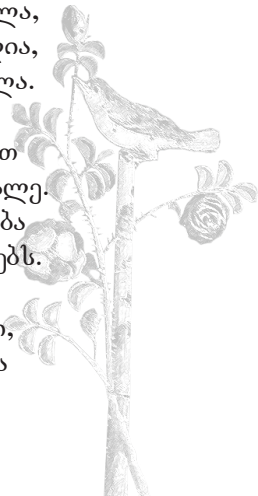
რაც ამოვარდა ქარი და ქსიტი,
მას შემდეგ ალბათ დიდი ხანია,
ძილში მეძახის უცნობი ჩიტი,
ციცინათლების ჩანს ლიტანია.

იელვებს ბნელში დილის ნამგვანი,
ხმაჩავარდნილი ბავშვობის ექო,
ბნელს მიყრდნობილი ჩვილის აკვანი,
ზარჩამოხსნილი დიდი სამრეკლო.

ძილში ბავშვობის უცხო ველია,
იქ გადაუფრენს ვარდებს პეპელა,
იქ ისევ ჩუმად ჩქეფს სამგველია,
იქ ისევ ჩუმად დის კვართებელა.

გზად ამოვივლის ფურისულებით
ბავშვი სიზმრებში ხმამოწყრიალე.
და მის თვალებში განწირულება
გადიდებული ცრემლით ციალებს.

რაც ამოვარდა ქარი და ქსიტი,
მას შემდეგ ალბათ დიდი ხანია
ძილში მეძახის უცნობი ჩიტი,
ციცინათლების ჩანს ლიტანია.

ბავშვის სიძლიერა

რა დიდრონი ფიფქებია,
წამწამებზე მეკიდება,
მსურს დღე იყოს და სულ თოვდეს,
სულ არ მინდა შებინდება.

მინდა, სულ რომ ვგუნდაობდე,
ქარში გაყვვე ფიფქებს თოთოს,
მინდა მზერით მოვეფერო
ხეზე შემორჩენილ ფოთოლს.

სიხარული ადის ცამდე,
გარეთ მიხმეს გოგონებმა
და სიზმრებშიც სულ თან დამდევეს
თოვლის თეთრი მოგონება.

სედიის სკუფია

მთვარეს ფარავს ღრუბლის ქულა,
ცად ღრუბლების ჯგუფია,
გულში შედის ტყვიის გულა,
მმოსავს სევიდის სკუფია.

დამაწია ქალმა ჟატვა,
ქარმა ღრუბელს უქმია,
დაასრულა ბავშვმა ხატვა
და ეს გული შუქმია.

- დე აკრთობდეს ბავშვის ლამპას
ქარი კულულმპობელი.
მე არ ვცდილობ ქარის დაბმას,
ვრჩები გულულმობელი.

ზე წრიალებს უკენწერო

ნიავია, რა ხანია, გულმა ისევ ნახა ნია,
დუმხარ, ნიაგარა ყვირის: ბახ! ჰოეა. ბახ! ანია!

ვარსკვლავების ბროწეულის კვლავ ცვენა და
ჯახანია,
გული შენკენ მოწეული ხან ვარდია და ხან ია,

მნათობების წოწიალი თვალის ვიწრო საკანია,
ვიცი, ნათობს ძოწი, ალი, ლალიც ნათობს, რა
ხანია,

ზე წრიალებს უკენწერო, წერო ქარის საგანია,
არის მთვარის უკან წერო, არის სისხლის ლაქა,
ნია.

დაბრუნება

არის ცისარტყელები – ფერი ციცარ-იელის.
ვიცი ქარის ხელები მკვდარი სიცარიელის.

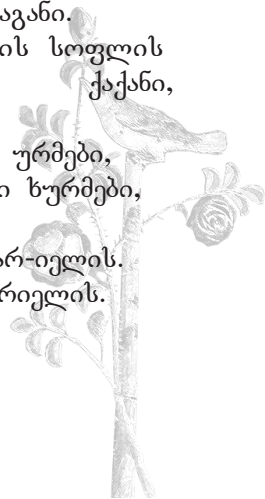
შორს არიან გორანი, გორა დავითოული,
წყნარი ქარი, ყორანი, თოთო ფიფქი, თოული.

წვიმამ დაალილავა ილმელების თხმელები,
იწვის მაღალი ლავა, ბეწვის ფერი მელების,

ითლებიან ხანდები, ხარ შენც ერისაგანი.
მანდეთ დიდხანს ხანდები – ისმის სოფლის
ქაქანი,

აქეთ გზაა ილმისი, ირმის კვალი, ურმები,
ნათობს მისი ივლისი, ნათობს მისი ხურმები,

არის ცისარტყელები – ფერი ციცარ-იელის.
ვიცი ქარის ხელები მკვდარი სიცარიელის.

ქრიეებს

მოგესალმებით ვარსკვლავებო, მამის ეწერო!
მე მიხარია ჭრელ სიზმრების ვაზის გამორჩვა,
მე მიხარია, რომ გადატყდა ჩემი კენწერო,
მე ვესალმები, ვისაც ჩემი ცეცხლი გამორჩა.

ბნელ სულის ჭიდან მოჩანს მთვარის დიდი მეჭეჭი,
ბეჭით ქარებმა ჩამიმტვრიეს სიზმრის ვიტრინა,
მამა, კოშმარი ჩემს ნავს დახვდა, როგორც მეჩერი,
შეალო ბავშვმა გულის კარი და გაიტვრინა.

ბავშვის სიზმრებში კვლავ იელვებს მერიდიანი,
სადაც ორფეოსს მოეხვევა ცრემლის მენადა.
მოგესალმები თეთრ ალმებით ქუდბედიანი,
შენი ვარსკვლავის გრძელი სხივი გულს დამენათა.

სინათლის წყურვილი

ეს მე ვარ მარტო, სიცოცხლის გაურკვეველობაში
 ჩავარდნილი
 და სურვილების ხანძრებით გადამწვარი.
 მინდოდა სიცოცხლე ვნებებით აღსავსე,
 მინდოდა სიყვარული დაუსრულებელი,
 მინდოდა, დამენგრია ჩვენ შორის კედელი,
 მინდოდა, დამეძლია სიკვდილის შიში,
 მინდოდა, მეგრძნო შენი უცხო სინათლე,
 ის სინათლე, რომელმაც გამოანათა ყვავილში
 ის სინათლე, რომელმაც გამოანათა საყვარელი
 ბავშვის თვალებში,
 მინდოდა დამენახა ის სინათლე, რომელიც
 ჩემიდან ხედავს სხვებს,
 ის სინათლე, რომელიც სხვებიდან მხედავს მე,
 ის სინათლე, რომელშიც დავდივარ
 და მაინც უცნობია ჩემთვის,
 მინდოდა, გამეგო სიკვდილისა და სიცოცხლის
 საიდუმლო,
 მინდოდა, შემეკოწიწებინა ჩემი დაგლეჯილი
 სამშობლო,
 მინდოდა, ხელები მომეხვია დედამიწისთვის,
 მიდოდა, მიმეგნო იმ წერტილისათვის,
 საიდანაც ყველა ვარსკვლავი მოჩანს,
 მე ვიცი წარსულიდან წამოსული სინათლე
 მომავალში დამხვდება.
 მე ხანდახან ვხვდები, რომ სინათლე არსად მიდის,
 მე ხანდახან ვხვდები, რომ ჩვენ არსად მივდივართ,
 მე ვიცი, ციციანათელები და ვარსკვლავები

თანასწორნი არიან შენში.
ისინი თანაბრად ატარებენ შენს სინათლეს,
ისინი თანაბრად ანათებენ ბნელს.

ძანილი

აქ უხილავი დღის მიღევიდან,
სახმილავიდან განთიადამდი,
შუქი ეცემა დიდ ვარსკვლავიდან,
საფლავის ქვაზე ეცემა ვარდი.

აქ შენზე მწყვრალი პრიალებს კუპრი
თუ რიარიად ფეთქავს აპრილი.
უპრიანია, გაცოცხლდეს ჭუპრი,
ფრთით ამოზიდოს ბნელი ნაპრაღი.

ბნელის გაქრობას, მამა, თუ ელი,
გასრულდა მტრობა და გზის ტროპარი,
შენ შეგიწყალებს ემანუელი,
გზას გაგინათებს ჩემი რობაი.

მთვარის ბაგეთი გრანიტს ეხები,
მკვდარიც წუწუნებ: რანი ვართ, რანი
ტარიგო, ვისთვის განიტეხები,
შენს ქარებს წაჰყვა ბავშვების ფრანი.

უცხო

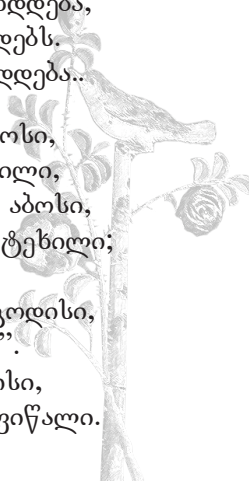
მთვარის სინათლეში არის უთხოვარი,
 გულდანათოვარი და გულგამიჯნული
 და არის მაცხოვრის ახლოს მათხოვარი –
 მთავარი მეინახე და მთვრალი მიჯნური.

ის არის გული მიჯნურთა ამბორების,
 ხეა ბუდეგრილი და ხმა პირდაპირი;
 ის ტირის გადახრილი მთვარის განშორებას,
 ის ტირის, როცა ახლოა ბირდაბირი..

ის ტირის, როცა აღავსებს სფირიდებს,
 მთვარის მზესუმზირით როცა გარინდდება,
 ის არის, იმ სასმისს როცა არ ირიდებას.
 მალე მის თვალებში ცრემლი გადიდება..

ის არის ნექტარი – ბარათი ბარამბოსი,
 ის არის ტარიგი, ჩვენთვის განტეხილი,
 ვარსკვლავი შუბლმაღალი, ნეტარი აბოსი,
 და უღელტეხილებზე მბორგავი ქარტეხილი;

ის არის შვილმკვდარი დედების საგოდისი,
 ის არის „მისთა ნაკვესთა წინწალი“.
 ის არის კენწერო, ნაძვების პავოდისი,
 და გულს ჩალურსმული სხივების ფიწალი.

მთვარის სინათლეში არის უთხოვარი,
გულდანათოვარი და გულგამიჯნული,
და არის მაცხოვრის ახლოს მათხოვარი –
მთავარი მეინახე და მთვრალი მიჯნური.

გაბუნღო სარკე

ყვითელი გული ყვირის გვირილის,
მისთვის დილაა სიკვდილის შუება,
მზის და სიცოცხლის ამოყვირილი
ფეხისგულებზე იგრძნეს ბავშვებმა.

ღამით ამოსდით ჩვილებს კბილები,
მამის ყოველდღე დიდდება ხელი.
ბნელისკენ ჩავლენ შენი შეილები,
დასავლის მხარეს სხივების მხრელი.

არ უგრძობლდებათ ვარსკვლავებს სხივი,
ფერღჩაცკენილი ვარდება სფერო,
მარადის გოდებ, ბარათი შივის
– სიბნელე გინდა სისხლით გაფერო.

არის ანბანის ეს კილობანი,
ცრემლით განბანილს გადუფრენს მტრედი.
მომესმა მამის ხნიერი ბანი,
როცა მის გაბუნღო სარკეს გამტკრევი.

ვალს

სიტყვები შენი სიცოცხლისა და სიხარულის
მომცემია,
ჩემი სულის დარბაზებში ახალი არსებები
შემოიჭრნენ,
შენი სიტყვებით ახლად დაიბადნენ, გაცოცხლდნენ,
თითქოს ღმერთმა დასძრა ამდენხანს დადუ-
მებული ენა,
თითქოს წყალი, სიცოცხლის წყალი ჩამოიქცა
სულის ბნელ ჭერში
და გადარეცხა, გაახასხასა საგნები, ჩემი სევდით
დაბნელებული,
სიცოცხლის აღდგომა მარადიულ ახლაში,
ბნელი მიწიდან გამოანათა დაკარგულმა ედემმა,
დრო შიგნით შემოიქცა, კი არ გადიოდა...
მისი წრეები შედგნენ შენი სახით, შენი სიტყვებით.

თითქოს სამოთხიდან გამდევნე ახლოს ხარ, მაინც
ვერ გხედავ,
თითქოს ცოდვების ბინდს დაეფაროს თვალები,
ჩემი თვალები,
რისთვის გადაება ჩემი სული შენს სულს?
როცა წითელ სამოსელში დაგინახე..
მეგონა ჩემმა გასისხლიანებულმა სულმა დამტოვა,
დაუძღურებული და ჯვარზე მოშვებული,
მიდინარ.. მიდინარ, შენი თეთრი ნათება მეფეთება,
თითქოს მკვდარი ვარ, ყოფნის კუბოში მოწრიალე
და ვერ მოსვენებული...
შენ, ჩემო დაკარგულო მზეო,
დაგეძებს სიბნელეში ჩაძირული ჩემი ვებერთელა
გული,
ეს უბნელესი სარკე მხოლოდ შენს მოლოდინს
ირეკლავს,
შენ გამაცოცხლე, შენ მომეცი სინარული..
მე ვარ ჯუჯა მზე, მტირალა მზე,
შენი უწმინდესი სინათლით ავსილი,
შენი ურბილესი სინათლით ავსილი.

უნდა მივალურსმო ჩემი ათასობით სურვილის
ხელი,

ამ მილურსმის დროს ვხვდები,
რომ არის წყარო მშვენიერებისა და სიხარულის,
ეს არის შენი სიცოცხლე, შენი არსება ჩემთვის,
შენი ყოველი გამოჩენა ჩემი გაცოცხლების,
ჩემი აღდგომის დასაწყისია,

სხეული, როგორ საჭიროა სხეული...

აღდგომა უნდა მოხდეს უხრწნელ სხეულებში.

არ მინდა ტკივილის მორჩენა, არც დავიწყება
მინდა.

მე მინდა გიცქირო შენ, მე მინდა შემოვიდე შენში,

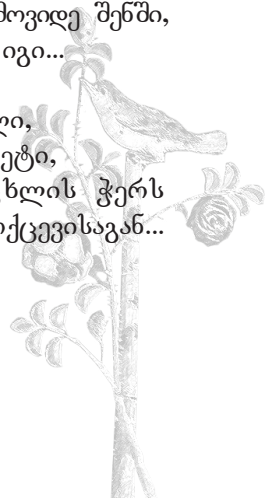
აი, ღვთის სამეფო, აი სად ვნახე იგი...

სანამ არის დიდი სიყვარული,

ყველაფერი წმინდაა და შეურყვნელი,

მისი უცნაური სიხარული არის სვეტი,

რომელიც იკავებს, იჭერს სიცოცხლის ჭერს
ჩამოქცევისაგან...

მე ვარ სინათლეში ტანჯვის ჯვარზე დაკიდებული,
მე ვარ შენ უცხო სამეფოში,
სადაც შენ ანათებ წამებასა და სიხარულს,
შენ ხარ მოუხელთებელი ძზე,
შენი ხილვა, დანახვა მიახლოვებს სიკვდილს,
სიკვდილს, რომელსაც სიხარულით ვიღებ,
სიკვდილს, რომელიც დამამშვიდებს შენი სახის
სიახლოვეს..

მე აღარა ვარ, მე არ მინდა ვიყო,
მე ვარ შენ სხივებში გაყინული აჩრდილი,
უარყოფის ჯვარზე მალულად მილურსმული,
შენი სიცილის უფსკრულში შეუჩერებლად
ვარდნილი,
ეს არის შეჩერებული წამი, გაფართოებული წამი,
ეს არის ვარდნა უფსკრულში, შენი სიცილის
ტალღით,
გამოჩნდება კი მარადისობაში შენი ჯადოსნური
ხელები,
შენი მხსნელი ხელები?

დიდი და მანჯარის მათხოვარი

ადამიანი ბუნებით მათხოვარია,
 ადამიანებისაგან ყურადღებას ითხოვს,
 მე წარუმატებელი მათხოვარი ვარ,
 ღმერთიც წარუმატებელი „მათხოვარია“..
 ისიც მუდამ ხელგაშვერილია და სიყვარულის
 მთხოვნელი,
 ისიც მუდამ გოდებს და წუხს რომ დაივიწყეს,
 თუ სადმე ერთგულს და მოყვარულს შეეყრება,
 სიხარულით აღარ არის,
 ჩვენ როგორც ღმერთს, გვინდა რომ მუდამ
 ვახსოვდეთ,
 არასოდეს გვივიწყებდნენ,
 მუდამ ჩვენზე ფიქრობდნენ,
 ჩვენც მისი გაუარესებული ხატი ვართ,
 ვერ ვიტანთ მარტობას...
 ხშირად დაკვირვებივარ მათხოვრების ორთა-
 ბრძოლას,
 სიონის კიბეებზე...
 საწყალ, ნამდვილ მათხოვრებს როგორ
 გაყრიან ხოლმე აგრესიული ბოროტი მათხო-
 ვრები,
 დიდი ბრძოლა მიდის კიბეებზე ადგილის
 დაკავებისათვის,
 ვაი სუსტებს, და უეშმაკობებს...
 ერთი ქალი „მათხოვარი“ ვიცი სამებაში ვითომ
 სალოსობს

დანარჩენ მათხოვრებს ეზოში არ უშვებს,
თვითონ თავისუფლად დაგელაობს
სამების ეზოში გულზე ჩამოკიდებული ღვთის-
მშობლის ხატით, ფარშავანგივით მორთული,
ალბათ ყველას შეუმჩნევია.

გალაღებული მღვდლების მეგობარი,
ფარშავანგივით გაფხორილი,
ხურდას და წვრილმანს არ ღებულობს,
თუ მოწყალეა გვარიანი არ არის,
შეიძლება შეგაჩვენოს,
რალაცით ჩვენს წითელ ინტელიგენციას მაგო-
ნებს,

ესკლუზიურად რომ ითხოვენ თაყვანისცემას და
ფულს,
სხვებს კი დიდი სისასტიკით ეპყრობიან,
ემინიათ რომ მათი ადგილი
არავინ დაიკავოს სამათხოვრო კიბის საფეხუ-
რებზე.

ადამიანი თავისებური ფარშავანგია,
მუდამ სხვების თვალების სარკეებში
შლის თავის ფერად ბოლოს....
უყურებენ თუ არ უყურებენ,
მუდამ მოლოდინშია,
რომ ვინმემ შეაქოს,
ერთი სიტყვით ადამიანი საცოდავი მათხოვარია,
თუ სიამაყეც აქვს და თავის თავს არავის აძა-
ლებს,

სრულ მარტოობაში რჩება,
ის თვითონ ამბობს უარს იმაზე,

რაზეც უარს ეუბნებიან,
 მარტოა ღმერთის იმედად იობივით დარჩენილი,
 მიუხედავად ჭკუის დამრიგებელთა არმიისა,
 ის არასდროს კარგავს იმედს,
 მან იცის რომ სამართლიანობა იხეიმებს.
 მხოლოდ სრულ მარტოობაში ეხსნება ადამიანს,
 სულის ფარული უნარები,
 მრავალი წყალი ჩაივლის სანამ ყალბი და ჭეშმმა-
 რიტი გაირკვევა,
 ის ვინც სიყვარულს და თანაგრძნობას ითხოვდა,
 ახლოსაც არ გაიკარეს „ბობოლა მათხოვრებმა“.
 კიბეზე ჩამოსაჯდომი ადგილი მისთვის არ
 გამოიძებნა,

ვერც გამოიძებნებოდა.
 მხოლოდ მიტოვებაში და სულიერ უდაბნოში
 ეცნალება კაცს
 ჭეშმარიტება, საიდუმლო, თავისი არსების შესახებ,
 – „ყველგან ვეძებე ბოროტება და ვერსად ვერ
 ვიპოვე იგი,
 ხოლო როცა ჩემ სულში ჩავიხედე იქ შევხვდი
 მას“.

ეს ასეა, ადამიანში ურჩხული ცხოვრობს...
 მისი მოთვინიერება კი ძნელია,
 მხოლოდ შემეცნების საშუალებით
 კარგავს ძალას ურჩხული.
 სანამ არ გავიცნობიერებთ რომ ურჩხულები ვართ,
 რომელსაც ანგელოზად გადაქცევა წყურია,
 სულს სხვას დავადანაშაულებთ...
 ადამიანს დიდი ძალისხმევა ჭირდება,

რომ თავისში დაინახოს ბოროტი,
მშვიდად დაუკვირდეს, არ შეეშინდეს,
და უკან არ დაიხიოს,
სხვებს არ დააბრალოს ის,
რაც ისედაც მასშიც უხვად არის,
ათი მცნებიდან ბოლო ხუთი ადამიანური ცნებებია.
ვის არ შეშურებია, ვის არ მოსწონებია სხვისი
სახლი და ქონება?

ვის არ მოსწონებია მოყვასის ლამაზი ცოლი?
ვის არ დაუწამებია ცილი?
ვის არ უმრუშია?
ვის არ მოუკლავს კაცი თუნდაც ფიქრით?
ვის არ ნდომებია მასზე აღმატებულის დაცემა?
— მე პირადად კი....

სხვებზე არ ვლაპარაკობ,
აი ამ მასალისაგან ვართ აშენებული.
მაგრამ არის ჩვენში ანგელოზურიც,
ეგონიზმის გარეთ რომ შეუძლია გახედვა,
თუ სიყვარულით შევხედავთ ადამიანებს
მაშინვე აღმოვაჩინთ სარკმელს,
თუ ამ სარკმელში გავიხედავთ,
ჩვენ მაშინვე მათხოვრების საზოგადოებაში
აღმოვჩნდებით,

სადაც ყველა ხელგაშვერილია
და სიყვარულის მთხოვნელი,
ამ სარკმლიდან ჩვენ დავინახავთ დატანჯულ
ადამიანებს,

რომლებიც მუდმივად სიყვარულს ეძებენ,
„ადამიანს ქება იმიტომ უყვარს,

მზის ნაწილია იგი,
როცა მზე ამოდის ფრინველები უგალობენ მას,
ყვავილები კი იშლებიან”,
თუნდაც ეს გაშლა არყოფნას უახლოვებდეს...
ისინი ამაზე არ ფიქრობენ, ისინი უბრალოდ არიან,
ჩვენ კი არა ვართ
ჩვენ ვართ მუდმივად სხვისი ბოროტების დამნა-
ხავები,

სხვათა მოძულენი..

საკუთარი თავის კერპად მქცეველები.

თუ სიცოცხლე სხვების საკუთხეველზე არ
მივიტანეთ,
ის არ ანათებს, ბნელია და ბოროტების სადგუ-
რად იქცევა.

სხვების თანაგრძნობა და სიყვარული..

აი ერთადერთი ბილიკი ღმერთისაკენ,

საკუთარი თავისაკენ,

გზა საკუთარი თავისაკენ სხვების მსახურებაზე
გადის...

ღღისა და ღამის გათანახლებს

იგი პუდელივით პატარა იყო და მაგიდაზე
სოროსის ნაჩუქარი კომპიუტერი ედგა.
თავი ნესვივით გაყვითლებ-მოშიშვლებოდა.
მისი საყვარელი ფილმი იყო მაშველები,
მისი საყვარელი მსახიობი – პამელა ანდერსონი
მისი არატრანსცენდენტული ხედვის ჭრილში
ხანდახან გაკრთებოდა სილიკონის ძუძუებიანი
ბედნიერება,
იგი კი ოცნებით კიოლნის ტაძრიდან გადმო-
მდგარი
სელინ დიონის გოლფსტრიმით თბილ ხმას
წამით სხვა სამყაროში გადაჰყავდა,
სადაც სინდისყორემორღვეული ადამიანები
ან გოლფის მოთამაშე მდიდრები
დიდძუძუებიან მდედრს, პამელას ან სინდის,
ულიმოღნენ,
მის გონებაში ჯერ კიდევ შერჩენილ ღადარს
შემოდგომა-ზამთრის ტორნადო მოახლოვებოდა
ელვის მკრთომელი ძაბრით.
მისი შავთეთრი დღეების გამხდარი ზებრა
ტკობის ოქროსფერ ქერის ძნას გარშემო უვლი-
და.

არა, ბერობა არ სურდა,
მისი სიცოცხლე ნეგატივი იყო,
რომელსაც სისხარულის ბნელ წყლებში
არასოდეს ეღირსებოდა ჩაშვება.

მისთვის კომპიუტერი ტკივილის დამაწყნარებელი იყო,
სევდას მისი მნათი მონიტორის წინ ტოვებდა
და უსაზღვრო, ვირტუალური ფანტაზიის
ოკეანეში მისცურავდა,
სადაც ის ყოველდღე იხრჩობოდა
რათა პამელა ანდერსონს გადაერჩინა.
იგი ჩარლი ჩაპლინის ფილმის გმირი იყო,
მისი ნილაბი და გრიმი.
მისი ჰობი – დიდ გოეთესთან თავის შედარება,
მის ფიქრებში გოეთეს გოთიკა
მისი სულის უთეთრეს სვეტთან შედარებით
მცირე ჩანდა,
ხიბლავდა პასტორი იან გიჩო,
უნდოდა მისი ლიფტებიანი ეკლესია ენახა,
აინტერესებდა პამელას და მადონას ლიფის ზომა
და ჩანჩქერ ვიქტორიას სიმაღლე ზამბეზზე,
აინტერესებდა ზამბახების სიმაღლე
გალაკტიონის დალანდში
იგი მოძრავი ლანდი იყო ბახის ორღანთან
მოწრიალე,
მისი ლერწამივით წვრილი მკლავები
წეროს ფრთებივით იშლებოდა.
ამ ქაოსიდან აფრენას ლამობდა,
რომ პამელას უბნელეს ფოსოში პეპელასავით
შეფერნილიყო
ან თეთრი ფრანივით ექროლა,
სანამ მისი როლი არ დასრულდებოდა.
მომღერლებიდან მოსწონდა ფრენკ სინატრა,

მასთან შეხვედრას ნატრობდა და მისი ნიუ-
იორკით ტროვდებოდა,
თავისი პროგრამა ტროას ცხენით წარმოედგინა,
რომელსაც დღეს თუ ხვალ ნიუ-იორკში
შეათრევდნენ

და თვითონაც შეჰყვებოდა.
სწამდა არისტოტელეს ფორმა,
იცოდა, რომ ფორმა და სუბსტანცია ერთი იყო
და უსასრულო, ურიცხვი ვარსკვლავებით მოჭე-
დილ ცის ქვეშ

განცვიფრებული ჩერდებოდა.
მას ღვთაებაში მშვენიერების ასპექტი ხიბლავდა
მისი ხილაბანდახდილი სახე,
მისთვის, როგორც ჯეონის ნაპირზე მოხეტიალე
სუფისტებისათვის,
ქალის სფინქსი და ღვთაების სხივი იყო.

იგი უმაღლესი ეონი იყო
მშვენიერების ნაპერწკლების საძიებლად ქვე
დაშვებული,
იგი ცვალებადი მოდის სულს ღროღადრო იხელთებ-
და

და თავის გონების ცვილის ეტლით თუ ფაეტონით
დიდი მონადისაკენ ისწრაფოდა.
იგი გალეული მონადირე იყო,
რომელმაც სინარულის გოლეულს გაუსინჯა გემო,
როცა პამელასაკენ გადადგა მოდურად ნაბიჯი.
ელტონ ჯონს უსმენდა ხოლმე,
ცის ხომლის ნათებას როცა შენიშნავდა ფანჯრი-
დან,

მისი გრანტული ბედნიერება,
 როგორც ჩვენი სიცოცხლე, სასრული იყო.
 ზემოდან საცოდავი ეგნატეს სურათი ჩაშტერებოდა,
 ცხოვრება შარტრის ქიმერებივით
 სულ უფრო ამაზრზენ ფორმებს იძენდა,
 ვერავითარი იძინი ვერ უჩვენებდა გამოსავალს,
 წინ მიღების მბოლავი რეალობა ედგა
 და ტოტალიზატორში მადრიდის რეალზე დადო,
 მხოლოდ იმედის ალი ათბობდა.
 დროდადრო აღელვებდა თებეს დაქცევა
 და თავის ოცნების მთებიდან სახეგანათებული
 ისტორიის სტერილურ დროებში იმზირებოდა.
 ნაცისტებიდან გებელსი ხიბლავდა, მისი ერუდიცია,
 ისტორიის ერთ-ერთ გმირად მიაჩნდა ქრისტე,
 მის ანტიპოდს მორალში, ლორენს სტერნს,
 ახალ მესიად ცნობდა, საგნებს რომანტიკის
 მზით რომ ანათებდა.
 აღაფრთოვანებდა ლუთერი, მისი ოთხმოცდა-
 თხუთმეტი თეზისი,
 განსაკუთრებით მისი წინადადების ჭედურობა
 და არა შინაარსი.
 მისი კომპიუტერის ჭრილიდან, ღიობიდან
 მას ხანდახან ესტუმრებოდა სილიკონის ძუძუ-
 ებიანი პამელა.
 მისი გონების ეიკონ-ხატი საგანთა მშვენიერი
 კონფიგურაცია იყო.
 განსაკუთრებით აშმაგებდა ქალების ფიგურული
 სრიალი
 და იმ ქალების უკანალის მოხაზულობა

თავის აზულად, თავშესაფრად მიაჩნდა.
იგი რამაკრიშნას ანტიპოლი იყო,
მშვენიერება მასზე ანტიბიოტიკით მოქმედებდა
და მის პროზაულ ოქმებს პოეზიის ოქროდ
აქცევდა,
მისი დაქცეული სახლი ესკორიალივით მშვენი-
დებოდა,
ვიღაც ჯადოქარი აცილებდა ჟამის მტრედების
გაქვავებულ სკორეს
მის ხავსმოკიდებულ კრამიტებს,
კარტში მოსწონდა ჯოკერის თამაში
განსაკუთრებით მშვენიერი სქესის წარმომად-
გენლებთან.
კარტებიდან – ქერა დამა, მას პამელას ამსგავ-
სებდა,
და მოგების ნიშნად მიაჩნდა,
მოსწონდა აფრიკა: ნიგერია და ჩადი,
მოსწონდა ნიაგარა, ცისარტყელებით მორთული,
მოსწონდა ნართების ეპოსი და პიუზოს რომანი
„ნათლია“
იცოდა მშვენიერი ქალების ფასი და
ჩამტვრეული საძირე კბილის ფესვივით სტკიოდა
მშვენიერება.
იგი ვარდების ასაფურცლად აღძრული ზეფირი
იყო,
უყვარდა კეფირ-იოგურტი, როცა დანალღვიან-
დებოდა.
იგი პამელას ილღიების სიბნელეში
მისამალად გამზადებული მთვარე იყო,

მისი ვნება დემოლიტივით უნმაუროდ ანგრევდა
მისივე სხეულის ქოხს.
იგი დიდი ხატიპეპელა იყო,
რომელიდაც სპირსის თუ ვიქტორიას უკანალ-
ზე ამოსვირინგებული.
თავის ცხოვრების რინგზე მუდამ იმარჯვებდა,
სიზმარში ვერცხლისფერ მერსედესს მიაქროლებდა,
როცა პამელასთან მიიჩქაროდა.
რატომდაც აღიზიანებდა იჩქერიის პრეზიდენტი
დუდაევი თუ მასხადოვი,
მაგრამ უყვარდა ტაბაკინის მონასტრის ქვემოთ
დიდი კლდიდან გადმოვარდნილ ჩანჩქერში ბანაობა,
ხახდახან ახსენდებოდა ოშკი და ბანა
და თურქეთს წმინდა გიორგივით თავს შუბით
უნგრევდა
იგი სინათლის სხივი იყო,
ბნელმა რომ მოინელა
და თრითინასავით ჩუმად დადიოდა.
იგი სინათლის ათინათი იყო, პატარა უფალი,
მოსწონდა კათოლიკების პატრები ფორმისა და
ლათინურის გამო.
ღამღამობით კითხულობდა ტაროს და ტერიარ
დე შარდენს,
როგორც სიზმარში ჯოჯოხეთური შარდენა,
არ სრულდებოდა სიცოცხლე.
მოსწონდა ფეხბურთელი ბაჯო,
იცოდა რა ფერის მაისური და ტრუსი ეცვა
და რომელ რიცხვში გაიტანა გოლი.
უყვარდა ვირტუალურ მწვანე მოლზე თამაში.

მისი კომპიუტერის კლავიშის ყოველ ჩავარდნაზე
ეკრანზე შემოდოდა ქრისტე და ბუდა, პამელა
და სინდი,

მეტროპოლიტენის მუზეუმის გალერეა და ეიფელი.
აქ კომპიუტერი მისთვის სამოთხის ფილიალი იყო
იგი მოთხრობის დავიწყებული პერსონაჟი იყო
მწერალს რომ გამორჩენოდა.

იგი უთვალავბაგეებიანი ჩრჩილი იყო,
პამელასა და სინდის კაბებს შერჩენილი,
იგი ნახევრად დახატული ტილო იყო
აბსტრაქციონისტ-პოსტმოდერნისტის,
იგი ადამიანი იყო სულის გარეშე
და მაინც სასულე არ ეხშობოდა,
იცოდა ბერტრან რასელი,
კემბრიჯში რომ ასწავლიდა ასი წლის წინათ,
იცოდა ჯიპების ყველა სახეობა და ქვესახეობა,
ჰქონდა ცარიელი ჯიბეები
და მოსწონდა შევარდნაძის ეკონომიკური პოლი-
ტიკა.

ცენტრიდანული ძალების მიზიდულობით
ისწრაფვოდა ელიტისაკენ,
ვითარცა ირემს, ეგრე სუროდა მათთან ერთად
წყაროი შენი
და არ იცოდა შენდობა მტრების,
ოცნებობდა წაეკითხა ტრისტამ შენდი ინგლისუ-
რად.

ტანსაცმლის ფირმებიდან უყვარდა პიერ კარდენი,
ოცნებობდა მუდმივად ჰქონოდა უფასო დენი,
უყვარდა დემის რუსოს სიმღერები და პამელა,

რომელსაც ძუძუს ღარი მუდამ მოშიშველებული
ჰქონდა.

ოცნებობდა თინეიჯერ გოგონებს
ტრუსების არშიაზე ლაზერით გადაეტანათ
მისი იულიუსის მსგავსი პროფილი,
მოსწონდა კოფი ანანის თეთრკანიანი ცოლი
და სურდა მის ქათქათა ტანზე მასაც წაეზულუ-
სებინა.

მისი ტვინის ასიმეტრიულ ნახევარსფეროებში
შემთხვევითი ფიქრის ციცინათელები
პატარა სინათლეებს ბნელში ასუსურებდნენ,
ცხოვრების ტექსტის სტიდან გადავარდნილს
ზარავდა უზნეობა და სისასტიკე.

მინოტავრი

შორით რიალებენ ღამეთა ჭვარტლები
და მთვარის ბორცვები ვნებებით ნათენთი.
ფრთებით იმოსვიან ჩურჩულით მატლები,
– ჩურჩულით: შენა ხარ ბოლო ერთადერთი.

ბნელ სკნელებს ეჩვევა ჩუმი მინოტავრი,
მზეებს იშორებენ ლურჯი სარკმელები,
ღამეთა ხიდებზე დგებიან მგზავრები,
გლუვ ჟამის ძელებით – ჯვრებზესაცმელები.

წამით ირხევიან გრილი საფლავეები
და მაინც ზღვებთან დგანან არხონტები,
თეთრ სვეტებს მალავენ ხროტინა ლავეები,
იმედებს – გემიდან ნასროლი ბოთლები.

ვნება მაცდურდება ეგზომ გაცვეთილი,
წყლებით იღვიძებენ ქარის სადგომები,
ისევ მეორდება ჟამის გაკვეთილი,
ახალ გარდაცვლებით, ახალ აღდგომებით.

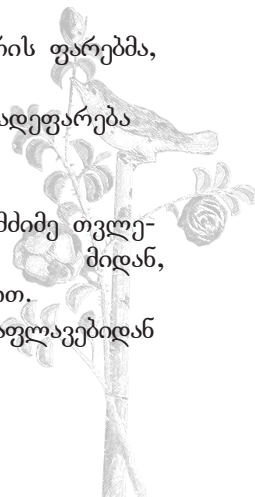
მზე და ვან გოგი

დიდლება გული, მზე გარდმოიხსნა მძიმე
თვლემიდან,
ისევ ვაგუბებ მომსკლარ ჟამს გონგით.
მდნარ გუდრონიდან, მოღიალებულ საფლაკებიდან
წამოიწევა მზე და ვან გოგი.

სალამოს შრამში ფეხმძიმდება მზით შიო-მღვიმე,
ჩურჩულებს მკვდრები და ელევსინი.
შენი თვალები დავიწყების ცას შეუღიმებს,
კვლავ მთვარეების გაელავს სინი.

ქვის გული – მორგი მიატოვეს ფიქრის ფარებმა,
გაერიდება მძიმე ხორცს ძელი
და ხმაჩაწყვეტილ სავსე მთვარეს გაღეფარება
თმაგაწეწილი ფიქრის ძონძები.

დიდლება გული, მზე გარდმოიხსნა მძიმე თვლემიდან,
ისევ ვაგუბებ მომსკლარ ჟამს გონგით.
მდნარ გუდრონიდან, მოღიალებულ საფლაკებიდან
წამოიწევა მზე და ვან გოგი.

ცად აყრდნობილი

სიცოცხლე მზე და ფაეთონია,
სიკვდილი – ისევ სხვა საპყრობილე.
სული მარტოა თეთრი სვეტივით,
სფინქსის ღუმილით ცად აყრდნობილი.

ჩამოშვებული ეთერის ტანით,
ღამე ხმიანობს შენი მფარველი,
დახრილ თვალებით შემოგყვებიან
დამძიმებული ლურჯი მთვარენი.

მინის თალები წყლებში ინთქმება,
რბილ სვეტებს შორი ცანი ჰყინავენ,
ფრთებგარუჯული მიესვენება
არყოფნის ლანდზე თეთრი ფრინველი.

სიცოცხლე მზე და ფაეთონია,
სიკვდილი – ისევ სხვა საპყრობილე.
სული მარტოა თეთრი სვეტივით,
სფინქსის ღუმილით ცად აყრდნობილი.

ბიბეჭე

მზერით მფრთხალი უფსკრულები
ივსებიან ფრთების კლემით,
სიცოცხლისგან იკურნები
სადღაც მიდისარ და კვლები.

ნუთუ ტანჯვისათვის მოხველ?
გარდაცვლამდე ები ბნელში.
მწუხრით ამოხეთქილ ოხვრებს
მინის გუმბათებით შეფშვნი.

გართობს კვდომა, ზორვა ცივი,
მთები, მუდამ შელამული,
ფრთები, მწუხრით დანაცვივი,
თრთოლვა მზეთა, დღელამული.

ჩუბჩუკი

ღამეა ბნელი, გაუტანელი,
სული დაღლილი და დაძენძილი,
შორს სფეროები დაუთვალავი,
შენი ხელებით გამოძერწილი.

მზის სხეულებში ჩაესვენები
ტკივილისა და წასვლის თავდები,
ქაოსს შთაფლული ნათელს ევლები,
უხმაუროდ და ცრემლით ქვავდები.

ჩაიფერფლები, ჩაისეტყვები,
რტოებს ჩამოჰყრი და დამცირდები.
გეჩურჩულები შენი სიტყვებით
და უიმედოდ მაინც ცივდები...

ღაბი აკიბა

შავი შირმა, შავი მთვარე ხარის თვალმა აკრიბა,
შვიდი ცით და შვიდი მთვარით გტბორავს რაბი
აკიბა.

ამოიყრის ცათამბრჯენი, სავსე ხარის თვალებით,
ბიბლიური ანგელოზი ფრთებითა და თარებით.
სივრცის კუბო, მინის კუბო, სისხლის რთვილი
ხშირ-ხშირად,

მზესუმზირა, მზეთა ღერბი და ჩურჩული: ვიშვი
რად?

შავი შირმა, შავი მთვარე ხარის თვალმა აკრიბა,
შვიდი ცით და შვიდი მთვარით გტბორავს რაბი
აკიბა..

მიძველის თაზღა

მინით ივსებენ ფერდებს შავი პირამიდები –
სხვა რომბებია, სხვა ხელები, სხვა კრამიტები.

მწუხრის სვეტებში შერეული სული გალხვება,
სფინქსის დუმილში შორეული მზე ითალხება.

დღეები ისევ იშვებიან მქრალ ღამის შვლებით,
სიკვდილისაკენ მიჰკვალავენ გზას კლავიშები.

თავს ჩამოჰკიდებს მზესუმზირა ტანჩაცელილი,
ცათამბრჯენების თვალებია კვლავ ჩაცვნილი.

მინით ივსებენ ფერდებს შავი პირამიდები –
სხვა რომბებია სხვა ხელები, სხვა კრამიტები.

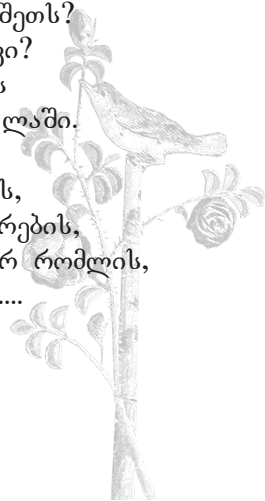
ო ო

შორი ციმციმი ქალაქთა ხომლის,
მზესთან ციალით ცრემლები ზვრების,
ხშირ ჟამთასვლაში, მომსწრე ვარ რომლის,
ღამეს მიჰყვება მტკრიანი გზები.

ღუმს უღმობელი სიბნელე ქუფრი,
ვზრებთან ჩურჩული: დრო არის, გარდმო,
კვლავ გაცოცხლდება ბნელეთში ჭუპრი
და მზესუმზირა თვალს ახელს ფართოდ.

გიყვარდა ვინმე ამ მთვარის ქვეშეთს?
ნაძვის გუმბათში გალობდა შაშვი?
გული ესვენა გარანდულ შეშეთს
და ძველს მთვარისთვის მიედო ღაში.

შორი ციმციმი ქალაქთა ხომლის,
მზესთან ციალით ცრემლები ზვრების,
ხშირ ჟამთასვლაში მომსწრე ვარ რომლის,
ღამეს მიჰყვება მტკრიანი გზები....

ჯანსაღი კილობანები

მთვარეთა ჩუმი, უხმოზე უხმო გრილი ზორ-
კებით,
ეცემა ჩქამი და ფშვინავენ დინოზავრები.

კეთროვან ღამით დაცისფრული კილობანები
ნაზარეველებით დაღლილ ტანებს განიბანებენ.

თეთრ ტილოებით კიაფობენ ანგელოზები,
დახორკლილ მინებს – შერუჯული თალი ეზრო-
ბათ.

მარადისობა – სხეულების ცივი საზვერე,
მღვიმით ბრმობილი სხვა ქირონები.

მზეების ნათელს დაღვრემილი აღარ უმზერენ
თეთრ ღუმფარებზე ჩამომსხდარი მლაბიობები.

საყდრის სიგრილეთი

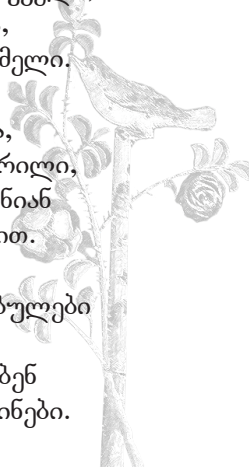
ღამით დადუმდნენ წყლის ბუღბუღები
და უხმო ზეცის თეთრი მინები,
საყდრის სიგრილით დაგიბრუნებენ
რბილი მთვარიდან ხმებს თრითინები.

ბნელს მოიხვევენ ბაბილონები,
ფრთიან ხარებით მინათენტები
და ლაჟვარდების ბიბილოებით
მინებს სერავენ მინარეთები.

იზრობა ხმები, მზეთა მგლოვარი,
ოზვრებით მოგფშვენს ცათა სარქველი,
ისევ მდუმარებს მთა საქომარის,
გრილი ნათელით სხვათა მიმრქმელი.

უცხო ვარ ისევ, ჩემთვის უქმია,
თეთრი ბორბალი სისხლით ნაგრილი,
კვლავ სულეთია, ბნელეთს ბუბნიან
თავის ქალები თეთრ მარგილებით.

ღამით დადუმდნენ წყლის ბუღბუღები
და უხმო ზეცის თეთრი მინები,
საყდრის სიგრილით დაგიბრუნებენ
რბილი მთვარიდან ხმებს თრითინები.

ურანოსის სფეროები

დუმდნენ ურანოსის თეთრი სფეროები,
ოდნავ ნაყვითლარი და ნალველნარევი.
გულში იძრებოდნენ ყრუ ხმიერობანი
და ტაძრებს ფარავდნენ შავი ლელვნარები.

უმსხვერპლოდ, უხმოდ დუმდნენ ბომონები,
ჭერში ფრთხილებდნენ შავი ქურუმები,
ხმობით ხრიალებდნენ ქარების ბორნები
და მზისკენ დიოდნენ ნელი ურმულეებით.

სვეტებთან როკავდნენ ქალნი სამთვარიო,
ზარი გუგუნებდა, ცაში გადახრილი,
თალი აღმურობდა, მრავალთვალიერი,
დახოცილ ნახირთან ზმუოდა მენახირე.

ზარზე მძიმე არის ტანის აღდგომანი,
ამაოდ დაგიცვეს რვალის ასპიდებმა.
აქეთ სიცოცხლეა შენი საგლოვარი,
იქით სიკვდილი და მუდამ დამშვიდება.

მზის მიძინება

მზე მიესვენა, მიძინებას გულმინდობილი,
გული ლოდინის მინაზეა შუბლმიყრდნობილი,

გულს გასერავენ ბნელზე ბნელი სვლებით
ლანდები,
ციცინათლებად გაიშლები, გარიალდები,

გულს გაანათებს ამ ღამეში ბავშვი-ჩითილი,
აქ მზესუმზირებს ქარებთან აქვთ ისევ ჭიდილი,

დაღალულ ჯვრებთან დაყუდდება კვირაცხოველი,
დაღლილობისთვე მღორეებით მიმაცხრომელი,

მზე მიესვენა, მიძინებას გულმინდობილი,
გული ლოდინის მინაზეა შუბლმიყრდნობილი.

მზრალი სიმყუდროვე

თეთრი, რძისფერი ღიანები,
უხმოდ გრილდებიან კამარებით
ლურჯი თალებით ხმიანებენ,
ბნელში დაძირული სამარენი.

სული ჩაახველებს ლეთის მღორეს
თალი იბორცვება მინის სკნელით
ღამეების მზრალი სიმყუდროვით
ღანდები გზებს ჩუმად მიიკვლევენ.

ბნელში მიცურავენ სამრეკლონი
ნაწამებ ღანდთა თეთრი შუბლებით,
მოცვივა სფეროები, ჩემო თებროლე,
შენთვის შეწირული საგალობლები.

თეთრი, რძისფერი ღიანები
უხმოდ გრილდებიან კამარებით,
ლურჯი თალებით ხმიანებენ
ბნელში დაძირული სამარენი.

დიდი მზესუმზირა

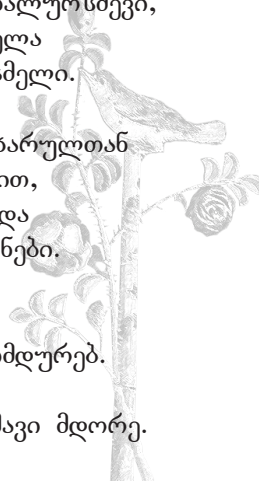
ჟამს ისევ დაიხვევს ძველი ქვის საათი,
 ღამე იხიბლება მთვარის მიფარებით,
 მთებიდან ზვავები იძვრიან ტაატით,
 ძველ ქუჩებს აბრმავენ სინათლით ფარნები.

ცათამბრჯენებიდან უცებ მონგრევი,
 შენი სათიბია ძნებად ჩაცელილი,
 ფრთებს გადასცდებიან შენი ბოინგები,
 მზეები ჩათვლემენ, თვალეზრაცენილი,

სფინქსის მღუმარება კვლავ შენი სახეა
 ან სხვა ხელისგულებს იხსენებს ნალურსმევი,
 ახლა შეიძლება ცის თვალის გახელა
 და ჟამის მდინარება წერტილდაუსმელი.

უხმოდ დადრეკილა სიკვდილის ბზარულთან
 დიდი მზესუმზირა თავის მოგონებით,
 თვალეზრაცენებს ღამეში გარუდა
 და კარიბჭეებთან თვლემენ გორგონები.

მზისკენ იმშუშნება მიწათა საბანი,
 ძვლების სიმყუდროვეს ნულარ შეიმღურებ.
 თავდავიწყებათა ემბაზში განბანით
 ამ ნიღბებს ყოველ წამს ითრევს შავი მღორე.

სანი შუბლია შუე

შებზარულია ქალა თხემების,
მზემ ჩაიარა კვლავ ხარის შუბლით,
შავ მთვარეების ამოხველებით
ყრუ მღუპარება დაგხარით უფლის;

მინის თალები წვანან ღამეზე,
სივრცეებისკენ იწევენ ჯვრები,
სისხლის მტევნებში იხრება მეზვრე,
მხურვალე შუბლებს აგრილებს ჩვრები;

ამ სიმაღლიდან მიწაა მძიმე,
ღამე კომეტებს თავის მკერდს მოთლის
და საფლავებთან მზით მოციმციმე.
ღუჟმორეული იხსნება ბოთლი;

და სული მაინც წითლის ფერია,
ჩუმაღ იალებს ფერცვლილი ბადრო,
ღამეს ახალი დღე მიჰფენია,
სიკვდილისაკენ ხრილი დროდადრო.

თეთრი არყები

იბზარებიან ხმობით თაღები,
ღუმს ვამპირების მჭლე სასილოსე,
შორს მთვარეების მისარქმელებზე
სიკვდილი მოაქვთ ციურ ნილოსებს;

მთვარის მთებიდან ცა შეიბინდა,
შავი ურნებით ნავარაყები,
მიძინებული მზის ზეგნებიდან
ამოხეთქავენ თეთრი არყები;

მხრებზე სივრილე თრთის მინაყრდნობი,
სივრილეებით მინამდორალი,
წელთაღრიცხვები რაღაცას გრძნობენ,
ღრმა და ქვაბოვან მინებს ტბორავენ.

ამოდის მთვარის დახრილი ეტლი,
ჯვრებზე ანთხევენ სისხლს ასპიდები
და სამარეებს მორყეულ ეტლით
ჩუმი სისინით მოაქვთ ბინდები.

ბილასი

სკნელებს ცვიოდნენ ნიამორები,
დღეთა თვალებით მითენთილები
და ლურჯ ღამეებს მიაგორებდნენ,
შეგრილებული ზეთისხილები.

თეთრ ქუთუთობებს ხრიდა შროშანი,
შეფაკლული და ჟამთა მგლოვარი.
ცივ მზეებს უხმოდ აშოშმინებდა
სიკვდილი გრილი და უხსოვარი.

დგები შიშით და ელდით უცქერი
ჩემს გულზე მზეთა გადაგორებას,
შენი სხეულის უზღვავე საფლავეებს,
სულის შეკრთომას და განშორებას.

ცის უთეთრესი ფრთებით ფერფლდები,
გეყო, რაც მღვრიე მზეებს უმზირე,
დატანჯულები ვერცხლის ფარფლებით
მთვარენი ხრიან ძირს მზესუმზირებს.

სკნელებს ცვიოდნენ ნიამორები,
დღეთა თვალებით მითენთილები
და ლურჯ ღამეებს მიაგორებდნენ
შეგრილებული ზეთისხილები.

სულის უხმო ფსკერია

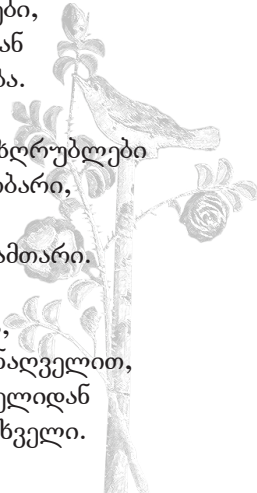
განთიადი შემოაწვა სარკმელებს,
სული დუმდა სხვა მთვარეთა ნალველით,
სულზე გრილი თეთრი მისარქმელიდან,
სხვა სივრცეა კრძალვით დაუნახველი.

ისევ გახსოვს ღამეების სიგრილე,
მთვარეები თეთრ ფარფლებზე მგლოვარი,
თეთრი სვეტი, უხსოვრობით მიხრილი,
თეთრი ტანი, თავის თავის მკვემარი.

ვიცი, რომ ცა სულის უხმო ფსკერია,
რომ ეთერში ცახცახებენ ხბორები,
აღმოსკდება ანგელოზი ქვევრიდან
და სიცოცხლეს ბაგით ეამბორება.

მე ვარ მარტო და სიკვდილის ზღრუბლები
ლეთის ახლოს მოგონებით გამთბარი,
მოვა ქარი, აირევა ღრუბლები,
შიშველ რტოებს გამოიხმობს ზამთარი.

განთიადი შემოაწვა სარკმელებს,
სული სდუმდა სხვა მთვარეთა ნალველით,
სულზე გრილი თეთრი მისარქმელიდან
სხვა სივრცეა კრძალვით დაუნახველი.

ბინდის საუფლო

ბოლოჯამს ვთლიდი კორძიან კუბოს
და იმ დღის სხეულს უხმოდ ვლურსმავდი.
დგებოდა ნელა ბინდთა საუფლო
მნათობებით და მინის გუმბათით.

ვუსმენდი ოხვრით მოვარდნილ ნილოსს,
სისხლით სფეროებს როცა რეცხავდა.
კუბოთა რხევით უნდა გაგრილო,
აქ შენი სახე გამომეცხადა.

მარადისობის ფსკერზე მილექე,
დღეები, ტანჯვით დაბეჭდულები.
მოვა ჟამი და მერე იფეთქებს
სისხლით და ხორციით სავსე ჭურები.

მომდგარა კვდომა შიშით და ზაფრით,
პირს შეიბრუნებს გრილი დინება.
სიბნელისაკენ გადახრილ აფრით
ბავშვს ვარსკვლავებში ჩაეძინება.

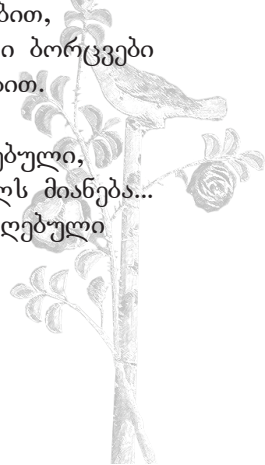
მიღისაზრ

მღვიძავს სიკვდილით, სარკოფაგში, მზესთან
ანლოში,
გაშლილი ფრთებით მომინდება სულის ტარება,
ვიცი, სიცოცხლე დამძიმდება და მონათოში
გული შორეულ შენს ნაბიჯებს მიეტანება.

როცა მარტო ვარ, გულშემკრთალი განადგურებით,
ფრთებს ვეფარები, დაბრმობილმა თუ მოგაგენი.
ტანჯვის ღამენით, კიბეებით საღამურებით,
სამრეკლოზე ანგელოზი უხმო ბაგენით.

ჩამოღვენილი, გადამცხრალი შემეხორცები,
ჩაინავლები სინანულით და ამბოხებით,
მიდიხარ ჩუმად, სფეროების თეთრი ბორცვები
გზაბნეული მოგძახიან ხმადაბოხებით.

ჰა! საცა არი გამოჩნდება შენი ცხებული,
ვინაც მდგმურები მახსოვრობის ბაღს მიაწება...
სიცოცხლიდან და სამყაროდან ამოღებული
უცნაურია ჩვენი ბაგის ახმიანება.

სახის დაბრუნება

ადამიანი ყველა რელიგიისა თუ პოლიტიკური მოძღვრების ანი და ჰოეა. მის ენაში განფენილია ფიქრი სიკვდილზე, სიყვარულზე, ღროზე, ღმერთსა და მშვენიერებაზე; ინდივიდზე, როგორც სოციუმის ნაწილზე და მის მიმართებაზე კოსმოსთან; ადამიანი მოფიქრალი არსებაა, იგი ცდილობს, ახსნას თავისი ბედი ღროის იმ ნაწილში, რომელიც მისთვისაა გამოყოფილი; ენა კი ადამიანებს გარს ერტყმის, როგორც თევზებს ოკეანე თავისი წყალმცენარეებით, მწვანე მეღუზეებით, ზვიგენებით, ღრმულებით, წყალქვეშა ვულკანებით. ენის სწრაფად მოძრავი ტალღები ადამიანს ერთ ადგილზე გაჩერების ნებას არ აძლევენ. ადამიანი ენის ტალღებზე იშენებს თავის მეტაფიზიკურ სისტემებს. ღრო, ღმერთი, სიკვდილი, სიყვარული, მშვენიერება თერძალების მსგავსად ქმნიან თბილ ნაკადებს, რომელთაც მოაზროვნე ადამიანი ფრინველივით მიჰყვება. ეს სიტყვები სიმბოლოებია, ინტესივობის წერტილებია, რომლის საშუალებით ადამიანი მოძრაობს თავის ცნობიერების კოსმოსში. ეს სიმბოლოები ცნობიერებაში გადასაადგილებელი ლიფტებია, რომლის საშუალებით ადამიანი უსხლტება ენის ქაოსს, ეს სიმბოლოები ენის სამყაროს მომწესრიგებლებია, ენის მწვერვალებია, მოაზროვნე ადამიანისათვის. ის თავის სიცოცხლის აზრს ამ მწვერვალებზე ასვლაში ხედავს. სწორედ ასვლის ცდაში, ამ პროცესში დგინდება, იკვეთება ადამიანის სახე. ამ ასვლის ღროს ის, იმავდროულად, თავისივე სიღრმეში ჩადის. ის

ამ გზის გავლისას ძერწავს თავის შინაგან სახეს, თავის სულს; ამ ინტესივობის წერტილებში ადამიანს აქვს შესაძლებლობა, დაინახოს თავისი ფესვი და კენწერო. ეს სიტყვები ადამიანის თვითშემეცნებაში ბილიკების როლს ასრულებენ. ენის უსიერ ტევრში არიან დატოვებული. ამ სიმბოლოებიდან მშვენიერება ყველაზე იდუმალი, ყველაზე გამოუცნობი და ამავე დროს ყველაზე რეალურია. იგი ერთ-ერთი მყარი საბუთია წესრიგის არსებობისა, იგი ღმერთის არსებობის დამადასტურებელია, იმიტომ, რომ მშვენიერება უპირველესად ფორმაა და სიმეტრიაა, ის ჰარმონიულობაცაა და ფორმის ფორმას უკავშირდება, რომელსაც არისტოტელე ღმერთს უწოდებს. მშვენიერი ქმნილებები ღმერთის ელჩებია, მისი წარმომადგენლობაა, მათი მეშვეობით იგი აქ მყოფობას ადასტურებს. მშვენიერი ქმნილებების შექმნისას ხელოვანი თავის შინაგან სახეს აჩენს. უფრო სწორად იგი აჩენს იმ მანათობელ ბირთვს, რომელიც ღმერთისათვის და ადამიანისათვის საერთოა. ამ დროს ადამიანი და ღმერთი თანამყოფობენ ამ მანათობელ ბირთვში. რაც უფრო ღრმად წვდება ხელოვანი თავის სულის კონტურებს, მით უფრო ათავისუფლებს ქაოსისგან ქმნილებას, მით უფრო ახლოს მოჩანს მისი, უფრო სწორად, მასში დამალული ღმერთის ათასფერნაირი სამყარო. რაც უფრო სრულყოფილია ქმნილება, ნაწარმოები მით უფრო ემსგავსება ერთგვარ ჯადოსნურ სარკეს, უღრან-დან გამოსასვლელ ბილიკს; ლაბირინთიდან თავის დასაღწევ არიადნას ძაფს. იგი უხილავი მზის სხივია, რომელსაც სული მიჰყვება. ამ მოგზაურობისას ადამიანი ხვდება თავის უღრმეს არსებას, თავის ნამდვილ „მეს“. ეს მოგზაურობა სივრცეში კი არ ხდება,

არამედ ვარდნას უფრო წააგავს საკუთარ თავში. ამ დროს ადამიანი ხდება ნამდვილი არსი, ადამიანი თავის თავს უბრუნდება. მისი ნამდვილი „მე“ კი უხილავი მზის გვირგვინია, მისი ათინათია, იგივე მზეა, წუთისოფლის ღრუბლებში მიკარგული. მშვენიერების საშუალებით, მისი მანათობელი ბირთვის ხილვით, ჩვენ ვხვდებით ჩვენსვე თავს. ადამიანი ყველაფრისათვის იცლის, გარდა საკუთარი თავისა, ცხოვრების ამო ფუსფუსა და რია-რიაში ადამიანი ვერ აცნობიერებს, საიდან მოვიდა და საითკენ მიდის, მას არ შეუძლია მუდმივი კონცეპტრაცია, მიზეზების მოძიება და ამ წუთისოფლის რიტმიდან ამოვარდნა. მიზეზებზე ფიქრი მას ზედმეტად, მიუწვდომლად მიაჩნია. მშვენიერი ქმნილებები, ამ შემთხვევაში ღირიკული ლექსების მანათობელი ბირთვები, ქმნიან ინტესივობის წერტილებს, დერეფნებს, რომელთა გავლისას (წაკითხვისას) ადამიანში რაღაც იცვლება, ესოდენ მოუცლელი არსება თავის თავს ხვდება. ის ხდება ერთიანობა, ამ დროს ისინი (ღმერთი და ადამიანი) ერთად გადიან იმ გზას, არა როგორც ორი მოგზაური, არამედ ერთად შერწყმული, ერთი მთლიანი არსება. მათი შეხვედრა ამავე დროს გზის დასრულებაცაა, რამეთუ მიზანი გზისა არის შეხვედრა ორისა და მათი შეერთება. ამ გამთლიანებული არსების აქ არ ყოფნა იწვევს ჯოჯოხეთის არსებობას, რომლიდანაც გამოსავალი არ არსებობს თუ ადამიანი არ მოხვდა ინტესივობის წერტილებში, მაშინ ის ძალიან ახლო მანძილზე რჩება მოხტუნავე „წინაპრებთან“ ამ დერეფნების საშუალებით, თუნდაც მცირე ხნით, ადამიანმა უნდა აღიღვინოს თავისი სახე, რომელიც მას ედემში ჰქონდა. ეს ინტესივობის წერტილები, ეს დერეფნები ცხოვრების გზაზე სახის

აღსადგენი სადგურებია, საჭიროა ხშირი დაბრუნება ამ სივრცეში, რომ სული ფორმა დაკარგული არ ჩარჩეს წუთისოფლის ლაბირინთში. ეს სახე, ეს მანათობელი ბირთვი ადამიანში მუდმივად უჩინარდება, ამ სახის ამოსაწევად გასამთლიანებლად მუდმივი ძალისხმევაა საჭირო, ინტესივობის წერტილები ლირიკულ ლექსში (წაკითხვისას) აღადგენენ ადამიანის შინაგან სახეს და ტოვებენ მასში წარუშლელ კვალს, გემოს, სუნს, განსაკუთრებულ ხმებს, ფერებს: ისინი ტოვებენ სულში სინათლეს. ისინი ადამიანს შეახსენებენ, რომ ის იმ ნეტარებისათვის არის შექმნილი, რომელიც მიწაზე მიულწვევლია, ლირიკული ლექსის სამყარო რეალური სამყაროსაგან განსხვავდება, აქ დრო უკიდურესად დაჩქარებულია, მოვლენები უსწრაფესად გაიელვებენ. მათ აქ ერთი ფუნქცია აქვთ, უბიძგონ, ხელი ჰკრან მკითხველს თაურ მოვლენაში ჩასაგდებად. დაჩქარებული მოვლენები ქმნიან მანათობელ წამს; ნამდვილ დროს მას უდროობას უსასრულო მშვენიერების გამო ვუწოდებ. აქ ყველაფერი მომხდარია, ამავე დროს მუდმივად ფეთქავს, ისევ თავიდან იწყება და ამავე დროს არაფერიც არ ხდება და ეს სამყარო რეალურ სამყაროზე უფრო რეალურია. მშვენიერება ლირიკულ ლექსში სასოწარმკვეთია, მაგრამ ეს არ არის სულიერი სასოწარმკვეთა. ეს არის წარმავლობის წამიერი დატირება, გაცნობიერება ბედნიერების შეუძლებლობისა აქ. ის (მშვენიერება) არის იქითა მხარის გამოჩენა სააქაოს ფანჯარაში. მშვენიერი ქმნილება (ლირიკული ლექსი) ზღვრული სიტუაციის შემქნელია, იგი შერიგებაა გარდაუვალთან; იგი საზღვარია, რომლის იქით მოჩანს მიღმიერი სამყარო; პოეტი გამცილებელი და საზღვართან მიმყანია;

ლირიკული შედევრები ენაში გაჩენილი ყვავილებია, სიგნალიზატორებია; სულიერი გზის საგზაო ნიშნებია; მაღალი შუქურებია, ენის ღამეში ამოზრდილი, ისინი ენის ოკეანეში დიდი მოძრავი ტალღებია, გამუდმებით ნაპირისაკენ რომ ისწრაფიან.

სიყვარული და დრო

ადამიანის ცხოვრება გაჩენის დღიდან საიდუმლოთია შექმნილი. ეგვიპტელები ფიქრობდნენ, რომ ადამიანის დაბადება დედამიწაზე უდიდესი საიდუმლოა, მასში არის შეშლილი ლტოლვა ბედნიერებისკენ. ადამიანებს სხვადასხვაგვარად ესმით ეს სიტყვა, მათ უნდათ, რომ იყვნენ ბედნიერი არამარტო დროის მონაკვეთში, არამედ მათ სურთ, რომ ეს დრო გაგრძელდეს, არ იყოს დასაზღვრული – ეს არის შეუმჩნეველი დრო, უსასრულობა. ბედნიერი დროს არ აკვირდებიან, ბედნიერთათვის არ არის დრო, მათთვის არის სრულიად სხვა დრო; ეს სხვა დრო აღწევს მიწაზე, დგება ამა თუ იმ კონკრეტული ადამიანისთვის. სხვა განზომილების შეხება ჩვენში ბადებს ფიქრს, რომ არსებობს სხვა დრო, სხვა სივრცე, სხვა სამყარო. ცხოვრებაში ზოგჯერ აღწევს რაღაც აღუწერელი „მოვლენა“, რომელიც სუნთქავს სულ სხვა ჰაერის ნაკადით. ეს არის სხვა ნაკადი დროისა, რომელშიც ჩვენ ვხვდებით, ეს არის დრო, სადაც ფორმები იძენენ ნამდვილ არსებობას. ეს ფორმები ციმციმებენ უშრეტი სიმშვენიერით, ანათებენ შინაგანი ბრწყინვით უდიდლამო ყოფიერებას და მაშინ კითხვები აღარ არსებობენ, მარადიულობა დროა, მაგრამ ეს არის სხვა დრო. თითქმის ყოველ ადამიანში ცხოვრობს პასიური მომლოდინე, გულხელდაკრეფილი მოიძედე, იგი იმედოვნებს, რომ ხვალ შეიძლება მოხდეს რაღაც: „მოვლენა“, ბედნიერება და თუ მოხდა, მაინც განწირულია დასამ-

სხვრევად, იგი იმსხვრევა, როგორც სარკე. საგნები, ემოციები გარბიან, ტოვებენ ბრძოლის ველს ან დამსხვრეულნი, დაშლილი წვანან უდაბურ ველზე, უმოდრაოდ, დეფორმირებულნი და შეშინებულნი. მედინი, ჩვეულებრივი დრო, ამსხვრევს ვერტიკალურ დროს და იგიც ჩაძირული ხომალდით წევს ჩვენი სულის ფსკერზე. „პირველ ყოვლისა ადამიანს უნდა შეუყვარდეს“. მაშინ ის პირველად ამოხტება ეგოიზმის კუბოდან, ეზიარება ნამდვილ ცხოვრებას. კირკეგორის დამოკიდებულება რეგინასთან იყო თითქოს ჩვეულებრივი მოვლენა. ადამიანები სიყვარულს განიცდიან, როგორც ციებ-ცხელებას, როგორც რაღაც წარმავალს, ისინი ვერ ხედავენ ამ მოვლენაში ჩუმად მოსიარულე ღმერთს. კირკეგორი კი მოულოდნელად უარს ამბობს საყვარელ გოგონაზე და მთელი ცხოვრება იქცევა ამის გააზრებად, რატომ გააკეთა მან ეს? ის ნათლად ჭვრეტდა მოვლენის სწრაფწარმავლობას, მის წყვეტადობას, თუმც კი ახლოს იყო ბედნიერებასთან, მას ესმოდა, რომ ნაბიჯები, რომელიც დარჩა გადაუდგმელი, შეუძლებელია გადაიდგას და განხორციელდეს. ჩვენ შეგვიძლია მივუახლოვდეთ ბედნიერებას, მაგრამ დარჩენა ამ დინების ნაკადში, ბედნიერების სივრცეში ჩვენ არ ძალგვიძს. ამ ნაბიჯებს ჩვენკენ ღვამს ღმერთი. სიყვარული, როგორც მოვლენა ადამიანის ცხოვრებაში, მიუთითებს ღმერთის და მის მიერ შექმნილი სამოთხის არსებობაზე. ეს მოვლენა მანათობელი მაცნეა, მახარობელია, ღმერთიდან ჩვენკენ რომ მოისწრაფის გულამოვარდნილი. ის ტოვებს ნიშნებს, ბილიკებს, გვიწვევს, გვაჯადოებს, შემდეგ კი გვტოვებს უდაბნოში. ზოგიერთნი ამ უდაბნოში ნახულობენ ღმერთს და მადლობენ მას ყველაფრისათვის,

რაც მათზე მოაწია. სხვები კი სხედან ამ მოვლენის ნაპირზე, ისინი მუდმივად აღადგენენ წარსულს, მომხდარს და ამ აღდგენაში მიედინება ცხოვრება, სიკვდილის მომტანი დრო თავისკენ იზიდავს მათ. სიყვარულის მოვლენა ატარებს მარადიულობის ბეჭედს. დროთა განმავლობაში მოვლენები იშლებიან, განიცდიან ეროზიას. ადამიანი უკმარისობის გრძნობის გამო ახლოს და ახლოს მიიწევს ბედნიერებისაკენ – სიყვარულში, როცა რჩება რამდენიმე ნაბიჯი, მაშინ ბედნიერება საპნის ბუშტივით სკდება. როცა სიყვარული მოიცავს ადამიანს, იგი შედის სიცოცხლის დინებაში, სრულიად სხვა დროის განზომილებაში, მაგრამ ეს განცდა მთავრდება იმედგაცრუებით, როგორც ყველა მოვლენას, მასაც აქვს თავისი ბოლო, სიყვარული, როგორც ცოცხალი ორგანიზმი, იბადება, ვითარდება და კვდება. ეს მშვენიერი განცდა კარგავს ძალას, ადამიანი რჩება განცდის ნაპირზე, მაგრამ უკვე განცდა აღარ არსებობს, რჩებიან მხოლოდ დაბზარული ფორმები, სახეები, განცდათა მდინარე უკვე დაშრეტილია. სიყვარულის მოვლენის აფეთქების შემდეგ აფეთქების ტალღები ადამიანს გადაისვრიან ისე შორს, დროსა და სივრცეში, რომ შეუძლებელია დაბრუნდე უკან – მოვლენაში. სადაც არ უნდა გადაისროლოს აფეთქების ტალღებმა ადამიანი, სულ ერთია, იგი შინაგანად იმყოფება სიყვარულის მოვლენის ნაპირზე, მაგრამ მოვლენის ფერია მსამუდამოდ ჩაყვინთა სასიკვდილო დინების ფსკერზე. ის სახე გვიზიდავს, გვაჯადოებს ჩვენ, მაგრამ მოვლენის მორევი უკვე დაწყნარებულია. რატომ ისწრაფის ადამიანი უკან სიყვარულისკენ? იმიტომ, რომ ის ამ მომენტში ბედნიერად გრძნობს თავს, ეს კი მისი ყველაზე დიდი

ვნებაა. მე გამუდმებით ვფიქრობ მოვლენებზე, რომლებშიც ჩვენ გვიხდება ყოფნა, გამუდმებით ვფიქრობ სიყვარულზე – ამ საპნის ბუმბულის იდეალურ სფეროზე, რომელზეც აღბეჭდილია მარადიულობა. ის მიუთითებს პროტომოვლენაზე, ადამიანის სულის მარადიულ მდგომარეობაზე. ჩვენ მივაბიჯებთ წრიულად დროში – მომავლისაკენ, გული კი ილტვის წარსული სიყვარულის მოვლენისკენ, რომელიც იგივე მარადიული ახლავს. ნამდვილი მოვლენა, პირველადი ექოების გამომცემელი, არასოდეს მთავრდება. ის იყო და არის ღმერთთან, უფრო სწორად, ის არის ღმერთი, ჩვენ დროებით დაცვილდით მას. დედამიწაზე გაფანტულია ნიშნები, რომლებიც მიუთითებენ მასზე, ჩვენ ვხედავთ მსგავს ნიშნებს იაკობის ჭასთან, სადაც გამუდმებით დადიოდა სამართელი ქალი წყლის ამოსაღებად. ეს ბიბლიური ჭათითქოს ექო იყო ადრე მომხდარი მოვლენის, ის მუდმივად ესაუბრებოდა სამართელ ქალს, უთითებდა პირვეწყაროზე, ქალი კი მიდიოდა ადამიანებთან, ამ თავისებურ ჭებთან, იღებდა „წყალს“ და რატომღაც ყოველთვის რჩებოდა მარტო – ქმრები, საყვარლები, მარტოობა. ეს ადამიანები თავისებური ჭებია, ღმერთის ანარეკლებია და მისი ნიშნები. ისინი არსებობენ, როგორც უთვალავი სარკეები. ჩვენ მათთან ისევ და ისევ მივდივართ, ვხედავთ საკუთარ თავს, მაგრამ შებიჯება სარკეში და საკუთარი ანარეკლის ხელით მოსინჯვა შეუძლებელია. ყოველ ადამიანში ცხოვრობს „სამართელი ქალი“ ადამიანებთან, ანუ ჭებთან, მუდმივად მოსიარულე. ჩვენ, როცა მივდივართ მოვლენასთან, ვარდებით მასში, როგორც ღრმა უფსკრულში. ჩვენ არ შეგვიძლია, დავრჩეთ იქ, რადგან ჩვენ გვაქვს უკან დასა-

ბრუნებელი ბილეთიც. ღმერთი არის დიდი ჭკა, იგი ყველაზე დიდი სარკეა, ღმერთი ყველაზე დიდი კარია, ის არის უხელფეზო მათხოვარი მეტროში, რომ მოგვაგონოს უკიდურესი ჩვენი წერტილი, ის ყველაზე ნელი, ჩუმი დროა მარადისობაში შემაკალი. ჩვენ არ შეგვიძლია, შევაჩეროთ დრო. ჩვენ ვართ მოვლენებში, რომ დავინახოთ საკუთარი თავი, მოვლენები მრუდე სარკეების სამყაროსავითაა, გვამახინჯებს, თუმც გვიქმნის რაღაც წარმოდგენას საკუთარ თავზე. როცა ჩვენ ვიწვდით ხელებს „სარკის“ წინაშე, დეფორმირება ისე დიდია, რომ გვიკვირს, ნუთუ ეს ჩვენ ვართ? კიდევ უფრო ახლოს მივდივართ სარკესთან, მაგრამ სარკეში ჩვენ თავს ვერ ვეხებით. ჩვენ არ ძალგვიძს შევაბიჯოთ სარკეში, მისი შეუღწევადი სივრცე ხელს გვკრავს, იგი მსხვრევადია, ყოველი სარკის ნამსხვრევზე ჩვენ ვხედავთ მოძლიმარე სატრფოს სახეს. სიყვარულის ტალღები დროში წყვეტენ არსებობას, დეფორმირდებიან. ადამიანს სწყურიაა შეერთება, შერწყმა თავის ნამდვილ „მესთან“, ყოველ კაცში ცხოვრობს მითიური ტანტალოსი, რომელიც ღმერთმა დასაჯა, ის შეპყრობილია წყურვილით და შიმშილით. როცა იგი ნაყოფისკენ იწვდის ხელს, ტოტები ზევით იწევა, მას სურს წყალი დალიოს, მაგრამ წყალიც უსხლტება. ყოველი სიყვარულის მოვლენა მოწყობილია, როგორც პატარა სამოთხე, თავისი ბალით და გამჭვირვალე მდინარით. ჩვენ ვიწვდით ხელს და ყველაფერი ინგრევა, გვატყდება ზვავე მოვლენის მწვერვალიდან. სიცრუისა და სიმდიდრისკენ სწრაფისთვის სიზიფი დასჯილია აჩრდილთა სამეფოში პლუტონის მიერ. ის განწირულია მარადიულად ათრიოს მთის მწვერვალზე ლოდი, მაგრამ როცა იგი ახლოსაა მწვერვალთან,

ლოდი მოულოდნელად წყდება და გრუხუნით მიგორავს ძირს. მერე სიზიფი იწყებს თავიდან და ასე უსასრულობამდე... აქ სიმბოლური ენაა, ეს მითი აღწერს ადამიანის სულის შინაგან მდგომარეობას, მის სწრაფვას ბედნიერებისკენ. რა იმალება მის სასჯელში? სინამდვილეში ეს ლოდი ნიშანია, რომ ადამიანი მოხვდა მოვლენის მექანიზმში, იგი მოძრაობს, მიიწევს მწვერვალისკენ, რომელიც იზიდავს სიზიფეს. სიზიფე – ეს მდგომარეობაა, შინაგანი მარადიული მოდელია კაცისა და მისი შინაგანი ნეგატივია. თუ ჩაუშვებთ ამ მით-ნეგატივს ადამიანის სულის ბნელ წყლებში, მაშინვე გამოჩნდება მისი ინდივიდუალური გამოსახულება. ჩვენ ვვარდებით მოვლენაში მოულოდნელად და ვიწყებთ მალლა სვლას, ჩვენ ვვრძნობთ, რომ მწვერვალამდე ცოტაა დარჩა, მაგრამ ეს უმნიშვნელო სივრცე გადაულახავი, შეუღწევადია, ცოცხალ ადამიანს არ შეუძლია, შეაბიჯოს მასში. ჩვენ ვუახლოვდებით მოვლენის მწვერვალს და ვვრძნობთ, რომ სურვილსა და მოვლენის მწვერვალს შორის არის უფსკრული, რომლის გადალახვა ყველას სურს, ეს უძცირესი სივრცე გვისხლექს, გვირეკლავს ისეთი ძალით, რომ გვიჩნდება კიდევ უფრო მეტი სურვილი, რადაც არ უნდა დაგვიჯდეს, მივალწიოთ მწვერვალამდე. ყველაზე განსაცვიფრებელ და ჯადოსნურ დროდ გვევლინება ის დრო, როცა ჩვენ სულ ახლოს მივედით მწვერვალთან, აქ არის ზღვარი, შესაძლებლობების მიჯნა, ცოცხალ ადამიანს არ შეუძლია მისი გადაბიჯება, არ შეუძლია იქ აღმოჩნდეს, სადაც მას უნდა, საითაც ის ისწრაფის. ყოველ მოვლენაში არის დიდი მთა, რომლისკენაც მივაგორებთ ლოდს, ჩვენში მოქმედებს სიზიფეს შინაგანი მოდელი. მას არ შეუძ-

ლია მწვერვალზე გაჩერება, ყოველ მოვლენას აქვს თავისი უფსკრული, რომელშიც ვარდება ადამიანი. ჩვენ ვცხოვრობთ, როცა ჩართული ვართ სიყვარულის მოვლენაში. სიყვარული გვაცოცხლებს, მაგრამ როცა ჩვენ გვტოვებს მდინარება ვერტიკალური დროისა, ჩვენ ვიქცევით უძლურ თოჯინებად. ჩვენი მოლოდინი გაჭიმულია შინაგან სივრცეში წარსულისაკენ, რომელიც სინამდვილეში მოვლენის მწვერვალია. ის წარსული კი გვკაპასუხობს მომავლიდან. ჩვენ ვაკაკუნებთ მომავლის კარზე, ხანდახან კარი შიგნიდან იღება და ჩვენ ვვარდებით სამოთხის ანარეკლში, რომელიც ექოა მარადიულობის. სიყვარულის მოვლენა აფართოებს სივრცეს ჩვენს გულებში, ქმნის შინაგან უდაბნოს, სინას მთას, სადაც აალებული მაცვლოვნიდან მოგვმართავს ღმერთი. მოვლენები ამზადებენ შინაგან სივრცეს, სცენას ღმერთთან შესახვედრად. ამ სივრცის გარეშე შეუძლებელია მასთან შეხვედრა. სიყვარულის მოვლენაში არის მთა, რომლის მწვერვალისკენ ჩვენ მივეზიდებით დიდ ლოდს და ვხედავთ მთელ პროცესს, თითქოს სარკეში, ეს პროცესი თითქოს მისაწვდომია სივრცის საზღვრებში, მაგრამ იგი მის მიღმაა. ადამიანს სურს, შეაღწიოს მშვენიერის სიღრმეში, მის გულისგულში, ეს არის ყოვლისწამლექი სურვილი, მედინი მოელვარე მშვენიერების მოხელთებისა და როცა ადამიანი თითქმის აღწევს მწვერვალს, ლოდი ეჯახება სიყვარულის მოვლენის სარკეს, საზღვარს, „სარკე“ იმსხვერვა, ადამიანი კი ვარდება უფსკრულში. ამ სივრცეს მსურს, ვუწოდო მოლოდინის სივრცე, გაწვდილი ხელის სივრცე. დაცემის პროცესში ჩვენ ველით მსხნელ ხელს, მერე ჩვენ აღმოვჩნდებით მთის ძირში, მის უფსკრულში

და ისევ ვიწყებთ მთაზე ასვლას, ასე გრძელდება ბოლომდე. სარკისებრ სივრცეს, სადაც სიზიფეს უნდა შეღწევა, აქვს მიზიდულობის დამლუპველი ძალა. ადამიანი ისწრაფის უსრულესი ყოფიერებისაკენ. ადამიანის შინაგან სტრუქტურაში მოქმედებს ხვალინდელი დღის ფაქტორი. სიტყვა „ხვალე“ მიუთითებს რაღაც სრულყოფილ მოვლენაზე მომავალში. სიტყვა „ხვალე“ ღვთაებრივია. მას გადაყვართ დღევანდელი დღიდან ხვალინდელ დღეში. სიტყვა „ხვალე“ შებურვილია იდუმალებით და მოლოდინით. ეს სიტყვა დაკავშირებულია იდეალურ მდგომარეობასთან. სანამ ამ მდგომარეობისკენ ვისწრაფით, ჩვენ ვცოცხლობთ, ვიმედოვნებთ, მივალწევთ ხვალემდე. ყოველი „ხვალე“ გადადის დღევანდელში, ახლაში. სანამ ჩვენ წინაშე ციმციმებს იმედი მშვენიერ დღეზე, რომელიც ოდესმე დადგება. ყოველი დღე თითქოს მოვლენის კიბის საფეხურია, რომელიც ხვალინდელი დღისკენ მალდება. მოლოდინის შავი ხვრელები შეისრუტავენ, შთანთქავენ ახლანდელის ყველა საგანს, ხვალისკენ გადასვლის პროცესში, მაგრამ ეს „ხვალე“ აღადგენს ჩვენ სიცოცხლეს, მტანჯველი დღეების შემდეგ. „ხვალეს“ აქვს თავისი აქ არარსებული სამეფო, საითკენაც ჩვენ ყველა ვისწრაფით და ვერ ვამჩნევთ ვერაფერს, გარდა იმ საგნებისა, რომლებიც „ხვალესთან“ გვაახლოვებენ. „ხვალე“ – ეს ჩვენი არსების ყვირილია, ბირთვია, გულისგულია. ამ სიტყვით გავივლით მძიმე დღეების გვირაბებს, ეს სიტყვა წარგვიტაცებს აუხსნელი, უცნობი, მაგრამ გულისთვის ნაცნობი მომავლისკენ. ყოველი დღე ზრუნვაა ხვალინდელი დღეზე, მაგრამ როცა მე აღმოვჩნდი ხვალეში, ეს დღე აღმოჩნდა დამახინ-

ჯებული გამოსახულება იმ დღისა, რომელსაც ველოდი. „ხვალე“ კი გასხლტა მომავალში. დრო დიდი სასახლესავითაა, მრავალი დარბაზისგან რომ შედგება. ჩვენ გადავრბივართ ერთი დარბაზიდან მეორეში, მაგრამ ვერ ვპოულობთ სანუკვარ „ხვალეს“. დრო ეს ლაბირინთია, სადაც ვხვდებით დაბადებიდან და შემდეგ ვეძებთ გამოსავალს. ჩვენ გზას მივიკვლევთ ხელისცეცებით, ყოველდღიურობის მინორტავრი შთანთქავს „ხვალიდან“ გამომკრთალ სინათლეს. „ხვალის“ მოლოდინის წყალობით ჩვენ ისევ აღვდგებით სიცოცხლისათვის. ადამიანს უნდა, გადახტეს „ხვალეში“, მაგრამ როცა ის ხვდება მასში, ბალი გამჭვირვალე მდინარით წამში გარდაიქმნება უდაბნოდ. „ხვალე“ გაგვატარებს დროის ფერად გვირაბს, როცა თეთრი სარტყელი იწყება, ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ეს „ხვალეა“, მაგრამ როცა ჩვენ ჩამოვდივართ მატარებლიდან, აღმოჩნდება რომ ჩვენ ბაქანზე არავინ გველოდება, როცა ჩვენ მივდივართ ადამიანებთან, ისინი გადაიქცევიან ქვის სტატუებად, ჩვენ ვეძებთ ნაცნობ სახეს ბაქანზე, იქ მხოლოდ უაზრო არსებებს ვხედავთ, ნაცნობ სახეს კი ვერა. დროის მატარებელი მტვერსასრუტევიტ გვისრუტავს თავის წიაღში. ყოველ ადამიანში არის სიცარიელე, რომელიც ივსება „ხვალის“ მოლოდინით. რატომ ვარაუდობს ადამიანი ამ იდეალური დღის არსებობას? არსებობა ეს დამაბული მოლოდინია, ჩვენ მუდმივად ვტოვებთ „კალიფსოს გამოქვაბულებს“ (დაცარიელებულ დღეებს). ადამიანს არ შეუძლია დაივიწყოს საყვარელი სახე, სამოთხის ჰარმონია ჩაბეჭდილია ხსოვნაში, სამოთხე შეყვარებულის სახესავითაა, რომელსაც ჩვენი დანაშაულის გამო დავცილდით. ჩვენ დაგვრჩა შეგრძნება იდეალური ჰარმონიისა და

როცა ღმერთი ხელით ეხება ჩვენი სულის შინაგან კლავიშებს, ჩვენ ვიღვიძებით, დაჟინებით მივშტერებივართ „ხვალეს“. ჩვენი შინაგანი ადამიანი მყისიერად უერთდება წარსულის ხატს და სამოთხისკენ იწვიდის თავისი ათასობით სურვილის ხელს. სამოთხე – ესაა მღვდმარეობა სულისა, სადაც ყველა მოქმედება განათებულია, მშვენიერია. ეს მოქმედებანი აღავსებენ სულს უდიდესი სიხარულით. ადამიანური ტრაგედიები განსაკუთრებით პულსირებს, ფეთქავს საყვარელ არსებებთან განშორებისას, ამ დროს ადამიანი ამოვარდება დინებიდან, „ხვალედან“ მეორდება სამოთხის ისტორიის მოდელი. ჩვენ გამოგვდევნიან წმინდა დროიდან და სივრციდან, მაგრამ ჩვენში რჩება ექო ამ წმინდა დროისა და სივრცისა, მას შეიძლება ეწოდოს ღმერთის „სახლი“ და ის არის ჩვენი ნამდვილი ყოფიერება, ის გვიხმობს ჩვენ. თუ არ არსებობს მარადიულის დაბრუნება, მაშინ ადამიანის არსებობა ყველაზე უბადრუკი არსებობაა ამ სამყაროში. სიყვარულის არსებობა იძლევა სიცოცხლის გაგების გასაღებს, ის ხსნის განშორების ფენომენს და ისევ გვიბიძგებს ახალი შეხვედრისკენ და ეს შეხვედრა აღარ ექვემდებარება ეროზიას, რღვევას. იგი არის პირველადი მღვდმარეობის დაბრუნება. ჩვენი ყარიბობა და ხეტიანი მიწაზე არის ძიება უკანასკნელი შეხვედრისა, რომლის შემდეგ არასოდეს იქნება განშორება. პოეზია ცდაა მოვლენის აღდგენისა. იგი ხიდს დებს წარსული მოვლენებისაკენ, თითქოს სულს უდგამს წარსულ მოვლენებს, აცოცხლებს მათ. ხელოვნების წყალობით ჩვენ შეიძლება აღმოვჩნდეთ „მოვლენის ჰადესში“, სადაც აჩრდილები იძენენ ხილულ ფორმებს. ჩვენ არ შეგვიძლია დავრჩეთ წარსულის

კადრებში, იგი მხოლოდ მიმზიდველი ექოა მარადიული „ახლასი“.. პოეზია ქმნის პრიზმებს, დერეფნებს, რომლებიც აღწევენ მოვლენათა სახლის გამჭვირვალე კედლებამდე. სიყვარულის მოვლენა ქმნის პულსირებად სივრცეს, საგნებიდან იწმინდება მტვერი. ხანდახან გვეჩვენება, თითქოს ვიღაცამ დაატრიალა სამოთხის ძველი კადრები, პოეზია გზის მასწავლებელია, თავისებური სევდიანი გამცილებელია, იგი წაგემართავს ჩვენ მდგომარეობისაკენ, ზედვისაკენ. ის დანტეს ვერგილიუსისავითაა, გვაცილებს ჩვენ მოვლენის კარიბჭემდე. მეტზე წამოსვლა, დარჩენილი გზის გაგრძელება მას არ შეუძლია იმიტომ, რომ მას აქვს თავისი დასაზღვრული სივრცე, იგი ჩვენი სტრუქტურების მოქმედებაში მომყვანი მექანიზმივითაა, მას შეუძლია ჩვენი გადასროლა ზეციური უსასრულობის ანარეკლში. ადამიანში იღანდება მარადიულობის ნათელი სტრუქტურა. ეს მოციმციმე ვარსკვლავთა სისტემა სრულყოფილი მოვლენისკენ, ამ უხილავი მზისკენ არის მიმართული. სურვილი არაეროზირებად მოვლენაში მოხვედრისა, ესაა გრძნობა, რომელიც გვიბიძგებს მომავალ დროში. იგი იმყოფება მომავალში, მაგრამ ეს ყოფიერება აქაა, ჩემში.. ესაა უკმარისობის მგრძნობელი სიცოცხლე, რომელიც გრძნობს მსხვერვალობას ერთმანეთისაგან განზიდული, ერთმანეთისგან განშორებული სამყაროების, რომლებიც დიდი აფეთქების შემდეგ წარმოუდგენელი სისწრაფით შორდებიან ერთმანეთს. ადამიანს უნდა, შეაჩეროს ცხოვრების ფრაგმენტების მდინარება, მისი სურვილია, შეაბიჯოს სარკის იქითა სამყაროში, იქ, სადაც სიყვარული უსასრულოდ გაგრძელებადია და მარადიული და როგორც პავლე მოციქული ამბობს,

ვორა სხილაძე

რწმენის და იმედისგან განსხვავებით, ის არასოდეს
მთავრდება...

ენაში გაჩენილი ყვავილი

პოეზია ენობრივი წარმონაქმნია. ადამიანი ენაშია ჩაშენებული, მას აქვს მოცემული სიტყვები, თუმცა ეს ენა შორსაა იმ ენისაგან, რომელსაც ადამიანი იყენებდა სამოთხეში, როცა სიტყვები და საგნები ერთმანეთს ისე ეფარდებოდა, რომ გაუგებრობის ჩრდილიც არსად იყო. პოეზია ამ გაუგებრობის ჩრდილის შემცირებაა, საგნებისა და სიტყვების შესაბამისობაში მოყვანა, მისი სემანტიკური ველების განწმენდა; იგი ის სარკმელია, საიდანაც ყოფიერების არსება შემოგვყურებს. ნამდვილი პოეტური აქტის დროს ხდება ენობრივი კომბინაციების წარმოშობა, რომელიც ჩვენში გაუჩინარებულ ედემს, ლოგოსს აძლევენ საშუალებას, გამოიწიოს ენის ზედაპირზე. ეს ენობრივი კომბინაციები ქმნიან ერთგვარ ეკრანს, მოკრიალებულ ცას, რომელსაც არსებობა თაურ ენაში ჰქონდა, ზეგრძნობადში და ყოვლის აღმნიშვნელში. ის ენა, რომლითაც ადამი ელაპარაკებოდა ღმერთს, მიძინებულია ენების გულისგულში და ამ ენის გარეთ გამომტანი არის პოეტი. პოეზია ცნობიერების ველში გადასადგილებელი მექანიზმია, იგი გაგების ველში აგდებს მკითხველს, აბრუნებს იმ ფერების სიკამკამესთან, რომლისათვის თვალი ყველას მოუკრავს; იგი გამომღვიძებელია იმ მდგომარეობისა, რომლის აღდგენას ესწრაფვის რელიგიის ლიტურგიკული ნაწილი; პოეზია თავისებური ლიტურგიაა, რომელიც ადამიანს თაურ მოვლენაში ძირავს, იგი სამყაროს ახსნის ცდაა; ლექსი ენაში გაჩენილი ყვავილია, გზის დასაწყისია, პირველი მებოძირი და გზაჯვარედინი,

რომლიდანაც დაიწყო ჩვენი შემოსვლა ამ სამყაროში. პოეზია ფიქრების უვნებო ძირია, საიდანაც კრთის ღმერთის დავიწყებული არსება. იგი უხილავი მზის ღერბია, დიდი მზესუმზირაა, მზისკენ შეტრიალებული. იგი გზაა, ოქსიმორონების ლაბირინთებით მავალი, იგი მომავლიდან მომავალი მგზავრია იმ წერტილისაკენ, „რომლის ცენტრი ყველგანაა, პერიფერია კი – არსად“ ყოველი არსება თვისობრივად არარაა იმ არსის გარეშე, რომელიც ყოველში იმყოფება და ყოველ არსებულს ყოფიერებაში ამაგრებს. თუ პოეზიაში არ ჩნდება ეს არსი, ეს უძირობა, ლექსი კარგავს თავის სიმყარეს, საყრდენს, ის თვისობრივად მკვდარია, არ ფეთქავს. საგნებიდან, ენიდან უნდა მოხდეს გაცვეთილი მნიშვნელობების მოცილება, რომ ლოგოსმა, ყოფიერების არსებამ შეძლოს ენაში შემოსვლა. პოეზიის მეშვეობით ლოგოსი შემოდის, აჩენს თავისმყოფობას, აქ ღვთისა და ადამიანის მზერა ერთდება. პოეზია საერთო სარკმელია, რომელშიც ღმერთი და ადამიანი ერთმანეთს ხედავენ, იგი ფანტასტიური სარკეა, რომელიც ჩვენი არსების შიდაპირს გვიჩვენებს. საზომები, სხვადასხვა მეტრი, სხვადასხვა ზომის და ფორმის საკრავებივითაა, რომელთა მეშვეობით ხდება სიტყვების ქაოსის მოწესრიგება, რითმების და ალიტერაციების ვიტრაჟები ათას ფერებში გარდატეხავენ უხილავი ლოგოსის სხივებს, ისინი ანათებენ ენის კონსტრუქციებს. მეტაფორები, სიმბოლოები სარკმელებია იმ ენის სახლში, რომლიდანაც ყოფიერების არსება ანათებს. პოეზია უფსკრულის პირზე ამოსული ყვავილია, თანაბრად რომ ხვდება უფსკრულის ბნელი სივრდილე და მზის ათინათი, იგი რეალობის გულისგულია, ნიშნების გაბმული ველია, მიმავალი იმ „სახ-

ლისკენ”, სადაც ყველაფერი მშვენიერია. ადამიანი-სთვის სიტყვები მის თავში არსებული იდეების შესამოსელია, რომლის დახმარებითაც ისინი გამოდინან დღის სინათლეზე. პოეზია ზეგრძნობადი ენის შექმნის ცდაა, რომელზეც სრულად არის ჩაწერილი ეიდოსური სამყაროს კოდი; პოეზია გულის გამოტანის ცდაა სინათლეზე, იგი ეგზინსტენცის სარკეა, სადაც ის თავის წარუვალ არსებას უჭვრეტს. პოეზია ღმერთისაკენ მიმავალი კიბეა, რომელზეც ადამიანები უნდა მოძრაობდნენ აღმავალი ხაზით, იგი ღმერთის დაღმავალი კიბეცაა, რითაც ის ჩვენკენ ეშვება. პოეზიაში მშვენიერება აბსოლუტის, დაფარული არსების ბოლო თავშესაფარია: მშვენიერების არ არსებობის შემთხვევაში აბსოლუტი არ გამოვლინდება; პოეზიას მოძრაობაში მოჰყავს ადამიანში არსებული სტრუქტურები, მისი საშუალებით ხდება ჩავარდნა ცნობიერების ველში, რომელიც საერთოა ყველასათვის; პოეზია შინაგანი ადამიანის გამოღვიძების ცდაა, იგი ხილია უფსკრულზე გადებული; იგი ადამიანის დაკარგული სახის ამომზიდველია ენის უფსკრულიდან, მისი წარუვალობის და მისი მარადისობის მანიფესტაციაა; პოეზია ენის სარჩული და შიდაპირია, ლოგოსის კიდობანია, რომელშიც სიტყვები სხვადასხვა მეტრის ორღანიდან წამიერად გარდაისახებიან მკვრივ, გონითი სინათლის ფიგურებად; აქ ყოველი სიტყვა უნდა იყოს რითმა, ალიტერაცია, რადგან რაც უფრო არიან სიტყვები ჩაჭიდებული მსგავსებების მბულებით, მით უფრო მყარია, მით უფრო განათებულია ლოგოსის, ყოფიერების არსების სახლი. ლექსი მთლიანად ალიტერაციების, რითმების ბირთვად უნდა იქცეს, მაქსიმალურად უნდა გამოირიცხოს ზედმეტი სიტყვა, არაწმინდა

მატერია, მინიმუმამდე უნდა იყოს დაყვანილი არასი-
წმინდე ასეთი ტიპის ლირიკაში, მაგრამ ზედმეტი
სიტყვები მაინც რჩებიან, ისინი სიუჟეტური ხაზის
შემნარჩუნებლნი, შიდა მოძრაობის დამარეგულირე-
ბელნი არიან; ისინი შუქურებივითაა, კეთილხმოვანი
ალიტერაციების რითმების შემდნარ ნაკადებზე ამო-
მართული; იმგვარი სიტყვები, რომლებიც ენობრივ
ბირთვის შექმნაში არ მონაწილეობენ, გვევლინებიან
სიტყვათა ოჯახების გამიჯნავებად, სადემარკაციო
ხაზებად: ისინი ერთმანეთში დანთქმისაგან იცავენ
ბირთვის შემადგენელ სიტყვებს, უზრუნველყოფენ ამ
სიტყვათა მოძრაობას, მათ მთლიანობას. კეთილხმო-
ვანი ალიტერაციების და რითმების ბირთვი ლექსის
უდიდეს ნაწილს უნდა შეადგენდეს. თუ ბირთვის
მოცულობა მკვეთრად ჩამორჩება დანარჩენი სიტყვე-
ბის რაოდენობას, მოცულობას, მაშინ ეს „ზედმეტი
სიტყვები” უკვე ჩაშლილი აგურებია, გაბზარული
სვეტებია და საფრთხეს უქმნიან ლოგოსის, დაფარ-
ული არსის სახლის სიმყარეს. მკვრივი, შეკრული
ფორმები ჟამგაძლეობით გამოირჩევიან. რაც უფრო
მტკიცედ არის მოქსოვილი ლექსის სხეული, რაც
უფრო რთულდება ენობრივი კომბინაციები, მით
უფრო ძლიერდება ლოგოსის ნათება, ხდება საგან-
თა პირველად მდგომარეობაში აღდგენა, მათი შინა-
განი კავშირების ხელახლა აღმოჩენა. პოეზია ენის
არქეოლოგია და რესტავრაციაა, წრფეა, რომლის
ბოლოები სადღაც უსასრულობაში ერთმანეთს უნდა
შეხვდნენ და ერთმანეთში უნდა ჩაეშვან.

ენერჯიათა სილი

მომავლის ლირიკა კათედრებიდან კი არ უნდა იყოს წაკითხული, არამედ სიმარტოვეში, რათა ყოფიერების ხმა, მეტაფორებში დავანებული, მისაწვდომი გახდეს გულისყურისათვის. ლირიკა ხდება მათორიენტირებელი, გზის მაჩვენებელი. ლირიკოსი გარდაისახება იდუმალების მოძღვარში. ლირიკაში მეტაფორა ფრთებგადამცდარი ბონგია, ტრანსში ჩავარდნილი სულის ხატია. მეტაფორა გულია ლექსის სხეულის, მისი მკვებავია, სინათლისა და ენერჯიის მიმწოდებელია. მეტაფორა სიტყვების მდინარებაში მარადმოქმედი გენერატორია, რომელიც სულიერ დენს სიტყვების ქსოვილში გამოანათებინებს. მეტაფორა მზეების გამომამუქებელი გულია, საყრდენი წერტილია, სიტყვების ჭერის შემკავებელია ჩამოქცევისაგან. მეტაფორა პარამატმას სკაფანდრია, დროის ვერტიკალური ხაზია, საგალობლის სფეროს მუდმივ ტრანსცენდენციაში რომ ამყოფებს ყოფიერების ხმასთან. დიდ პოეზიაში სიტყვებს შორის იქმნება მაგნიტური ველი, რომელიც ასხივებს მოლაპუნე ტალღებს, სულის მზე ირეკლება გათრაშულ, დამონტაჟებულ სიტყვებზე, მის წანაგებზე, საგალობლების უაღრეს სიმკვრივეში მთელი ყოფიერებაა გახსნილი და შემალული. ამავე დროს, მეტაფორა ინარჩუნებს დაუღვეველ, კონცეპტირებულ ენერჯიას, მსგავსად თუნგში მომწვდელი ჯინისა. ზიარებულის, გამგების შემთხვევაში იგი მზადაა აღიმართოს ვარსკვლავებამდე. ლირიკაში მეტაფორები მზიდან მოვარდ-

ნილი ზორუშია სიკვდილისაკენ წასწრაფებული. პლანეტები საწყობებია, ღვთის ენერგიისაა, ასევე მეტაფორები სულის პლანეტებია. მეტაფორა სულის მზეა უხილავად მოციმციმე სიტყვების ქსოვილში. მომავლის ლირიკული საგალობლები კოსმოსური თანამგზავრებივით მოძრაობენ და ციმციმებენ, მათი მოძრაობა მიმართულია კაცობრიობის გულისაკენ. მეტაფორის ლაზერული მზერით გამოცოცხლდება კაცობრიობაში განფენილი მკვდარი ლაზარე. ლირიკულ საგალობლებში შესული ყოველი საგანი იხსნება, აჩენს თავის სარკმელურობას, ხიდურობას მიღმურისაკენ. უძლიერესი შინაგანი წერტილის არსებობა გაახელებს სიტყვების კონსტრუქციებს, გამოიყვანს არყოფნის უბიდან და წვიმის ღრუბლებივით დამძიმებულ ლირიკულ საგალობლებში მოვიბრირე სული ურიცხვ წყაროსთველბად გარდმოდინდება კაცობრიობის უდაბნოსაკენ. სიტყვები თავისებური არსებები არიან, ისინი გეშს იღებენ თავიანთი პატრონისაკენ და ქინქლებივით ედებიან ლირიკოსის სულის ნათურას. მეტაფორა სულის ბორანია, უხილავი მზისკენ მარადიული დრეიფით მიმართული. მინის კუსტარული გამოდნობის დროს შემდნარ მასას მილით ჩაბერავდნენ, თანდათან გამოიბერებოდა გავარვარებული სფერო. შემოქმედის შინაგანი ცენტრიდან გამოშუქებული ენერგიით შემდნარი სიტყვები, მისივე სულის ჩაბერვით, საგალობლის სფეროებად გამოიბურცებიან ლოდინის მინიდან. მომავლის ლირიკას ამოზნექილი ბროლის ლინზის თვისება აქვს, იგი კრებს, იზიდავს მზე ლოგოსის სხივებს. მეტაფორების ლაზერული მზერიდან გამოჭრილი სინათლის ნაკადები გაანგრევენ „მაიას“ ილუზიურ კედლებს და სივრცის გრუნტში გამტარ

დერეფნებს დატოვებენ. ნაპერწკალი უხილავი მზისა სიტყვების ქსოვილიდანაც გამოსავალს ეძებს; ეს გამოსავალია მეტაფორა, მეტაფორა არის სიტყვების ნეირონებისაგან შემკვრივებულ ენერგიათა ხიდი, რომელზეც კაცობრიობის სულის ოკეანემ უამრავი ტალღის ტერფებით უნდა გადაიაროს. ლირიკოსი ობობასავით არის გარინდებული სხვადასხვა ძაბვის ენერგიათა ქსელის ცენტრში. უძლიერესი შერხვევის დროს იგი ახდენს დიდ ტრანსცენდენციას, გადაიხრება თავისივე უსასრულობის სიწყნარეში. ამ დროს დნება პიროვნულის წინაღობა და ლირიკოსის სული მზადაა, იქცეს მთელი ყოფიერების ენად.

დავინწყავული ბილიკი

დიდი პოეზია ეს არის ყოფიერების უფსკრულების გახსნა სიკვდილისაკენ სწრაფვით, ცეკვით მიეახლება გარდაცვლილთა გვამებს შეშლილი ღმერთი შივა, უცქერის თავისი „მეების“ გარდაცვალებას. („მე“ გარდაიცვლება ყოვლად და ყოვლადი „მედ“ გარდაიცვლება) – დიდი შემოქმედება მუდამ სიკვდილთანაა წილნაყარი, პლაგიატებისათვის და გრაფომანებისათვის სიკვდილთან ერთად მთავრდება ყველაფერი, ისინი ტოვებენ მხოლოდ მტვერს და უაზრო ხმაურს, მათ არ უნდათ, ცნონ ნამდვილი ტალანტი. ასეთებზე ამბობდა შოპენჰაუერი: კეთილშობილური ქმნილება გენიისა ჩლუნგი უმრავლესობისათვის საუკუნოდ რჩება შვიდგზის დაბეჭდილ წიგნად და მათვის მიუწვდომლად, მათგან განყოფილი ღრმა უფსკრულით.

შენ არა ხარ, ღუმილით გეუბნება მთელი სამყარო, დიდი შემოქმედება კი ხომ რწმენაა უპირველეს ყოვლისა, პოეზია სხვა არა არის რა, თუ არა მე ვიყავი, მე ვარ, მე ვიქნები, და ეჭვი – აღარ ვიქნები. ჰერაკლიტე ეფესელმა თქვა, მარადისობა ზღვის ნაპირზე მოთამაშე ბავშვია, რომელიც თამაშობს კენჭებით, სიცოცხლე არის თამაში და ზრუნვა და ყოველი ზრუნვა არის თამაში, რამეთუ სულისთვის უცხოა ეს ყველაფერი – ის სხვაა, ის არსებობს ზრუნვის გარეშე, მაგრამ თამაშის დროს ეცემა ბავშვი, ტკივა რაღაც და დიდი დედა აპეირონი გამოდის შვილის ხმაურზე, და ისევ მიჰყავს თავის

წყვდიადის სახლში დასამშვიდებლად, მაგრამ რა არის ეს სიმშვიდე – მე აღარ? პიროვნების უარყოფა მოდის ყოველიდან. ყოველი ფიქრობს, რომ თვითონაა ჭეშმარიტი, სხვა კი მაიაა და მეორადი, ეს გრძელდება მანამ, სანამ ადამიანი სხვის შეყვარებს შეძლებს, მაშინ ის გრძნობს, რომ „სხვა“ უფრო მეტია, ვიდრე ის, ის თითქოს არარსებულაა, ამ სხვით მოცულია მისი არსებობის ყოველი კუთხე-კუნჭული და სწორედ ამ დროს, როცა სხვისი არსებობა ხდება საკუთარ არსებობაზე მნიშვნელოვანი, ფრთებს ისხამს ყოფიერების დიდი საიდუმლო, სიყვარულის ობიექტი ხდება სუბიექტი, ობიექტი და სუბიექტი გარდაიქმნებიან დიდ ერთიანობად, უფრო სწორად, უბრუნდებიან იმ საწყის მდგომარებას, სადაც ისინი ერთმანეთის სარკის უკანა პირებია. ისინი მხოლოდ მაშინ არიან, როცა ერთიანდებიან. შეერთება უცნაური სახით ვლინდება, უარყოფს რა საკუთარ თავს, მხოლოდ მაშინ იწყებს ნამდვილ არსებობას, კარი მხოლოდ მაშინ იღება, როცა შენ აღარა ხარ და ეს უცნაური არყოფნის ნეტარება მსჭვალავს ყველა უაღრესად დაძაბულ შემოქმედებას. ომარ ხაიამი ადამიანის სახეს ყველაზე დიდ სასწაულად თვლიდა ამ და იმ სამყაროში, საყვარელი ადამიანის სახე კარია, რომლის გავლით ჩვენ შევდივართ ჩვენივე არსების უიდუმალეს ცენტრში, წერტილში, როგორც დანტე ამბობს „ახალ ცხოვრებაში,“ რომლის მიმართ ყველა ნივთი და არსება თანაბრად არიან დაშორებული. ასევე, ყველა დროული მოვლენა ამ წერტილში იყრის თავს და თანაარსებობს. ეს არის ღვთაებრივი არსებობა, რომელიც ადამიანს სამოთხეში ჰქონდა, სადაც ჭვრეტა არის სიცოცხლე. თითქოს, რა ჩვეულებრივია ყველაფერი და რა უჩვეულო-

ცაა ამავე დროს. ეს ოქსიმორონი მრავალ ამაღლებულ სულს აწვალავდა, განცვიფრების ეს გრძნობა ხშირად ხდებოდა დიდი კითხვების წარმომშობი და ერთადერთი პასუხი ყველაფერზე არის და იყო სიყვარული, რომელიც მარადიულია. ვიცით, რომ რწმენა და იმედი განქარდებიან, სიყვარული კი რჩება. ესაა ძალა, რომელიც აბრუნებს მზეს და ვარსკვლავებს, ასე სწამდა დანტეს და ქაბირს, ასე სწამდათ ამ საიდუმლოს ზიარებულ პოეტებს. სიყვარული არის უცნაური არყოფნა, რომელიც ჩვეულებრივ ყოფნას აღემატება, ესაა საიდუმლო და ამის შემძვეცნებელი არის პოეტი. უსიყვარულოდ ადამიანი მხოლოდ „არის“, მაგრამ ეს კვაზი არსებობაა, როცა მიჯნური კარგავს თავის თავს, სინამდვილეში პოულობს მას. ესაა ყოფნა, როცა ორი უდრის ერთს, ის და შენ. ის არის უკიდევანო, შენ უმცირესი და ეს სიმცირე არის ნეტარი მდგომარეობა, რომელიც მსჭვალავს ნამდვილ, ამაღლებულ პოეზიას. ეს არის სიმცირის უსასრულობა, მისგან გამოთავისუფლებული და ეს ნეტარი დამცრობა არის ყველა დიდი პოეტის და მისტიკოსის მოძღვრების გულისგული. ჩვენი უსასრულოდ ქცევა, ჩვენი უსასრულოდ შემცირებითაა შესაძლებელი და ამ გზაზე მიჯნურში განხორციელებული სილამაზე იქცევა კარად უსასრულობისაკენ. დიდი პოეტი არის სიყვარულის საიდუმლოს მთარგმნელი, რომელიც არ კმაყოფილდება ადრინდელი თარგმანით და სულ უფრო ცდილობს ახალი თარგმანით მიუახლოვდეს ორიგინალს. პოეტების რიცხვი ახლა ლევეონია. ისინი ერთმანეთს ეჯიბრებიან, რომ აჩვენონ, ადამიანი რა მდაბალი და პატარაა. აი, ასეთია დღევანდელი პოეზიის ლანდშაფტი, უსიცოცხლო, უდიდამო, მხოლოდ წვრილმანი ყოფისკენ მიმართული. დიდი

პოეტების პოეზია კი იმ ხის ფოთლებია, მთელი კოსმოსის ფილტვებს რომ წმენდს ღვთაებრივი ჟანგბადით. ამ ხის ანარეკლია ეს სამყაროც, რაც ზემოთაა, მისი მსგავსია ქვემოთაც. ნამდვილი პოეზია განწმენდას ემსახურება, ბერძნული ტრაგედიების მსგავსად. პოეტი გარდაცვალებას და აღდგომას განიცდის, როგორც გარდაუვალს და უჩვეულოს. ის თავის ნიღბებს ახვედრებს არარას სუნთქვას, კორიდაზე გამოსული სიკვდილის რქებს შროშანებიან სუდარას შეაგებებს და აი, ასეთი პოეზია „განახლებული კუბო რამზესის“ კილობანივით შესცურდება მომავალი ჟამის ოკეანეში.

მატლიდან პეკლამდე

ლექსი თვითონ მოითხოვს ცვლილებას და სანამ თავის თავს არ ამოწურავს, არ შეგეშვება. ბევრჯერ მოუწევს შეცვლა, სანამ არ გაცოცხლდება... ყურანში ასეთი ფაქტია მოთხრობილი: იესომ ბავშვობაში თიხისაგან ჩიტი გააკეთა, ბუნებრივია, ჩიტი მკვდარი იყო, იესომ სული ჩაჰბერა და გააცოცხლა.. პოეტის შრომა და სრულყოფილებისკენ სწრაფვა აცოცხლებს შემთხვევით, დაუხვეწავ კონსტრუქციებს, ახალ სიცოცხლეს აძლევს, უნდა გაქრეს კვალი მუშაობის, ლექსი ისე უნდა გამოიყურებოდეს, თითქოს ერთი ამოსუნთქვით არის შექმნილი. პეკელას არ ანსოვს თავისი ჭუპრობა და არც მათ, ვინც ყვავილებთან მოფარფატეს ხედავს მას... უცნაურია.. ის, ერთ ღროს, მხოლოდ საბრალო მატლი იყო... სწორედ ამგვარი ტრანსფორმაციები ხდება პოეზიაში... დიდი პოეტი კარგად იცნობს თავის ლაბორატორიას.. ჩვენთან კოსტა-პრუწობენ, ყოველგვარ მუშაობას გამორიცხავენ, ერთმანეთს თავს აწონებენ, თითქოს, ლექსი მხოლოდ შთაგონების ნაყოფი იყოს, შეიძლება მართალნიც არიან, ამიტომ არის შედეგები სავალალო. მხოლოდ შემთხვევითობას მინებებული პოეტი ვერასოდეს გახდება დიდი. პოეტი, როგორც მეფოკუსე, უნდა ფლობდეს ოსტატობას და გამოდგებოდა ხვეწდეს მას.. დიდი ნიჭითაც რომ იყოს დაჯილდოებული კაცი, თუ არ დაეუფლა ოსტატობას, ვერ მიაღწევს სასურველ შედეგს.. ერთი ახლობელი პოეტი მიმტკიცებდა, დიდ პოეტს დიდი ტანჯვა აქვს, პატარა პოეტს კი პატარაო.. მე ვუთხარი,

ვირიც ხომ იტანჯება?! ვირი, რომლსაც ზურგი სულ გადაყვლეფილი აქვს, დიდი ტვირთიც ადევს და განუწყვეტელი ტკივილებიც აწუნებს.. არა მგონია, ჩვენ ამხელა ტანჯვა გექონდეს, მიუხედავად ამისა, ჯერჯერობით ვირიდან პოეტი არ გამოსულა.. ტანჯვა ყველას აქვს, ადამიანებს, და ცხოველებს კიდევ უფრო მეტი... კაცს დიდ პოეტად რაც აქცევს, ეს მისი გამოხატვის საშუალებებია – უბრალოდ, ის ამბობს იმას, რასაც სხვები თვალმოკვრით თუ მოიარებით გრძნობენ, ან ლამაზ სიზმარში უხილავთ და ვერ გამოხატავენ. სიზმარი რომ რეალობად აქციო, უდიდესი ოსტატობა და შეშლილი ლტოლვაა საჭირო სრულყოფილებისაკენ. ნარცისიზმი და მავანთაგან ქება კი არ უნდა იყოს შეფასების კრიტერიუმი, არამედ მუდმივად უკმაყოფილო შენი ინდივიდუალურობა, ხელოვნურად განატიფებული, ერთგვარი ხელოვნური თვალი, რომელიც დროთა განმავლობაში ყალიბდება და „არ მიჰყვება წადილთა ნებას“, ნაკლი, სხვაზე მეტად, თვითონ ავტორს უნდა უკარგავდეს მოსვენებას. გრძელი ცხვირი (ამ შემთხვევაში ჩემი) მისსავე პატრონს უნდა ხვდებოდეს თვალში და სხვაზე მეტად აწუნებდეს, მაგრამ საკუთარ ნაკლს ადამიანები, ამ შემთხვევაში „პოეტები“ თავიანთი სიამაყის წყაროდ აქცევენ და სრულიად არ ცდილობენ გამოსწორებას, ემართებათ საოცარი რამ „უცილობლობენ ვითა ჯორი“.. სწორედ ეს „ჯორი“ უშლის ხელს პოეტური ინდივიდუალობის ზრდას. შემთხვევით შეიძლება, რაღაც კარგი გამოუვიდეს კაცს, დიდ დისტანციაზე კი თავისი იდეალური მდგომარეობის მრავალჯერ გამეორებას ვერ მოახერხებს.

ნიკო სამადაშვილი

უსამართლოდ მივიწყებული დიდი პოეტი, რომლის მსგავსი იშვიათია საქართველოში. ვერაფრით ვერ ვგებულობ, მეორე ხარისხოვანი პოეტებით გადაავსეს მთაწმინდა, ბოლოს, ასეთი პატრიოტული ლოზუნგების და გულზე მჯილის ცემის უნიჭო პოეტიც დაასვენეს მთაწმინდაზე. აგერ ჩვენი „დიდი ველიბრისტი“, ღმერთმა დიდხანს აცოცხლოს და თავისი წყალწყალა ლექსები აწერინოს, როცა გარდაიცვლება, ალბათ, მთაწმინდაზე გააქანებენ მისი უნიჭო მიმდევრები. ნიკო სამადაშვილმა ვის რა დაუშავა, მივიწყებულ სასაფლაოზე რომ ასვენია?! მასზე თქმული გალაკტიონის სიტყვა რჩება ერთადერთ სწორ შეფასებად. ბევრი წერილი დაიწერა, ბევრი საქები ითქვა, მაგრამ ვინც ლიტერატურულ პროცესებს მართავს, მათ ნიკოზე მხოლოდ ნახევარ სიმართლე გაიმეტეს, ეს იმიტომ, რომ ყველას საკუთარი მამა ჰყავს გასასვენებელი და საქები, და მეორე, შური ბატონებო, შური.. გაუმარჯოს ქართული სიტყვის დიდოსტატს, უდიდეს პოეტ ნიკო სამადაშვილს!

უნიჭო პოეტი – ეს სიტყვები ფაქტის კონსტანტაციაა, არც ქებაა, არც ლანძღვა, როგორც სიტყვა დაბლობის დარქმევა გაშლილი ვაკისათვის არაა შეურაცხმყოფელი, ისე მთისთვის მთის დამახება სულაც არაა ქება. ეს არის რეალური პოეტური ლანდშაფტის გადმოცემის ცდა, შედარების გარეშე კი ფონს ვერ გავაღო. სამყარო შედარებითია, შედარების გარეშე ყოველგვარი „სიდიდე“ დაკარგავდა

აზრს. იმიტომ ვადარებ, რომ მიმაჩნია ეს სწორია და გვეზმარება ორიენტირებისთვის, პოეზიის რუკაზე ეს სიდიდეები ერთმანეთთან შეპირისპირებაში არსებობენ და ერთმანეთის საშუალებით ადგენენ ერთმანეთს. დღევანდელი მდგომარეობა პოეზიაში, ის რაც ახლა ხდება, თვითნებური გადანაცვლებაა ადგილების, ჰაერში გამოკიდებული იერარქიების გაჩენა უფრო დეზორიენტაციისთვისაა, ვიდრე რამეში გარკვევის სურვილი. ყალბი სიდიდეები თავგზას უბნევენ გამოუცდელ პილიგრიმებს და თავისებურ მირაჟებს წარმოადგენენ. თუ სახელები არ დავარქვით ყველაფერს, მაშინ ჩვენ აღმოვჩნდებით „ყველა კაიას“ ნეტართა მხარეში, რომელსაც არც ფერი აქვს, არც კუთხე, არც ფორმა. უნდა გვანსოვდეს, რომ ადამს რაც ღმერთმა უპირველესად მიანიჭა იყო სახელების დარქმევის ნიჭი, ხოლო ზედმეტი დიპლომატიურობა და მიდებ-მოდება არ შეეფერება ნიკოს ტანჯულ სულს. პირადად მე არ ვაპირებ თიხის-ფეხებიან გოლიათებს ვუკმით, ამას მათი მაქებრებიც გასწვდებიან. ნიკო სამადაშვილი იმდენად დიდი პოეტია, სიდიდედაც კი არ აღიქმება, ის მოუხელთებელია ჩვენი დაცემული მზერისათვის.

ამჟამი კატისა, სარკეში რომ იცქირება და თავის თავს ლომად ხედავს

ეს სურათი ჩემ ერთ ნაცნობს მაგონებს, კატობა რომ არ აკმაყოფილებდა, წარმოდგენის სარკეში თავს ლომად ხედავდა. თავისთავად, კატად ყოფნაში არაფერია დასაძრახისი, ღმერთის სინათლეში ლომი, კატა, ვირი, გველი თუ უბრალო ბალახი თანაბარნი არიან და ავსებენ ერთმანეთს. ისინი მისი მუსიკალური ჰარმონიის შემადგენელი ნაწილები არიან, ერთმანეთზე და ერთმანეთით თანაარსებობენ, ქმნიან მის უმდიდრეს პალიტრას. ტრაგედია და უბედურება მაშინ იწყება, როცა კატა იერარქიას არღვევს, თავის კატობასაც წყდება, ვერც ლომი ხდება. სინამდვილეში, კატის ოცნებაა ააყიროს ღმერთის წესრიგი, ბრძოლა გამოუცხადოს ყველას და ყველაფერს, მიაფურთხოს ლომსაც, კატასაც და გახდეს ის, რაც ღმერთს არ ჩაუფიქრებია, ეს კი შეუძლებელია. ეს ცრუ ოპტიმიზმი, ჩემი აზრით, შეფარული სატანიზმია. „მოკლა რა მოცარტი, სალიერი მოცარტად ვერ იქცა“, სურვილი, შეექმნა რალაც აღმატებული, გულისხმობს აღფრთოვანებას და თაყვანისცემას იმისას რაც შექმნილია და არა მოსპობას, რეალობის უარყოფას და ცრუ რეალობის მოდელირებას. კონფაბულარულობა სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ ჩვენი წარმოსახული „რეალობა“ ნამდვილია. ცრუ გოლგოთები იწვევენ ნამდვილი გოლგოთის ნიველირებას, ისინი გოლგოთის მისტერიას ვერ ანაცვლებენ და თავის ადგილსაც კარგავენ. სრულყოფილების-

კენ სწრაფვა სტახანოვური მოძრაობა კი არ არის, სადაც კატა ლომად უნდა იქცეს, ბალახი ბაობაბად,ობობა გიგანტურ რვაფეხად, არამედ უდიდესი მადლიერების გამოხატვაა იმის გამო, რომ სიცოცხლის ზეიმის მონაწილეები ვართ. ყველა საკრავი ვიოლინოა, როიალია თუ უბრალო სალამური თანაბრად საჭიროა ღვთის ჰარმონიის წარმოსაქმნელად. ღვთის სინათლეში ყველა არსება საოცრად ლამაზია და საყვარელი. შეჯიბრების, სხვად ქცევის სული იწვევს ჯოჯოხეთში ტემპერატურის ზრდას. მოგეხსენებათ, ტკივილი საკმარისზე მეტია და არ ღირს მისი კიდევ გაძლიერება, რამეთუ ასე იქმნება თანამედროვე ცხოვრების ზუსტი ანარეკლი, ვითომ რელიგიური, სინამდვილეში, ადამიანის ინსტიქტების გასამართლებელი მოძღვრებები. მხოლოდ სიტყვები ღმერთი, მარადიულობა ვერ ჩქმალავენ ამ მოძრაობების ათეისტურ სულს.

სარკვეზი

შური და ადამიანი ხანძარში გახვეული სახ-
ლივითაა, ძალიან ძნელია ამ სახლიდან გამოაღწიო
და რამე დაუზიანებელი გამოიტანო. როცა შურის
ცეცხლი უკიდია კაცს, აზრები, სახეები შურის
საგანზე დეფორმირებული გამოდიან კაცის გულიდან
და ადამიანი ამას ვერ ამჩნევს ან ძნელად ამჩნევს,
ცოცხალი თავით არ უნდა გაუსწოროს სიძართლეს
თვალი. ის თავის ასატან „რეალობას“ ქმნის, სადაც
კომფორტულად არსებობს, სხვებზე ეს ადვილი
შესამჩნევია, მაგრამ საკუთარი თავის განჩხრეკა
ისევე ძნელია, როგორც სიბნელეში ნემსის ყუნწში
ძაფის გაყრა. ნებისმიერი ჩვენგანისთვის რეალობა
უფრო ძვირფასი უნდა იყოს, ვიდრე ყველა ჩვენი
გამოგონილი სამყარო. მე გულწრფელად არ მინდა,
რომ შევცდე ან თუ ვცდები, ვცდილობ დავინახო,
რამ გამოიწვია ჩემი შეცდომა. თავისთავში გარკვევა
ღმერთის შემეცნებას უტოლდება. ჩემთვის მთავარი
რეალობის დანახვაა და არა შეკოწიწებული „სიძარ-
თლე“. რეალობის დანახვით ჩვენ თავს ვიმეცნებთ,
უფრო სწორად, მოხელთებული რეალობა იმდენად
ძვირფასია, ღმერთთან შეხვედრას უტოლდება, იგივე
საკუთარი თავის შემეცნებაა. ვინც შეიცნო საკუთარი
თავი, ვინც იხილა რეალობა, ღმერთი იხილა. ეს
ძნელია, უფრო ძნელი ვიდრე სუნთქვის შეწყვეტა.
სხვები იგივე ჩვენი მეებია, სარკეებია, სადაც ჩვენ
ვიხედებით. ჩვენთვის ყველაზე ძნელია გავიგოთ
ვინა ვართ ჩვენ? ეს თუ გავიგეთ, ღმერთსაც გავი-

გებთ, როგორც ღმერთია დაფარული, ისე ჩვენი
ნამდვილი მე არის ჩვენგან დაფარული. ვინ ახდის
საფარველს? ვინც შვევა დაფარულში, ის სიცოცხ-
ლეშივე უერთდება ღმერთს, ხდება მთლიანი, ისეთი,
როგორც ღმერთმა დასაბამიდან ჩაიფიქრა.

ერთხელ გერმანიაში

სამოქალაქო ომმა, ეკონომიკურმა სიდუხჭირემ ემიგრაციის დაწყებას შეუწყო ხელი და მილიონზე მეტი მოქალაქე ევროპის, რუსეთის და ამერიკის ქვეყნებში აღმოჩნდა. ისინი ილტვოდნენ უცხოეთისკენ ეგვიპტიდან გამოსული ისრაელივით, დაეძებდნენ ქვეყანას, სადაც სდიოდა „რძე და თაფლი“. ეკონომიური უდაბნოს გაუსაძლისობა და შიმშილი უფრო დიდებულად წარმოუდგენდათ სურვილთა ქვეყანას დამშეულ ხალხს. შევარდნაძის რეჟიმი ეგვიპტის ფარაონის სიზმრის მჭლე ძროხასავით ყველაფერს ნთქავდა. ამ სიურეალისტური სიზმრის ახსნას იოსების წინასწარმეტყველება არ უნდოდა, რომ მიხვედრილიყავით რა იყო მომავალში მოსალოდნელი, ვისაც როგორ შეეძლო ისე შველოდა თავს, გაჩნდა ათასობით ტურისტული „ფირმა“, რომლებიც მომავალ ემიგრანტებს საშუალო ადგილებს და საამურ ცხოვრებას პირდებოდნენ. ემიგრანტთა ნაკადში, რომელიც ევროპაში ლტოლვილებად იწოდებოდნენ, გაჩნდნენ ფსევდო იერარქიული ჯგუფები: 1) ხალხი, ვისაც სურდა ეშუაშავა, დაეგროვებინა ფული, ეყიდა ბინა, მანქანა, მოხმარებოდა ახლობლებს. ნიცშეს მხატვრული ტერმინი რომ გამოვიყენოთ აქლემის ტიპის მოვალეობებით დახუნძლული ხალხი, რომელთაც ჰქონდათ პასუხისმგებლობის გრძნობა თავისი ოჯახის, ნათესავების მიმართ, ერთი სიტყვით, „მშვიდობიან ბალახისმჭამელთა კლასი“; 2) ხალხი, რომელიც მუშაობას სირცხვილად თვლიდა, ეგრეთ

წოდებული „კაი ბიჭები“ ან „კაიბიჭობას“ შეფარებული მიმიკრიები, რომლებმაც ვერ გაუძლეს მშობლიური კრიმინალური ჯგუფების მკაცრ კანონებს და უცხოეთში ცდილობდნენ მარცვა-გლეჯით კარგ ცხოვრებას. ამ ფენაში ნარკომანები ელიტურ ჯგუფს შეადგენდნენ. ამავე ჯგუფს ეკუთვნოდნენ მეძავეები ან შემდეგ გამეძვებულნი, რომლებიც, რა თქმა უნდა, პირველ რიგში მომსახურებას უწევდნენ „კაი ბიჭებს“ და ოცნებობდნენ, რამენაირად დაეღწიათ თავი ამ უფასო მომსახურებისათვის და ეშოვათ ვინმე მდიდარი გერმანელი ბიძია, რომელიც მიქაელ მთავარ ანგელოზივით იშვიათად ჩნდებოდა და მასავით წელიწადში ერთხელ ჩაჰყოფდა ფრთას ამ ქვესკნელის სიბნელეში, „კუპრისგან და ცეცხლთაგან“ იხსნიდა ტანჯულს. ვისაც გაუძარტლებდა, ჰქონდა შანსი გამხდარიყო ფრაუ-ქალბატონი, ექნებოდა მანქანა, სახლი, სალამობით ივანშემებდა რესტორნებში, დაათვალიერებდა კენიის ეროვნულ პარკს აფრიკაში, თუ მეტად გაუძარტლებდა, მოხვდებოდა მაიორკაზე, რომელიც მდიდართა გასართობი და დასასვენებელი ადგილი იყო (გერბად ამ კუნძულს ღამურა ჰქონდა, ნგრევის, ღამის სიმბოლო). თუმცა, ეს ერთეულთა ხვედრი იყო, ეს იგივე იყო რაც ლატარიაში 300 მილიონი დოლარის მოგება. ძირითადათ, მეძავეები გადადიოდნენ დაბალი ფენის გერმანელების ან იტალიელების მომსახურებაზე და მათი ბედნიერება მანამ გრძელდებოდა, სანამ გრძობა მოყირჭებული გერმანელი განტყვევის ვაცივით არ გაუშვებდა „უდაბნოში“ და ისინიც ფეხათრევით, უკან უბრუნდებოდნენ მშობლიურ სადგომს;

3) იყო კიდევ, განათლებულთა ანუ უხერხემლოთა კლასი, „მცირე სამწყსო“. მათ იმედი ჰქონდათ, რომ

ჩაეწერებოდნენ გერმანული ცხოვრების კონტექსტში, ფლობდნენ გერმანულ ენას ან გამწარებით ეუფლებოდნენ სახალხო სკოლებსა თუ უნივერსიტეტებში, საღამოობით მუშაობდნენ რესტორნებში, რეცხავდნენ თევშებს. ისინი თანდათანობით აცნობიერებდნენ, რომ გერმანია მათ არასოდეს მიიღებდა ბუნებრივ ნაწილად და ყოველთვის დარჩებოდნენ „მაიზე აუსლენდერ“ – საზიზღარ უცხოელებად. წინა ორი ჯგუფი ამ ხალხს ამრეზით უცქერდა, მხოლოდ მაშინ ახსენდებოდათ, როცა გერმანულის მცოდნე დასჭირდებოდათ სასამართლოებში, სადაც მათი საქმიანობის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, ხშირად უხდებოდათ ყოფნა, საავადმყოფოებში, მანქანების საყიდლად. ეს განათლებულ-„უხერხემლოთა“ ყველაზე დაუცველი ფენა, კანტის მორალური კატეგორიებით აღჭურვილი, ცდილობდა საზოგადოებაში (გეზელშაფტში) ინტეგრირებას. გერმანელები ამ ყველა ჯგუფებს შორის არავის გამოარჩევდნენ და უზომო სიძულვილით სძულდათ თავიანთ ქვეყანაში შემოსეული ღარიბი ხალხი, კალიის გუნდებივით რომ შესეოდნენ მათ ეკონომიურ ოაზისს და გაპარტახებებს უქადდნენ აწყობილ სოციალურ სისტემას. გერმანელის მეორე წინადადება გამარჯობის შემდეგ იყო: როდის მიდიხარ უკან შენ ქვეყანაში? ამ მძაფრ კითხვაში იფრქვეოდა მათი მოუთმენლობა, გაუსაძლისი კბილის ტკივილივით რომ უღრნიდათ ტვინს. კარგი უცხოელი მათთვის ფულიანი, ფულის დასახარჯათ ჩამოსული უცხოელი იყო, ამით ისინი ჩვენი ხალხისაგან არაფრით განსხვავდებოდნენ. მდიდარ უცხოელებთან მათი საიგავო ტოლერანტობა და დემოკრატიულობა მაისის ვარდივით იშლებოდა. ისინი მზად იყვნენ მომსახურებოდნენ ზანგს,

არაბს, ჩინელს, ინდოელს თუ ხედავდნენ, რომ მათ ჰქონდათ ფული. უცხოელები ფულის წყალობით შეიგრძნობდნენ, რომ ნაციონალობა მეორეხარისხოვანია, სინამდვილეში, არსებობს მდიდრების ნაცია განურჩევლად ერისა, რასისა, სარწმუნოებისა. ისინი ენის უცოდინართაც მშვენიერად აგებინებდნენ თავიანთ სურვილებს. ღარიბი ემიგრანტების ფენა პირველ ეტაპზე მაინც სოლიდარული იყო. ეს ჭრელი ხალხი, სხვადასხვა ეროვნების, სარწმუნოების საათობით საუბრობდნენ, ჭამდნენ და სვამდნენ ერთად, გერმანულის არ ცოდნა სულაც არ უშლიდა ხელს მათ ურთიერთობებს, ისინი ათიოდე გერმანული სიტყვითაც მშვენიერად და გულითადათ საუბრობდნენ. მათი ლექსიკონი ძირითადათ ასეთი სიტყვებისაგან შედგებოდა: შლეხტ (ცუდი), გუტ (კარგი), გელდ (ფული), ფრაუ (ქალი), ცურუკ (უკან) – ემიგრანტების საძულველი სიტყვა, ჰია (აქ), დოიჩლანდ ისტ შაიზე (გერმანია ცუდია), სადამ ისტ გუტ (სადამი კარგია), ამერიკა ისტ შაიზე (ამერიკა ცუდია), კაინ გელდ (ფული არ არის), კაინ არბაიტ (არ არის სამუშაო). მიუხედავად ამ მწირი ენობრივი მარაგისა მათ ბედკრულ ჰარმონიას არაფერი არღვევდა. ბაბილონის გოდოლი რომ ენობრივი აღრევის შედეგად არ აშენდა, სიმართლეს არ ჰგავდა, ენის არცოდნა ღარიბებს სულაც არ უშლიდა ერთმანეთის მიმართ სოციალურ მიაღწერებაში, სტუმართმოყვარეობით არაბები და ქურთები გამოირჩეოდნენ, უყვარდათ ქართველებით სტუმრიანობა, სუფრაზე თავ-თავისი ქვეყნის ქება, მაგრამ ეს იდეალური სიამტკბილობა, ედემის მკრთალი ანარეკლი მალევე ირღვეოდა თუ რომელიმე მათგანი კარგ სამუშაოს იშოვიდა ან გერმანულ

ცოლს მოიყვანდა, მომუშავენი და დაქორწინებულები ერთად მჭიდროვდებოდნენ, უმუშევართა და უპოვართაგან იმიჯნებოდნენ, მომუშავეთა და უმუშევართა შორის კომუნიკაცია იკარგებოდა. მომუშავეებს აღარა შეესმოდათ გუშუნდელი გულითადი თანამოსაუბრეების, ცდილობდნენ გასხლეთოდნენ ამ უპოვართა და ღარიბთა „შავ ზვრელს“, რომელიც მათ ხელფასებს გაქრობას უქადდა. ამ საკითხში ინდუსები, ქრისტიანები, იეზიდები, მუსულმანები ერთსულოვანნი იყვნენ, მიუხედავად მათი რელიგიური მიკუთნებულობისა, მათი საქციელი გერმანელთა საქციელის იდენტური იყო. ისინი ცდილობდნენ თანდათან გერმანელების ახლოს დამკვიდრებულიყვნენ, მართალია, შაიზე აუსლენდერ (საზიზღარი უცხოელის) სტატუსს ვერ მოიცილებდნენ, მაგრამ მათ მიმართ ზიზღის ხარისხი შენელებოდა, მათ შვილებს ეძლეოდათ შანსი ნელ-ნელა ადაპტირებულიყვნენ საზოგადოებაში. ესენი ძირითადად იყვნენ ხალხი, რომელთაც მიიღეს ლტოლვილის სტატუსი და ხალხი, რომლებიც იყვნენ ქორწინებაში გერმანელებთან და ჰქონდათ მუშაობის და ცხოვრების უფლება გერმანიაში.

* * *

არ ვიცი რამდენად ეთიკურია წერა ადამიანზე, რომელიც ადრე წავიდა ამა ქვეყნიდან, სახელს არ ვიტყვი, გული რომ არ ვატკინო მის თაყვანისმცემლებს. მინდა ვისაუბრო პრობლემებზე ქართულ პოეზიაში, არა მგონია, ეს ცოდვა იყოს... ამ პოეტის ლექსებისსწავლის ბევრი ბავშვი წერს და თავშიც არ მოსდის, რომ პოეტია და მერე ჩვეულებრივ ცხოვრებას იწყებს და აღარც ახსოვს ლექსებს თუ წერდა... რას შვება დრო, რა უცნაურ კერპებს წამოატივტივებს?! მე, რა თქმა უნდა, მისი საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს, ძალიან ტრაგიკული ცხოვრების კაცი იყო, ახალგაზრდა წავიდა, მაგრამ ეს არ მართმევს უფლებას, გამოვთქვა ის აზრი, რასაც ვფიქრობ.. და მაინც, არ შეიძლება კაცი ძალიან კატეგორიული იყო, უნდა გვანსოვდეს რომ დეკარტის „მატყუარა“ ჩვენში ზის და ძნელია ჭეშმარიტების მოხელთება, ის ახალ-ახალი ფორმით წარმოგვიდგება და ჭეშმარიტების სახეს იღებს, ჩვენ, ადამიანები ძნელად გავუქცევით მის ხაფანგს.. როგორც ძაღლის კუდი არ განიმართების და არც კირჩხიბი მართლად ვალს... ჩემი გამოსწორების ცდა, ყოველ ჯერზე, მარცხით მთავრდება. ვცდილობ, გავიზიარო საყოველთაო აღფრთოვანება ამა თუ იმ პერსონით, მაგრამ ეს დიდხანს არ გრძელდება, ჩემი ხასიათი იღვიძებს, ბალაამის სახედარივით ენაჩავარდნილი უცქერის კატეგორიულობის ანგელოზს და მერე მივყვები მის ხმას, არ შემიძლია სხვანაირად, რამდენი არ ვეცადე, არაფერი გამოვიდა..

„უმნიშვნელო“ მოვლენები

რაულ ჩილაჩავას

ემოციური მახსოვრობა გულისხმობს იმას, რომ შეიძლება, უამრავი რამ ვერ დაინახო და დაიმანსოვრო, მაგრამ დიდი შთაბეჭდილება სულზე მოახდინოს სხვებისთვის უმნიშვნელო ამბავმა და დიდი სიზუსტით შენახული იქნას მახსოვრობაში.. ყოველდღიური ამბები არის ფიჩხი, საწვაავი მაღალი პოეზიის ცეცხლისათვის. ცეცხლისთვის სულ ერთია, ის წმინდაა... რაც უნდა ნაყარნუყარი, ხმელი ფიჩხი ჩაყარო, უკეთესად იწვის. სხვებისთვის სრულიად ჩვეულებრივმა მოვლენამ პოეტის სულში დიდი რყევები შეიძლება გამოიწვიოს.. ისე, როგორც გიჟის სიხარული და მწუხარება ჩვეულებრივი ადამიანისთვის მიუწვდომელია, ასევე, ხშირად, მიუწვდომელი და გაუგებარია წყაროები, რითაც საზრდოობენ პოეტები თუ სხვა შემოქმედნი... თოვლიან მთაში დაყვრებამ ან ოდნავმა მოძრაობამ შეიძლება დიდი ზვავი გამოიწვიოს, დიდი პოეტების სულები ასეთ მთებს გვანან... შეიძლება, დიდმა ემოციებმა კენჭიც ვერ დაძრას არაპოეტური ნატურების სულთა კლდოვან ლანდშაფტზე.. დაბალი შესაძლებლობის შემოქმედი შეიძლება, შეყვარებულიც იყოს და მაინც ვერ ამოთქვას სათქმელი.. მაშინ, როცა დიდი პოეტისთვის ხუთწუთიანი შეხვედრა, ერთი შეხედვა.. ერთი გაელვება გახდეს საკმარისი, რათა მან ეს სამყაროსეულ მოვლენად აქციოს.. ვარსკვლავებამდე აამაღლოს.. აი, რას ნიშნავს ჰიპერემოციურობა... შექსპირისთვის სულაც არ იყო აუცილებელი რომეო ყოფილიყო,

ან ნიზამისათვის – მეჯნუნი, ნიზამმა „ლეილი და მეჯნუნი“, ეს ბრწყინვალე პოემა, სულაც, შირვანის შაჰის შეკვეთით დაწერა.. დიდ შემოქმედში მეტყველებენ ადამიანთა და საგანთა სულები... ისინი გადმოსცემენ იმ იდუმალებას, რასაც საგნები და ადამიანები თავის თავზე ვერასდროს იტყოდნენ.. დიდი შემოქმედი კაცობრიობის ცრემლიანი თვალია... უცნაურად ზეიმური და ტრაგიკული. დიდ შემოქმედად გახდომას ამ მოვლენებში ჩართულობის შეუძლებლობა უწყობს ხელს. ულამაზესი მოვლენები პოეტებს გაურბიან, მათთვის მოუხელთებელნი არიან, სწორედ ეს, სიშორის სევდა აქცევს მათ დიდ პოეტებად.. ანუ სურვილი იქ ყოფნისა, სადაც ვერასოდეს იქნებოდნენ, რაც უფრო შორს გრძნობს შემოქმედი სიყვარულის მოვლენიდან თავს, მით უფრო ახლოა მის ეპიცენტრთან.. მაგალითი: დანტე, პეტრარკა... ისინი თავიანთ „ანგელოზებს“ – შეყვარებულებს არც კი გასაუბრებიან.. მიახლოებაც არ გაუბედავთ, იმიტომ, რომ ასე უფრო ახლო იყვნენ ამ ადამიანების სულებთან, ზედმეტი „მიახლოება“ ყველაფერს დაანგრევდა... ერთხელ, ცნობილ ებრაელ რაბინს მოსწავლემ შესჩივლა: ღმერთი თავის სახეს მიმაღავს, ვერ ვხედავო.. მასწავლებელმა კი უპასუხა: ეს იმას ნიშნავს, რომ ღმერთი გინახავს.. სწორედ, სიშორის, მიტოვებულობის, სულიერი სილატაკის განცდაა ის შეგრძნება, რომელიც შესაძლებელს ხდის ღმერთის სიახლოვეს... შესაძლებელს ხდის მოვლენების, საგნებისა და ადამიანების სულების ამეტყველებას პოეტში. ესაა უცნაური მისტერია, პოეტი სხვების ბაგეა და არა კონკრეტული ადამიანის, ის ახდენს თავისი და სხვების „შინაგანი ადამიანის“ გამოყვანას ლაბირინთიდან, ორფეოსივით ჩადის მოვლენების ჰადესში

და ათავისუფლებს მას.. შემთხვევითი არაა, პირველი ქრისტიანები ორფეოსს მაცხოვრის წინამორბედად განიხილავდნენ, ამის დასტურია მათ მიერ ორფეოსისა და ქრისტეს ერთობლივი გამოსახვა რომაულ ფრესკებზე.. პოეტი გაუჩინარებული „ევრიდიკეს“, ანუ ღვთაების, მისი გაელვების მაძიებელია.. ომარ ხაიამი ლამაზი ადამიანის სახეს ყველაზე დიდ სასწაულად თვლიდა... ადამიანის სახეზე, მის თვალებში კოდირებულია ღმერთის საიდუმლო, ლამაზი სახე უბასრესი სხივია, რომლის საშუალებით ეზიარებიან ადამიანები ღვთაებრივს.. ის კარია, რომლითაც პოეტი შედის ყველასთვის და მისთვის დაკარგულ სამოთხეში... სულაც არაა გასაკვირი, გალაკტიონი მერის რომ არ იცნობდა, მან ასე უფრო დაინახა მისი სული, უფრო სწორად, სული, რომელიც მას სხვისი ეგონა, სინამდვილეში თავისი, ამავე დროს, მერის სული იხილა თავის სიმშვენიერეში და ღვთაებრიობაში... მერისთან შეხვედრამ გალაკტიონს ბიძგი მისცა, რომ მისი სული გამოსულიყო ლაბირინთიდან... სადაც ყველა ადამიანია ჩამწყვდეული და ვინც მას თავს დააღწევს, ასეთად დაინახავს სხვათა სულებს, მათ არსებებს... ეს მხოლოდ ერთეულთა ხვედრია..

სინათლის წერტილი და ფარდობითობა

ვინ გაანათებს ამ ბნელეთს, როცა სინათლე არავის უნდა?! ჩვენი ცივილიზაცია მოზარდთა საკრებულოს მაგონებს, სადაც გონივრულს იშვიათად გაიგონებს კაცი, როცა სერიოზულს შეეხებიან, სისულელის მიზიდულობის ძალით, აუცილებლად, ჭეშმარიტებასაც სისულელედ აქცევენ. ადამიანის ხასიათში ჩაწერილია მისი ბედისწერა, ის ქმნის ჩვენს ბედს, ჩვენს ბიოგრაფიას. „ყველა კაიას“ ნეტართა ქვეყანაში სიძარტლე ხანდახან ფანჯრის გამოღებასავით არის, ყოველ შემთხვევაში, მისთვის, ვისაც სული ეხუთება. ისე, ცუდი არავინაა თუ მათი მშობლების თვალთ შევხედავთ, რაც იგივეა, თითქოს სხვებს ღმერთის თვალებით ვუყურებდეთ. ეს ძნელია, ხანდახან კი შესაძლებელია ჩვენი ადამიანური განზომილებისათვის. რა თქმა უნდა, კარგიც ბევრია და ცუდიც, ასე კატეგორიულიც არ ვარ. როცა ადამიანი ამბობს – ყველა ცუდია – ცდება. როცა ადამიანი ამბობს – ყველა კარგია – ცდება, მაგრამ უფრო ნაკლებად. ყოველ შემთხვევაში, ჩვენ ვერ გამოვიტანთ მსჯავრს, ეს ღმერთის საქმეა. ერთხელ ერთი ბოროტმოქმედი მოკლეს, ახალგაზრდა იყო, არ მინდოდა პანაშვიდზე მისვლა, მერე შემრცხვა და მაინც მივედი... პირველი, რაც ყურში მომხვდა ამ კაცის სახელი იყო, დედამისი მის სახელს იმეორებდა, მეტს არაფერს. უცებ, ჩემში რაღაც შეიცვალა, ამოტრიალდა, დედის ხმა იმ სიღრმიდან მოდიოდა, სადაც ღმერთს თუ შეუძლია

ჩასვლა და ყოფნა.. მივხვდი, რომ ჩვენი შეფასებები ძალიან პირობითია. აქ არავინაა მკვლელი, არც მოკლული, ისინი მხოლოდ ბედისწერის ბრმა იარაღები არიან, მე ის კაცი დავინახე დედის თვალით წამიერად და მივხვდი, მთელი ჩემი შეკოწიწებული აზრი მის შესახებ მხოლოდ ქიშერა იყო.. უმაღლესი წერტილიდან, სადაც ადამიანი იშვიათად ხვდება, ყველას გაგება და პატიებაა შესაძლებელი, მაგრამ იქ დიდი ხნით დარჩენა, სამწუხაროდ, შეუძლებელია..

სიზუსტის ძიებაში

უპოვარი შეიძლება იყოს კაცი და არ მათხოვრობდეს, ლატაკიც ასევე შეიძლება იყოს კაცი და თავშიც არ მოსდიოდეს მათხოვრობა... ადამიანები მუდმივად რაღაცას ვითხოვთ ერთმანეთისგან, ზოგი ფულს, ზოგი ყურადღებას (მაგალითად, ხელოვანი ხალხი), ხოლო კი სიყვარული ყველას სჭირდება... და ამ ყველაფრისთვის უკავშირდებიან ერთმანეთს ადამიანები.. შინაგანად ისინი სხვადასხვა ასპექტში ერთმანეთის მიმართ მუდმივად ხელგაწვდილნი არიან.. არ აქვს მნიშვნელობა, რას ელიან... მოვიყვან დიდი პოეტის, ნიკო სამადაშვილის, ლექსიდან ნაწყვეტს: ხე ეკლესიის მათხოვარს ჰგავდა, თითქოს გულს ქრისტემ ხელი დარია.. ან კიდევ რილკეს: Des Armen Haus ist wie des Kindes Hand ... Des Armen Haus ist wie ein Altarschrein – აქ სიტყვა მათხოვარი, ლატაკი სრულიად დაცლილია, გაწმენდილია უარყოფითი კონოტაციისაგან, პირიქით, დიდი შუქის და დიდი მადლის მატარებელია.. სპარს. darwis „გლახაკი“, „მათხოვარი“ (ნაწარმოებია სიტყვიდან dar „კარი“), შეესაბამება არაბულ სიტყვას faqir „ღარიბი“. წმინდა მარტინის ცხოვრებიდან: „ერთხელ ქალაქ ამიენში, ზამთრის სუსხიან დღეს, მარტინს ქალაქის კარებთან მათხოვარი შეხვედრია, შესცოდებია და მისთვის იმპერიული ლაბადის ნახევარი გაუყვია. მეორე ღამეს სიზმარი უნახავს, უფრო სწორად ხილვა ჰქონია, სადაც მათხოვრის მაგივრად მისი ლაბადის ნახევარში მაცხოვარი იყო შეფუთული“.. მე სიტყვა მათხოვარს ჩემ ლექსში ამ მნიშვნელობით ვიყენებ, ვცდილობდი

ასეთი მნიშვნელობით დამეტვირთა, თუ რამდენად მოხერხდა ამ სიტყვისთვის უარყოფითი კონოტაციის ჩამოშორება, ეს მკითხველთა განსასჯელია. სიტყვები ჩვენდა უნებურად მოიყოლებენ ისეთ მნიშვნელობათა ველებს, ზოგჯერ დაბნეულობას იწვევენ... და მაინც, აბსოლუტურად ზუსტი მხოლოდ ღმერთი შეიძლება იყოს, ჩვენი აზრები უკეთეს შემთხვევაში მიახლოებებითია... ჩვენს სიტყვებს არ შეუძლიათ, ბოლომდე მოიცვან საგნების არსი, მაინც რჩება რაღაც, რაც ჩვენ არ შეგვიძლია აღვწეროთ, სწორედ ეს რაღაც, აღუწერელი, არის მანძილი ჩვენსა და ღმერთს შორის, სწორედ ეს რაღაც აყენებს თავდაყირა მთელ ჩვენს აზროვნებას... ყოველი საგანი, ყოველი მოვლენა აღუწერელია.. მისი გადმოცემის, მისი აღწერის ცდა მარცხით მთავრდება სამწუხაროდ, ეს ადამიანური განზომილების ხვედრია.

საერთო წერტილი

საკუთარ თავამდე იმდენივე მანძილია, რამდენიც ღმერთამდე... ეს უსასრულო მოგზაურობაა.. მისტიკოსები ერთი და იმავე წერტილიდან ხედავენ.. ისინი ხედავენ რეალობას ღმერთის თვალებით... დიდი პოეზია არის ღვთაებრივ სიყვარულში (ღმერთში) დანახული სამყარო, რომელიც თავის თავს ვერ იტევს პოეტში და უნებურად სხივდება. სიყვარული – ეს არის ზეიმი სხვების არსებობის გამო... ნებისმიერი ადამიანი, როცა მისი თვალითაა დანახული, რაც არ უნდა მახინჯი იყოს, უმშვენიერესია და ერთადერთი... ჩვენი სილამაზის კრიტიკერიუმები ამ დროს სადღაც უჩინარდება.. მისთვის ყველა მშვენიერია და საყვარელი, გველიც კი.. იბნ არაბი ამბობს: „არავის შეუძლია ღვთის ხილვა, თუ არ თვითონ ღმერთს“... როცა კაცი ხედავს მის რეალობას, სწორედ მისი თვალებით ხედავს.. შენ კი არ ხედავ, არამედ ის... შენ აღარ არსებობ, უფრო სწორად, შენ არსებობ, როგორც ის.... ეს ხდება, როცა ადამიანის სული უკიდურესად მცირდება და ამავე დროს ხდება უკიდევანო, ღვთაებრივის დამტევი... ამ სიმცირის „არარსებობის“ ნეტარება გასინჯა ყველა მისტიკოსმა.. თუ ეს გამოცდილება არ მიიღო პოეტმა, მოაზროვნემ, მაშინ მას არაფერი არ აქვს სათქმელი... ღმერთთან მიახლოვება პირობითი სიტყვაა.. ჩვენი ენა მხოლოდ ნაწილობრივ იძლევა საშუალებას, გამოვთქვათ გამოუთქმელი. თუმცა, სულ რჩება უკმარისობის შეგრძნება.. სწორედ ეს დისტანცია გვიბიძგებს უსასრულო მოგზაურობისკენ და

ამაში არის ერთგვარი მომხიბვლელობა.. ეს მანძილი რომ არ ყოფილიყო, ჩვენ არ ვიქნებოდით, ღმერთი თავის „სიშორით“ იძლევა ჩვენი არსებობის რეალობას.. არავითარი რეალობა არ იქნებოდა, ღმერთს რომ არ დაეშორებინა თავისი თავი ხილული საგნებიდან, რეალობიდან... მისი „სიშორე“ ერთგვარი წყალობაა და არსებობის პირობა.. სწორედ, სიშორიდან იგრძნობა სიანხლოვე, გადაულახავი სიშორე არის წინა პირობა სხვა არსების სინათლის დასანახად..

გავშვის თვალუკით დანახული პოეზიის სამყარო

არა.. ვინმეს ხომ უნდა უთხრა, რასაც ფიქრობ?

ერთ ბირმულ ზღაპარშია: ერთხელ ვეზირი მეფეს უგვირგვინოდ შეესწრება და დაინახავს, რომ მეფეს ვირის ყურები აქვს.. ამის შემდეგ მოსვენებას დაკარგავს.. ვერავის ეუბნება.. იცის, რომ საშიშია... სულშეხუთული ტყეში გაიქცევა და ხის ფულუროში ჩასძახებს.. მარა, რად გინდა?! საიდუმლო მაინც არ დაიძალა.. ხე მოჭრეს, დოლი გააკეთეს, სამხედრო ცერემონიისთვის და როცა დაუკრეს, ჰოი საოცრებაჲ! დოლი ვეზირის ჩაძახილს იმეორებდა: მეფეს ვირის ყურები აქვს! მეფეს ვირის ყურები აქვს!.. ასეა, ძნელია, ძალიან ძნელი, როცა ვერავის ვერაფერს ეუბნები იმ ვეზირით და ვერც ხის ფულურო მოძებნე, რომ ჩასძახო შენი საიდუმლო

ტურპულენტური სივრცე და ეკლესია

ვფიქრობ, უკიდურესობა ჩვენი სენია... ორივე მხარე ციებცხელებიანი ვითარებაა.. უკიდურესად დამუხტულები.. ადამიანმა უნდა შეძლოს თავის ცნობიერების ტოტებში (გონებაში) მხტუნავი მაიმუნების – სტიქიური აზრების შეჩერება... მოაზროვნე ადამიანი არავითარ შემთხვევაში არ უნდა იქცეს მოვლენების სათამაშოდ..

ძალადობას ვგმობ, მაგრამ არ უნდა მოხდეს დისკრედიტირება ჩვენი სარწმუნოების. ფაქტია, ეკლესიაში პრობლემებია.. მაგრამ ნაბან წყალს ბავშვი არ უნდა გადავაყოლოთ... არ უნდა დაგვაფიქვადეს, რომ ჩვენი ცივილიზაციის საყრდენი ქრისტიანობაა... ისტორიის მანძილზე ასეთი გადაცლომები ბევრი ყოფილა, რელიგიის ბირთვი ლავასავით არის, მუდმივი ბობოქრობით და დუდილით გამოირჩევა, მაგრამ ამ მოშურნეობის და მახინჯი ფორმების გარეშე რელიგიაც კვდება.. ეს მისი თანმხლები მოვლენებია.. ცუდების გარდა ეკლესიაში ხომ იყო ასიზელიც, გიორგი მთაწმინდელიც.. მოკლედ იმის თქმა მინდა, საყოველთაო ისტერიას არ უნდა აყვეთ და მშვიდად და გონივრულად ვიმსჯელოთ ჩვენი საზოგადოების და ეკლესიის პრობლემებზე..

დიდი სიბრძნეა საჭირო, ამ გლობალურ სამყაროში, რომ საქართველომ არსებობა შეინარჩუნოს, ჩვენ მართლ არა ვართ... არც ირანივით დიდი სახელმწიფო ვართ.. უნდა გონივრულად მოვიქცეთ, რომ ტრადიციებიც გადავარჩინოთ... ჩვენც გადავრჩეთ.

ერთმა ცნობილმა იაპონელმა პოლიტიკოსმა თქვა: „ტრადიცია ისტორიის გონებააო“ და ეს ასეა.. ჩვენი საქმე ოდისევსისა და ციკლოპისას ჰგავს, ოდისევსმა ჭკუით შეძლო ციკლოპს დასხლტომოდა და მისთვის თვალიც წამოეთხარა, მაგრამ არ დაგვაიწყდეს, რომ ოდისევსს პოლიფემეს (ციკლოპი) საყვარელი ცხვრის ტყავი ეცვა.. სამწუხაროდ, მხოლოდ ჩვენს ჭკუაზე ვერ ვიქნებით.. დაუკარით, რომ ძველ ხანჯალს ელდა ეცეს... – კარგია, მაგრამ ძალები, რბილად რომ ვთქვათ, უთანაბროა, ოდისევსის ჭკუაა საჭირო... ხისტი მოქმედებები მხოლოდ დააჩქარებენ ჩვენს აღსასრულს...

წესიერები და იდეალურები, ძირითადად, გარდაცვლილები არიან... ცოცხლებს და ახლომყოფებს ათასი უწესობა ახასიათებს და უამრავი ნაკლი აქვთ.... სიკვდილი და დრო ყოველგვარ ნაკლს ჩამოაშორებს მათ, როგორც მოქანდაკე აშორებს მარმარილოს ქანდაკებას ზედმეტობებს. ასე იქმნებიან მოღვაწენი, სპეტაკნი და უმანკონი – მხოლოდ ვარსკვლავების მომზირალნი.. წელზე ვაზის ლერწმეშებული წინაპრები... დედის მუცლიდან სამშობლოზე მოფიქრალი მეფენი... ვაი ცოცხლების ბრალი, მათ ხომ გამუდმებით შეახსენებენ თავიანთ ნაკლს და დიდი წინაპრების სრულყოფილებას. ამ შედარებისთვის განწირულია ყველა ახალი – ისტორიაში მოქმედი პირი, პოლიტიკოსი თუ პოეტი... ისინი ხომ წინაპრებთან შედარებისას ყოველთვის მარცხდებიან... ვაი ცოცხლებს, აღილუია და დიდება – ნათლით მოსილ წინაპრებს.. „მათ ხომ არასდროს შეუცოდავთ და პირადი ცხოვრებაც არასდროს ჰქონიათ“... მაინც რა სრულყოფილები არიან გარდაცვლილები?! ჩვენ უფრო ქანდაკებებს ვიცნობთ, ვიდრე რეალურ ადამიანებს, ეს ასე იყო ყოველთვის და ასე იქნება მარადის.....

ლეღვის ფოთოლი

მლიქვნელები და ფარისეველები ქებას და დიდებას მოწყურებული ხალხია... მიწაზე ხოხიალი არასდროს სწყინდებათ, ზოგიერთი ალბათ გინესის რეკორდების წიგნშიც მოხვდებოდა, შესაბამისი კატეგორია რომ არსებობდეს... სულ უკვირთ ხოლმე, ასეთი ლაქია როგორ იქცევა დიდებისმოყვარე ბატონად, როგორც კი დიდ თანამდებობას ან დიდ სიმდიდრეს ჩაივლებს ხელში, არადა სრულიად ბუნებრივია, ვინც ვისაც ეთაყვანება, დროთა განმავლობაში, მისი მსგავსი ხდება.... თაყვანისცემის ობიექტი არაფერია, თუ არა ხატი, რომელიც ეხმარება „თეოზისში“. ხდება უცნაური ტრანსფორმაცია, ის ვინც თაყვანს სცემდა, თვითონ გარდაიქმნება თაყვანისცემის ობიექტად და მთელი ძალით ლიმონივით წურავს ახალ მლიქვნელებს, რომელთა რიცხვი ლეგეონია... ერთს ქლესა უწოდეს და გაუკვირდა, არა და კარგად იცის, რომ მლიქვნელი და ქლესაა.. მაგრამ ბრაზობს, სხვებს ეკითხება, ეს ხომ ასე არააო... სხვებიც (მასზე დაბალი კატეგორიის მლიქვნელები) ეუბნებიან: არა, ბატონო, თქვენაირი მართალი და პირდაპირი კაცი იშვიათიაო... ტყუილებით იმშვიდებს თავს.. და სულ ათ წუთში ისევ მიწაზე ხოხავს ზემდგომების წინაშე, თუმცა უკვე არც შია და არც სწყურია.... სამაგიეროდ, მასზე დაბლა მდგომებს ზემოდან უყურებს და კმაყოფილებით აკვირდება მათ კლაკუნას მიწაზე.... უკვირს, რამ გადაავგარა ეს ხალხი და დასცინის თავის ტოლებში, რომლებმაც ასეთივე გზა გაიარეს, რომ „ამაღლებულიყვნენ“...

და კიდევ, მეტ-ნაკლებად ასეთი მლიქვნელი ყოველ ჩვენგანში ზის, ჩვენთან ერთად იღვიძებს, კორექტირებას უკეთებს ჩვენს მოქმედებას. მლიქვნელობის გარეშე, საზოგადოება სრულ ქაოსში ჩაიძირებოდა, სრული უთანხმოება დაისადგურებდა, ვინ გაუძლებდა მომაბეზრებელ სიმართლეს? ალბათ, ვერავინ გაუძლებდა ასეთ რეჟიმში ცხოვრებას... თითო-ოროლა ღვთის მაძიებლის მეტი, რომელთათვის ჭეშმარიტება და არსებობა ერთმანეთის ტოლფასია. ასე რომ, მშვიდობიანი თანაარსებობისათვის მლიქვნელობა აუცილებელი კომპონენტია, ერთგვარი საპოხია, რომელიც ხელს უწყობს საზოგადოებრივი მანქანის გამართულად მუშაობას... მლიქვნელობა ერთგვარი ყვავილია რომელიც ამშვენიერებს მახინჯს, გულუხვად აქცევს ძუნწს, აგენიოსებს უნიჭოს, აბრძენებს ბრიყვ დიდმოხელეს, ავაჟკაცებს ლაჩარს. ერთი სიტყვით, მლიქვნელი დიდებული დიზაინერია, საჭირო მკერავი, რომლის გარეშე ადამიანები სრულ სიშიშველში იცხოვრებდნენ, მლიქვნელობა ადამის ლეღვის ფოთოლივითაა, რითაც ადამიანები ერთმანეთს სიშიშველეს უფარავენ.... ჭეშმარიტების გაძლევა კი ძნელია, როგორც მზის პირდაპირ ცქერა...

ბაღები

ნახევრად ველური ბაღი უფრო ღამაზია... ღამაზ მცენარეებს (ყვავილებს) ფონი სჭირდებათ, მოწესრიგებულ ბაღში – ფონი გამჭრალია.... მოწესრიგებული ინგლისური ბაღი, მაღამ ტიუსოს მუხეუმევიტაა, რომელიც ცვილის ფიგურებითაა სავსე და გაუგებარი მზერით შეჰყურებენ ერთმანეთს საკუთარი კონტექსტიდან ამოგლეჯილები, მუხეუმში დიდებული, ღამაზი (და არა მარტო ღამაზი) ადამიანები არიან ... მაგრამ ამ ადამიანების სიცოცხლის, მოქმედების არეალი არ ჩანს.. რატომღაც მგონია, იაპონური ბაღები ყველაზე ახლოს არიან ადამიანის სულთან....

სარჩევი

<i>პოეტის გულში ზღვა სინათლეა (წინასიტყვაობა)</i>	
რაულ ჩილაჩავა	3
ადრეული ზამთარი.....	10
სონეტი დიდებაზე.....	11
სინათლე ლაბირინთში.....	12
ძილი.....	13
უცნაური სიმშვიდე.....	14
ამბორი სიბნელეში	15
შუაგულში ყოფნა.....	17
გადატეხილი კენწერო	18
ნია	19
***	20
ქეთი.....	21
ვარსკვლავების დარაჯი	22
უცნაური ნათელი.....	23
შეხვედრის შეუძლებლობა	24
დამშვიდობება.....	25
მზე ზამთარში	26
სიანლოვე	27
შეხვედრა	28
სხივების კვართი.....	29
ცრემლების კლდე.....	30
მინდოდა მეთქვა.....	31
წრე	32
შემოდგომის სიმღერა.....	33
სინათლის მიზიდულობა	34
სიცოცხლის ექო	35
***	36
***	36

ფიფქის დაცემა	37
ბავშვობა.....	38
ბნელი მყინვარი	39
გაუცხოება.....	40
სიზმრების სული	41
ბავშვის სიმღერა.....	42
სევდის სკუფია	43
ხე წრიალებს უკენწერო	44
დაბრუნება	45
შერიგება	46
სინათლის წყურვილი	47
ძახილი	48
უცხო.....	49
გაბზნილი სარკე.....	50
გალა	51
***	52
***	53
***	54
ღიღი და პატარა მათხოვარი	55
ღლისა და ღამის გათანაბრება.....	60
მინოტავრი.....	68
მზე და ვან გოგი.....	69
ცად აყრდნობილი	70
ბორგვა.....	71
ჩურჩული	72
რაბი აკიბა	73
მომავლის ფარდა	74
შიში.....	75
განბანილი კიღობანები.....	76
საყდრის სიგრილე.....	77
ურანოსის სფეროები.....	78
მზის მიძინება.....	79

მზრალი სიმყუდროვე.....	80
დიდი მზესუმზირა	81
ხარიშუბლა მზე.....	82
თეთრი არყები	83
როლანგი.....	84
სულის უხმო ფსკერი.....	85
ბინდის საუფლო.....	86
მიდიხარ.....	87
სახის დაბრუნება.....	88
სიყვარული და დრო.....	93
ენაში გაჩენილი ყვავილი.....	105
ენერგიათა ხიდი.....	109
დავიწყებული ბილიკი	112
მატლიდან ჰეპლამდე	116
ნიკო სამადაშვილი.....	118
ამბავი კატისა, სარკეში რომ იცქირება და თავის თავს ლომად ხედავს.....	120
სარკეები.....	122
ერთხელ გერმანიაში.....	124
***	129
„უმნიშვნელო“ მოვლენები	130
სინათლის წერტილი და ფარდობითობა.....	133
სიზუსტის ძიებაში.....	135
საერთო წერტილი.....	137
ბავშვის თვალებით დანახული პოეზიის სამყარო	139
ტურბულენტური სივრცე და ეკლესია.....	140
***	142
ლეღვის ფოთოლი.....	143
ბალები	145